

NAŠA LUC

6
1969

Soseda

Mnogokrat sem šel že mimo tiste pritlične vegaste hiše ob prometni cesti, a še nikdar je nisem opazil. Nisem videl niti razpadajočih zidov, kaj šele, da bi razmišljal o ljudeh, ki stanujejo v njej.

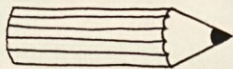
Včeraj pa sem se znašel pred

Ljudje ali: življenje se meri po ljubezni

vrati te hiše. V njej prebiva priletna ženska.

V zatohli sobici njenega stanovanja, enega izmed treh v tej hiši, živi njena hči. Enaindvajset let ima. Ko vstopim, sedi na postelji. Glave ne dvigne. Tišči jo med ramena in z rokami si zaslanja obraz. Od časa do časa tiho zaječi in sunkovito zakrili z rokami, kakor ptica s polomljenimi perutmi, ki bi rada vzletela.

Sedi, ječi in trepeta že devetnajst let. V nežni mladosti, ko je imela dve leti, je dobila meningitis. Vesel otrok, za Tončko so jo krstili, je že capljal in čeblljal. Potem pa je prišla bolezen, dolga in kru-

ta... odslej je njen dom postelja, njen svet sobica s stenami, črnimi od saj in vlage, v njen razum pa se je naselil strah.

„Ne boj se, ptiček moj,“ pristopi k njej mati in jo ljubko poboža z roko po pšeničnih laseh. A deklič le ječi...

Prav nad posteljo zeva iz stropa trstika. Velika zaplata ometa je odpadla. Tla okrog postelje so posuta s sprhnelo mivko.

Kot bi razumela moj pogled, uprt v strop, povzame mati:

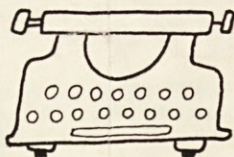
„Včeraj je odpadel. Bil je povsem razmočen. Devet let je že tega, odkar so sosedje nad menoj,“ in iztegne roko kvišku, „kuhali žganje. Takrat je voda udarila skozi strop in omet razmočila. In včeraj so nekaj razbijali in strop se je vsul. Poglejte otroka!“

Skoči k dekliču, odtrga ji roke z obraza.

Dekle ima podpluto čelo.

„Nimam denarja, da bi popravila. Otrok ne dobiva podpore, sama ne morem v službo, ker moram biti ves čas pri njej. Prosila sem soseda, naj popravita strop. Onadva pa se mi smejeta. Še več. Zamašila sta mi dimnik in saje so udarile v sobo, pogledjte...“

Spet se zastrmim v mešaničo vlage in saj na steni. Sicer

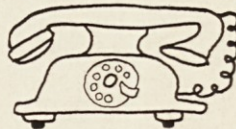
je pa hiša stara in bogve kdaj so jo zadnjikrat obnovili, kdaj pobelili.

„...ko sem onadva od zgoraj poklicala, naj pogledata, kaj sta naredila, sta rekla, da sem omet odkrušila sama, s krampom. In potem me je ona zgrabila za lase in me vlačila okrog. Šla sem po policaja, pa je rekel, da so to stanovanjske zadeve in mi ne more pomagati.“

Hiša je last zasebnice. Dve stranki bi radi kupili del hiše. Oni od zgoraj polovico, kjer stanuje mati z neobgljeno hčerko.

„Kaj deklič ves čas, vseh devetnajst let, leži tukaj. Je nikdar ne peljete na sonce?“

„O, peljala sem jo in Tončki je prijalo. Ampak onadva. Rekla sta, naj jo nikar ne razkazujem. Rajši naj ji dam tableto, takšno, da bo zaspala — za zmeraj, saj nihče ne bo vedel. Da, tako sta mi svetovala. Toda, gospod, to je moj otrok in jaz sem njegova mati. Tega ne morem storiti.“

„Kje so vrata k onima na podstrešju?“

Pokaže mi vrata.

Skoraj pobegnem. Ko otrokova mati vidi, da zvonim pri vratih sosedov, se umakne. Zvonim še enkrat. Nič. Morda je boljše tako, premišljam, ker bi tema sosedoma rekel le preveč hude besede.

Denar

Starejša kmetica se je pripeljala s čolnom čez Dravo.

„Danes imamo pogreb,“ je sporočila najpomembnejšo novico. „Mladega železničarja pokopujejo. Komaj petintrideset let je imel. Mlad je bil in skoraj si ne moremo misliti, kdo bo zdaj na zabavah nadomestil njegovo vedrino in šale. Vlak ga je povozil. Spet alkohol! V zadnjih treh letih je to že tretji železničar, ki ga je povozil vlak. In vsi trije so postali žrtve alkohola...“

To je bila novica samo iz ene vasice. Če bi preštevali vse druge žrtve, bi jih gotovo našli še več.

Alkoholizem na deželi je v tesnem sorodstvu s krčmami. Do kraja pijanim ljudem krčmarji še zmerom točijo. Gre za denar! Za krčmarski seveda! In za denar tudi življenje ni škoda.

vrenje v cerkvi

Papež Janez XXIII., „najbolj človeški človek našega časa“, pristen in neponarejen, je začutil nujno, da odpravi s Cerkve vse, kar na njej ni v skladu s pristnostjo evangelija: zato je sklical cerkveni zbor.

Koncil je začutil globoki spreminjevalni proces današnjega sveta in nujnost, da se Cerkev vstavi vanj kot graditeljica novega človeštva. Začutil je pa tudi, da ta naloga zahteva od Cerkve celo vrsto popravkov in dopolnil v pogledih in dejanjih.

V skladu s tem je koncil pokazal nove cilje, načrtal nove programe, dal novega zagona. Ta novi duh zahteva novih struktur, novih življenjskih oblik, pa seveda novih ljudi, brez starih predsodkov in okorelih navad.

Razumljivo je, da tako močnega in hitrega prehoda ni brez težav. Za prenovitev je treba mnogo iskanja, miselnega napora, odmiranja marsičemu.

Cerkev stoji trenutno na prehodu med svojo predkoncilsko in svojo pokoncilsko podobo. V marsičem je že prestopila s starega na novo, v marsičem pa še vedno ostaja na starem.

V Rimu je dosti dobre volje, saj so izvedli različne upravne reforme, poenostavili postopke, razmejili področja, poklicali na odgovorna mesta člane različnih narodov. Vendar pa imajo mnogi v svetu vtis, da ni prišlo v Rimu še do nobene bistvene spremembe. Večino rimskih ustanov še vedno obvladujejo predkoncilsko usmerjeni ljudje.

Isto se dogaja v mnogih škofijah. Dočim so se pokazali škofje na koncilu odprte za današnji čas, v lastnih škofijah le počasi spreminjajo stare oblike.

Istočasno je koncil sprostil med duhovniki in verniki veliko voljo za prenovitev Cerkve. Škoda, da niso ti poskusi vedno v smeri koncilskega duha.

Danes je čuti v Cerkvi med drugim tele zahteve:

— Ves nauk, ki ga Cerkev uči, naj bi bil na osnovi svetega pisma in zgodovine in s pogledom na Cerkev v sedanjem svetu solidno prenovljen, za kar je potrebno svobodno razpravljanje v Cerkvi.

— Liturgija naj se še naprej razvija: molitve naj bodo bolj vsebinsko polne, naj se uvede obhajilo pod obema podobama, naj bo dovoljena maša po zasebnih hišah, odveza lažjih grehov naj se podeljuje tudi zunaj spovedi.

— Rimska kurija naj se omeji na svoje upravno področje in naj bo vsej Cerkvi odgovorna za svoje delo. Naj postane po svoji sestavi bolj mednarodna. Birokratski aparat naj izgine. Vanjo naj pridejo strokovnjaki.

— Kanonsko pravo naj se prenovi po geslu: Toliko svobode, kolikor je je sploh mogoče, in toliko vezanosti, kolikor je je najbolj nujne.

— Naj bo vpeljana skupinsko vodstvo Cerkve na vseh ravneh, skupno odločanje svobodno izvoljenih oblastnikov in svetovavcev. Papeža naj bi ne volili več kardinali, ampak svet škofov in laikov.

— Glede upravljanja cerkvenega denarja naj se dajejo javni obračuni.

Vsako zapiranje pred duhom koncila je zapiranje pred tistim zdravim vetjem zgodovine in Duha, ki edino more danes življenje Cerkve osvežiti, očistiti in prenoviti.

NAŠA LUC 1969

MESEČNIK ZA SLOVENCE

NA TUJEM

LETO 18

ŠTEVILKA 6

JUNIJ 1969

Danes stoji človeštvo v novem obdobju svoje zgodovine. V njem globoke in nagle spremembe postopoma zasegajo ves svet.

Spreminjevalni proces je globok. Ne posega le na površje človekovega življenja, ampak zajema tudi notranjost današnjega življenja.

Ta globoki proces je hkrati sila nagel. A hitrost zgodovine je treba dohajati. V tem pogledu ne pušča zadnji koncil nobenega dvoma.

V mogočem spreminjevalnem procesu sveta je na delu Bog. Zmage znanosti in tehnike so sad neizrekljivega božjega načrta.

Katoličan se mora ves vstaviti v ta razvojni proces, se široko odpreti vsem njegovim zdravim silam, postati v njem res novi človek.

Ta prehod v res nove ljudi zahteva toliko korektur v nas, da koncil zanj uporablja izraz „spreobrnjenje“.

Današnje stanje sveta postavlja zahtevo po spreobrnjenju mišljenja in ravnanja pri vseh ljudeh.

Treba se je spreobrniti.

(Po K. V. Truhlar, Pokoncilski katoliški etos)

zgodbe iz Kristusovega življenja

Ljubezen zori v tihoti

Kristusovo kraljestvo je kraljestvo ljubezni. In ljubezen za svojo rast ne potrebuje hrupa. To misel je povedal Jezus v dveh podobah.

„Božje kraljestvo je kakor gorčično zrno, ki je takrat, ko se vseje, raste in postane večje ko vsa zelišča in dela velike veje, tako da morejo ptice neba prebivati v njegovi senci.“

Gorčica je v Palestini dokaj običajna. Je sicer enoletna travnata rastlina, a more v ugodnih okoliščinah pognati tri do štiri metre visoko steblo. Kljub temu je njeno seme tako drobno, da ga še danes uporabljajo v pregovorih kot primerjalo za skoraj nevidne stvari: „Majhen kot gorčično zrno“.

To čudno nesorazmerje med najdrobnejšim semenom ter največjo izmed trav uporabi Jezus kot podobo zgodovinskega nesorazmerja med revnim in tihim začetkom božjega kraljestva ter njegovo poznejšo rastjo, ki bo presegala vse druge.

Ta prilika docela zanika in celo na glavo postavi predstave, ki so navdajale takratno judovstvo. Judovsko ljudstvo je poveličevalo blišč skorajšnjega mesijansko-političnega kraljestva, pa je kakšnih štirideset let kasneje doživelo dim gorečega Jeruzalema, s posledicami, ki trajajo še po dvajsetih stoletjih. Jezus pa je začel z govorom na gori — z oblakom dima, o katerem se je zdelo, da ga bo prvi veter razpi-

hal — a se je iz njega razvila svetloba, ki je po dvajsetih stoletjih bolj živa kot kdaj koli poprej. Ta primerjava je sklep, ki izhaja iz Jezusove jasne prilike in temelji na znanih in trdnih zgodovinskih dejstvih.

Druga podoba o tihi rasti božjega kraljestva je Jezusova prilika o kvasu. Zvečer zamesi gospodinja v velikih nečkah tri merice moke in položi pod testo pest kvasu. Ko žena zjutraj odpre nečké, vidi, da je tista majhna kepica kvasu vso noč na tihem delala in je osvojila, prevzela, spreminila stokrat večjo gmoto.

Prilika podčrta zgodovinsko nesorazmerje med začetkom nebeškega kraljestva, ki ga predstavlja kvas, in polnim razmahom, ki ga predstavlja gmota okvašenega testa. Navrh pa nakaže še notranji, tihi, duhovni značaj kraljestva, ki se ne bo širilo z orožjem, denarjem ali z drugimi političnimi sredstvi, ampak bo kot skrivnosten božji

kvass skrivaaj osvojilo duhove, predvsem pa srca.

To tiho kljičoče in rastoče duhovno kraljestvo pomeni za človeka največ, kar more v življenju doseči. To misel je Kristus pojasnil v dveh naslednjih prilikah.

Božje kraljestvo je podobno zakladu, skritemu na njivi. Med Judi je bila res navada, da so v dobi političnih nemirov zakopali dragocene predmete na kakšnem primernem kraju na polju, da so jih obvarovali pred ropi oboroženih mož. Štirideset let pozneje so v obleganem Jeruzalemu skrili zaklade v kanale in podzemne hodnike, ker ni bilo mogoče iz mesta. Včasih pa se je zgodilo, da je lastnik zakopanega zaklada umrl, ne da bi ga prej izkopal, in ga je pozneje slučajno našel kmet, ki je delal na njivi, ali pa kdo, ki je šel mimo. Srečni najditelj je skušal seveda čimprej

kupiti njivo, ne da bi črhnil o najdenju, da bi tako postal zakoniti lastnik zaklada.

V Jezusovi priliki najditelj hitro ugotovi, če gre res za zaklad, potem ga pa brž spet zakoplje in pokrije, da ga ne bi nihče našel. Nato v tihi sreči proda vse, kar ima, da spravi skupaj potrebni denar, kupi njivo in postane lastnik zaklada. Treva pač vse za vse, ker je gotov, da je vse, kar prodaja, veliko manj vredno od vsega, kar bo kupil.

Tako se zgodi tistemu, ki spozna in prav oceni božje kraljestvo: pusti vse drugo, da si pridobi to najvišje dobro.

Enako uči čisto kratka prilika o biseru. Neki trgovec je dolgo iskal dragocen biser, enega izmed tistih, ki so v starem veku sloveli zaradi izredne vrednosti. Ko najde končno zelo redkega, proda vse svoje imetje in ga kupi.

J. R.

Sončna pesem sv. Frančiška

Hvaljen bodi, moj Gospod, za vse stvari, zlasti za našega brata, to naše sonce, ki nam daje svetlobo dneva.

Z njim nas razsvetljuješ. Lépo je in žari z velikim bliščem in nam je tvoja podoba, vsevišnji. Hvaljen bodi, Gospod, za našo sestro luno in za zvezde. Na nebu si jih ustvaril jasne, drage in lepe!

Hvaljen bodi, moj Gospod, zavoljo brata vetra in zavoljo zraka in oblakov in zavoljo nebesne modrine in vsakega vremena!

Hvaljen bodi tudi, moj Gospod, zavoljo sestre vode, ki je zelo koristna in pohlevna in dragocena in čista... Zavoljo brata ognja, ki z njim razveseljuješ noč. Lep je in veder in močan in silen...

Židjenje Cerkve

Papež je dal Cerkvi NOVO MAŠNO KNJIGO z besedili in predpisi, ki so bili vpeljani po 2. Vatikanskem koncilu. Uporaba nove mašne knjige bo obvezna od 1. adventne nedelje, to je, od 30. novembra. Verniki naj bi v bodoče med darovanjem prinesli k oltarju darove za reveže ali za Cerkev.

DUNAJSKA ŠKOFIJSKA SINODA je predložila Svetemu sedežu v potrjenje sledeče predloge: tako imenovano hišno mašo, obhajilo pod obema podobama, sobotno mašo, s katero bi bilo mogoče zadostiti nedeljski dolžnosti, skupno odvezo odpustljivih grehov, ne da bi se jih bilo treba spovedati, in birmo pri štirinajstih letih.

V nadškofiji MARSEILLE je dal nadškof dovoljenje, da moški, bodisi redovnik, bodisi laik, sami sebe in druge obhajajo in nesejo obhajilo bolnikom na dom ter ga delijo tudi med mašo, kadar bi se duhovnik sam z obhajanjem preveč zamudil.

V Vatikanu so sklenili ustanoviti poseben SKLAD ZA POMOČ deželam Južne Amerike. Upravljalna naj bi ta sklad Medamerikanska banka za razvoj nerazvitih dežel. Začetni kapital, ki naj bi se imenoval po papeški okrožnici „Populorum progressio“, bo znašal 1 milijon dolarjev. Namenjen bo za agrarno reformo v Kolumbiji.

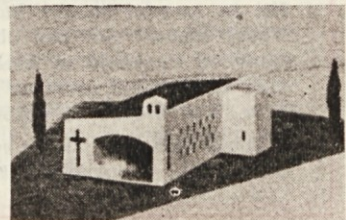
556 milijonov mark je dala nemška katoliška dobrodelna organizacija MISEREOR za 6 velikih načrtov v nerazvitih deželah.

S pomočjo škofov iz Azije in Afrike in Kongregacije za evangelizacijo ljudstev ter s pomočjo vernikov iz več dežel je bila postavljena v MANILI (Filipini) prva cerkvena radijska oddajna postaja.

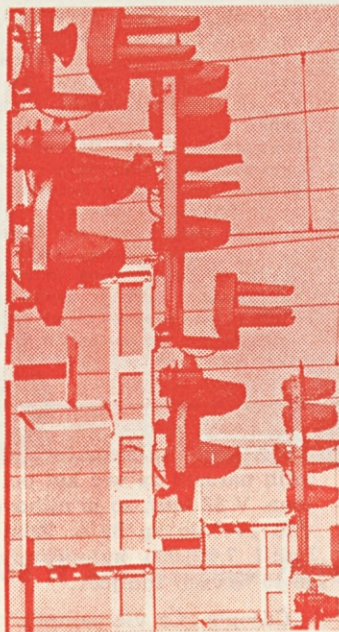
V INDIJI so katoličani v petih letih narastli za več kot pol milijona. V 13 letih se je njihovo število zvečalo za 32%. Zdaj je v Indiji 7.600.000 katoličanov, kar je 15% vseh Indijcev.

Časopis „La vie catholique“ je izvedel anketo o vernosti mladih Francozov. 81% mladih (od 15. do 22. leta) je izjavilo, da veruje v Boga. 94% jih je izjavilo, da „imajo vero“. Od teh se je izjavilo 89% za katoličane, 4% za protestante in 1% za jude. Leta 1958 je izjavilo 18% mladih Francozov, da nimajo vere. Letos je bilo takih le še 6%. 32% deklet redno zahaja v cerkev, med fanti pa je takih 25%.

V prvi polovici junija bo šel PAVEL VI. v Švico. Mednarodna organizacija dela obhaja 50-letnico ustanovitve.

Francoski duhovnik Paul Gauthier je delal v Palestini kot ročni delavec. Iz njegovega dnevnika, ki je prežet s pravim Kristusovim duhom, objavljamo nekatere odstavke.

Znamenja časa

TO JUTRO delam na gradbišču, ki je na drugem griču, na jugozahodni strani Nazareta. Delavci me radovedno ogledujejo.

Zaupnik mi da nalogo, zložiti in zmeriti rezane kamne. Nocoj imam roke vse obrabljene od kamenja in križ ves strt, ker sem bil osem ur sklonjen. Vse mišice so razbolele.

Drugi dan isto. Napor se kopiči, kajti včerajšnja utruje-

nost ni minila. Roke mi kar gorijo. Bom vzdržal?

Osem ur dvigamo ter za nekaj metrov prenašamo in zlagamo v vrsto velike rezane kamne, težke od 25 do 60 kilogramov.

Ko se vračamo z delovnega mesta, me Ivan povabi k sebi na skodelico kave:

„Utrujen si. Pojdi z menoj.“

Njegova žena Samira, ki je bila vzgojena pri sestrah, sijajno govori francosko in kaže veliko veselje, da more sprejeti duhovnika. Ko vzamem cigareto, ugotovi, da je to dobro znamenje: otrok, ki ga pričakuje, bo deček.

Nenadoma pa se zresni:

„Zakaj delate kot navaden delavec?“

Na kratko ji razložim, zakaj. Z besedo, ki izvira iz njene krščanske vere, povzame mojo razlago:

„Nočeš biti boljši kot Jezus Kristus.“

NOCOJ sem srečal Said Eliasa Tanousa, ki mi je včeraj povedal arabski pregovor: Bogati z bogatimi, ubogi z ubogimi! Ugotovil je, da bi jaz ne bil nikoli z njimi, ko bi ne bil ubog.

Hotel je, naj grem z njim domov, nedaleč od hiše salezijancev, katerih gojenec je nekdanj bil. Stanuje v zelo revni hiši: ena sama soba zanj, za ženo in otroke, od katerih ima eden pet let, drugi tri, tretji pa eno leto. Bolan je, zelo težko hodi, toda s svojo zelo veselo ženo, ki jo je našel v Libanonu, je vedno vesel.

„Srečni smo,“ razlaga, „ker smo ubogi. Gorje bogatinom, je dejal Kristus. Otroke pa vendar moramo prehraniti. S svojimi bolnimi nogami nisem za težka dela. Ravnam žeblje na gradbišču nadškofa Hakima. Prej sem bil brez dela.

Protestanti so mi ponujali delo. Dvakrat na teden sem dobil njihovo pisanje. Tako sem postal protestant. Bil sem katoličan, učenec salezijancev. Neki pastor mi je dejal, da je itak vseeno. Če pa hočem dobiti delo, moram postati protestant. Bral sem njihov evangelij. Tak je kot katoliški.

Ta človek je v dobri veri. Med tremi različnimi obredi (latinskimi, maronitskimi, grkokatoliškimi), med tremi različnimi Cerkvami (katoliško, protestantsko in pravoslavno) ni velikih razlik. Tako misli on. Šel je tja, kjer so mu dali delo, torej kruha za njegove otroke.

Tisti „blagor ubogim...“ je popolnoma razumljiv samo na ustih Njega, ki je pomnožil kruh za lačno množico.

RAZTOVARJAMO BETON Z VREČAMI CEMENTA, NOSIMO VEDRA BETONA MEŠAVCU. Stroj ustvarja okoli sebe neko čudno solidarnost, ljudje strežejo tej gospodovalni pošasti, ljudje so veseli, ko jim stroj pomaga krotiti snov. Tu je ves svet, ki je slabo izkoriščen, ni rešen prekletstva. Tukaj jaz, človek Cerkve, čutim vso svojo nevednost. V malem je to moderni svet, svet civilizacije, tehnike in dela, civilizacije betona.

Ali bo beseda „beton“ mednarodna? V hebrejščini, arabščini, francoščini, vedno isto. Dejansko je beton tuja stvar, značilna za naš sedanjí svet tehnike in dela, gospodarstva človeka nad snovjo in suženjstva delavca.

Mešanica zdrobljenega kamenja, peska, vode in cementa nadomešča naravni kamen za neke vrste novo stvar. Dopušča drzne in hitre gradnje. Predpostavlja tehniko, zahteva veliko delavcev, včasih de-

lavca požira, ga uničuje in dela podobnega sebi.

Z njimi strežem temu mešavcu in z njimi ga uporabljam, zato me moji tovariši delavci jemljejo za svojega, tu pa tam me pokličejo, da poprimem, pokažejo mi vesele, da imajo med seboj duhovnika za tovariša svojih naporov. Istočasno pa čutim, kako so ta stroj, tehnika in beton tuji Cerkvi.

Ko zapuščam gradbišče, mi je eden „trdih“ stisnil v roko fotografijo: zgradbo iz betona. Ta delavec iz Nazareta z veseljem in prevzetnim ponosom kaže, kaj more človek narediti danes.

TO NEDELJO POPOLDNE SEM PONOVO PREBRAL VSE DOKUMENTE, KI ZADEVAJU DUHOVNIKE DELAVCE. Prinesel sem jih s seboj, da bi vse pregledal v miru in luči Nazareta: škofovska pisma, navodila iz Rima, izrezke iz časopisov, oglase in razglase duhovnikov, članke iz časopisov in revij.

Tukaj v Nazaretu kar pade demo v bistvo vprašanja duhovnikov delavcev. Kar samo se vsiljuje surovo zgodovinsko dejstvo, ki posebno osvetljuje stvar in človeka nekako pomiri. Kristus, Duhovnik, je hotel živeti in delati kot navaden delavec, kot sin tesarja in tesar vse do svojega tridesetega leta. Ko je zapustil Nazaret, da bi tri leta oznanjal blagovest in trpel, je ostal v očeh ljudi tesar in govoril je slikoviti jezik človeka, ki pozna življenje in delo preprostih ljudi, za svoje apostole izbere ribiče z Genezeškega jezera, odreče se vsej zemeljski oblasti, razglašaja revolucionarna načela pravičnosti in bratstva v ljubezni. Apostolska navodila, ki jih daje učencem, je moč povzeti v ubožstvo in v priličenje v

ljubezni. Ko je vstal od mrtvih, je napotil Savla v Damask, da bi iz njega naredil Pavla apostola, ki dela s svojimi rokami in postane vsem vse.

Ugovor, ki so ga ponavljale skoraj vse katoliške revije proti duhovnikom delavcem, je bil: duhovniki nikoli niso bili iz vrst sužnje in hlapcev. Položaj duhovniške službe je nezdružljiv s položajem „sužnja“. Samo svobodni ljudje morejo biti duhovniki. Danes so delavci podložni gospodarjem, sindikatom, delovnim pogojem, kar jim jemlje svobodo. Torej je položaj delavca nezdružljiv s poklicem duhovnika.

Tako razmišljanje vzpostavi neko podobnost med delavstvom in suženjstvom. To pa nima za nujno posledico obsodbo duhovnikov delavcev, ampak obsodbo kapitalizma, ki je začel delavsko vprašanje. Ta primerjava med suženjstvom in pogoji delavstva ne bi bila točna, če bi delavci ne dosegli svobode s pomočjo sindikata, ki jih je v začetku podpirala Cerkev.

S čisto evangeljskega stališča pa končno tudi ne smemo pozabiti, da Kristus ni tankovestno pazil na svoje dostojanstvo, na svojo svobodo, ampak je postal „suženj“ in se podvrgel vsem človeškim zakonom svojega časa. Vedno so bili v Cerkvi duhovniki, ki so postali „sužnji med sužnji“, da bi te zadnje privedli do Kristusove ljubezni.

Ti delavci iz Nazareta, ki vsega tega ne vedo in jim to še na pamet ne pride, se po trenutnem presenečenju niso pomišljali, da bi v duhovniku, ki je prišel živeti in delati z njimi, ne videli Jezusa iz Nazareta: „Ti si duhovnik, predstavnik Jezusa Kristusa. Delaš kot on. Tako je prav. Nočeš biti boljši kot tvoj Učitelj. To je dobro. Tu je delavnica Tesarja. Kakor ona, si tudi ti z nami.“

NEKATERA SREČANJA SO ME NAGNILA, DA SEM SPREJEL POVABILO V KIBUC GINOSSAR, MIŠMAR HANEDEV IN DEGANIA.

Zapustiti Nazaret in iti v kibuce pomeni preiti od krščanstva k brezbožstvu, kajti kibuci so večinoma brezbožni. V Nazaretu je molitev lahka, saj vse govori o Kristusu: kraji, verska občestva, ubogo ljudstvo, ki je globoko verno. Kibuci so velike neznanke, materialistični svet. To je svet, v katerem Cerkev ni navzoča in ima z njim le malo zveze.

Jezus ni ostal v Nazaretu. Šel je ven, da bi oznanjeval veselo vest odrešenja. Kako bodo neverni slišali božjo besedo, če ni nikogar, da bi jim jo oznanjal? Kako bodo videli Kristusa, navzočega v Cerkvi, če ne vidijo nobenega duhovnika? „Gorje mi, če evangelija ne bi oznanjal,“ je zapisal sveti Pavel.

V zadnjem pismu mi oče Mouroux prigovarja, naj grem v kibuc.

„To utegne biti,“ mi piše, „izredno izkustvo.“

V Nazaretu, v krščanskem arabskem okolju, so glede kibucev zelo zadržani. Edino Male sestre Jezusove, ki so že delale tam, so jim malo bolj naklonjene.

Slovinci ob meji

BENEČIJA — Slovensko gledališče v Trstu in prosvetno društvo „Ivan Trinko“ v Cedadu sta povabila domačine na predstavo „Slovenski pasijon“ in „Vinska žalostna z Alelujo“. — Koncert nabožnih pesmi je izvajal pevski zbor „Jacobus Gallus“ iz Trsta.

GORIŠKA — „Praznik pomladi“ so obhajali v Doberdolu. Prireditelj je povzdignila tudi skupina ljubljanskih bogoslovcev, ki so peli v cerkvi. — Prosvetno društvo v Štandružu je v proslavo stoletnice Čitalnice prikazalo igro „Testament“. — Ponovili so jo še v Gorici in Števerjanu. — Na povabilo katoliške prosvete je v Gorici nastopil zbor primorskih študentov iz Ljubljane „Vinko Vodopivec“. — „Med borovci“ je pripravilo prosvetno društvo „F. B. Sedej“ v Števerjanu tradicionalno prvomajsko proslavo.

TRZASKA — Literarno nagrado „Vstajenje“ za leto 1968 je razsodišče soglasno podelilo pisatelju Alojziju Rebuli za roman „V Sibilinem vetru“. — V Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu so gostovali moški zbor „Mirko Filej“, mešani zbor „Lojze Bratuž“ in dramska šola iz Gorice s koncertom in oratorijem „Friderik Baraga“. — Nove prostore mladinskega krožka v Dolini je blagoslovil msgr. dr. Lojze Škerlj. — Na večeru slovenske zborovske pesmi v Kulturnem domu v Trstu je nastopilo 19 zborov. — V Finžgarjevem domu na Opčinah so navzoči poslušali predavanje prof. Slavka Bratine „Hodil po zemlji sem naši“.

KOROŠKA — Prosvetna zveza v Celovcu je povabila v goste šentjakobsko gledališče iz Ljubljane, da prikaže igro „Sosedov sin“. — Obe gospodinjski šoli sta pripravili razstavo in prosvetno prireditelj v St. Jakobu v Rožu. — V Pliberku, Globasnici in v Bilčovsu so proslavili materinski dan. — Ravnateljstvo državne gimnazije za Slovence v Celovcu je povabilo naše rojake na šolsko akademijo.

Vprašali ste . . .

Že več let delam v tujini, družino imam pa doma. Da tako razcepljeno življenje kljub mojim pogostim obiskom družine ni povsem lahko, si lahko predstavljate. Sam si moram kuhati, sam pospravljati, sam prati in likati, pa obenem nimam nikogar, ki bi me razumel in s komer bi delil veselje in trpljenje. Poleg tega bi otroci doma potrebovali očetove roke, žena sama vsega pri vzgoji ne zmore. Težave so velike, a za sedaj ne vidim izhoda iz položaja.

Vendar bi to pot rad omenil nekaj drugega. Tu živim skupaj z drugimi Slovenci, ki imajo prav tako žene in otroke doma in s katerimi prihajam navzkriž največkrat zaradi žensk. Stalno mi dopovedujejo, naj vendar ne bom neumen in naj si poiščem tukaj za majhen denar ženske, „saj žena ne bo vedela, ti boš pa lažje živel“.

Kljub vsemu ostajam svoji ženi zvest. Ni lahko. A vem, da je to moja dolžnost in nihče me ne bo o čem drugem prepričal. A vendar imam neko prošnjo: Ali bi ne hoteli vsaj enkrat glede tega jasno in prepričljivo povedati, kakšna je človekova dolžnost in kako zgrešeno je odstopanje od te dolžnosti? Meni samemu bi bila taka razjasnitev v uteho, marsikomu drugemu pa morda v pomoč. — V. Č., B.

Hvala lepa za iskreno pismo. Tudi od drugod so že prišle želje, naj bi tudi s tega področja kdaj kaj napisali, saj marsikdo od naših ljudi na tujem prav v tem doživlja velike težave.

Najprej nekaj misli glede zakona in zakonske zvestobe, potem o izživljanju za denar.

Zakon je pogodba. Pogodba pa vedno obvezuje stranki, ki sta jo sklenili, k tistemu, za kar sta jo sklenili. Pri drugih pogodbah nam je to popolnoma jasno, ob zakonski pogodbi pa se marsikomu zamegli.

Nikomur ne pride na misel, da bi šel po avto, ki ga je bil prodal, in bi z njim naredil še to in ono pot. Nikomur ne pride na misel, da bi šel še sem in tja pokosit travnik in odpeljal travo s travnika, ki ga je bil prodal. Nikomur ne pride na misel, da bi šel posekat še nekaj dreves iz prodanega gozda. Med tem, da je bilo nekaj prej moje, sedaj pa ni več, je pač kupnoprodajna pogodba, s katero sva oba pogodbenika prenesla lastninsko pravico od mene nanj. Seveda sva se z njo tudi zavezala, da bova to pogodbo spoštovala.

Tudi pri zakonu gre za pogodbo, za pravo, resnično pogodbo, le da je ta pogodba veliko višja kot kupnoprodajna in zato tudi veliko močnejše veže kot ona. Pri zakonski zvezi gre za predajo in sicer popolno predajo človeka človeku. Ne gre torej za prodajo in ne za zamenjavo brezumnih stvari: avto — denar, travnik — denar, gozd — denar. Kot se zahteva pri vsaki pogodbi, da se je tista dva, ki sta jo sklenila, držita, tako se to zahteva tudi pri zakonski pogodbi. Zakonska zvestoba izhaja torej iz zakonske pogodbe same. Vsaka prelomitev te pogodbe je velika krivica zakonskemu partnerju, pa naj bo zvestoba še tako težka.

Krščanski zakon je poleg tega zakrament. Je na božjo raven dvignjena zakonska pogodba. Zakonca kličeta Boga samega za pričo te pogodbe in za pričo svoje pripravljenosti, biti vedno in povsod zvest svojemu zakonskemu partnerju. Sveži Pavel primerja ljubezen med možem in ženo ljubezni med Kristusom in Cerkvijo. Kakor je Kristus ljubil eno samo

Cerkev, za vse čase in tako, da se je zanjo dal ves, tako naj se ljubita med seboj zakonca: eden eno in ena enega, do smrti in z vsemi močmi.

Družina je osnovna celica družbe, zato je treba spoštovati temelje, na katerih je zgrajena, še veliko bolj kot pri drugih ustanovah. Če bo družina zdrava, bo zdrav narod in bo zdravo človeštvo. Podiranje družinskih temeljev je velika krivica tudi narodu in vsemu človeštvu.

Pa še nekaj: kolikokrat se srečujemo z mladimi ljudmi, ki so zagrenjeni, sovražni, asocialni. V mnogih primerih so ti izšli iz neurejenih družin. Ker niso imeli starši dovolj moči za spoštovanje družinskih osnov, so dali človeštvu sinove in hčere, ki od njih človeštvo ne bo imelo drugega kot velike težave. Zakonska nezvestoba je posredno krivica tudi do lastnih otrok.

Še nekaj misli glede izživiljanja za denar.

Spolno življenje je dvorezen meč: lahko človeka dela bolj človeka, ga čustveno pogloblja, bolj usposablja za njegove življenjske naloge, polni, lahko ga pa prazni, plitvi, ubija. Odvisno je od tega, ali izhaja iz ljubezni ali ne. In ljubezen je treba tu jemati ne kot trenutno vzplamtjenje nagona, ampak v smislu, ki ji ga daje apostol Pavel: „Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva, ne išče svojega, se ne veseli krivice, vse prenaša.“ Torej taka, ki se žrtvuje, ki je pripravljena za tistega, ki ga ima rada, vse storiti in vse žrtvovati, pa tudi ko bi od njega ne mogla prav nič pričakovati. Gre torej za medsebojno prevevanje dveh ljubečih se bitij v globinah njih duš. Iz tega prevevanja prihajajo tudi zunanji izrazi te ljubezni in v to prevevanje zunanji izrazi ljubezni vodijo. V tem celotnem sklopu medsebojne uglašenosti ima spolnost svojo veliko vlogo in samo v tem okviru dela človeka bolj človeka. Vsak drug način telesnega združevanja je medsebojno ubijanje, ki bo oba udeleženca pripeljalo v občutje praznosti, naveličanosti, ponižanja in včasih obupa. Saj je čisto naravno: vsaka sebičnost, vsako uživanje brez odgovornosti, vsako poniževanje sebe in drugega na raven nagnanskih bitij mora nujno voditi v to.

Težko Vam je vztrajati daleč od ljubeče žene. Dvakrat težko je to v tujini, kjer se pridružijo navadnim tegobam še občutki oddaljenosti od doma, osamelosti, praznosti. A zvestoba temeljem, na katerih družina stoji, bo v Vas klesala poteze plemenitosti, kremenitosti, dobrote. In iz teh potez se bo na Vašo družino vračal blagoslov.

Kaj pravite?

MILENA

„Fant zahteva od mene intimnega življenja. Pravi, da mu bom s tem dokazala, da ga imam zares rada. Bojim se, da bo sicer odšel od mene. Kaj naj storim?“

Dostikrat se zgodi, da fant misli, da je zaljubljen, pa ga vleče k dekletu le sla. Čustvo ljubezni zamenjuje z nagonom. Morda je to tudi primer Vašega fanta.

Od Vas zavisi, ali bo pri fantu njegovo čustvo do Vas preplavilo vzgib nagona. Če bo kljub Vaši odločnosti, da ne začnete z intimnim življenjem, fant ob Vas vztrajal, bo s tem dokazal, da Vas ima zares rad. Za Vas bo pripravljen v zakonu žrtvovati še mnogo več. Če bo pa užaljen odšel in Vas z lahkim srcem zapustil, bo dokazal le, da je bil čustveno prazen in da so bili v ozadju njegovega dvorjenja le spolni nagibi. Z njim boste izgubili silno malo.

Slovinci po svetu

ARGENTINA — V Našem domu v San Justu so se zvrstili „Pesev slovenskih Brd“, sestanek športnikov, odbojkaški dan in lovsko veselica. — V Slovenski vasi so v Hladnikovem domu blagoslovili nove šolske prostore. V izbranih točkah so mladi šolarji dokazali, da žele ohraniti materin jezik. — Mladinski odsek je pripravil II. vaditeljski tečaj. — Študijski dan in občni zbor so imeli člani slovenskega katoliškega akademskega društva. — Vsa slovenska skupnost v Argentini se je zbrala 11. maja k romanju na največji Marijini božji poti v Lujanu. Veliko baziliko so napolnili rojaki že pri slovenski maši. Popoldanska procesija z nad sto narodnimi nošami je vzbudila splošno pozornost domačinov.

KANADA — V župniji Marije Pomagaj v Torontu je Slovensko gledališče priredilo komedijo „Varuh“. — Na skavtsko nedeljo so v cerkveni dvorani pripravili razstavo s skavtskega sveta. — Slovenska šola je pripravila glasbeni festival. — Mladinski zbor župnije Brezmadežne je ob desetletnici slovenske šole pripravil pevski koncert.

MADAGASKAR — Misijonarju g. Francu Buhu so se pridružile tri slovenske usmiljenke. Upajo, da bodo kmalu imeli samostojno slovensko misijonsko postojanko.

USA — Uprava Narodnega svetišča v Washingtonu je sprejela načrte slovenskega kiparja F. Goršeta za slovensko spominsko kapelo. Štirje reliefi iz marmorne bodo ponazorili zgodovino krščanstva pri Slovencih. — V Baragovem domu je bil družabni večer Društva slovenskih protikomunističnih borcev. — Mladi harmonikarji so pripravili koncert v farni dvorani Sv. Vida.

VENEZUELA — Društvo Ilirija je poslalo za zavod Slovenik v Rim 100 dolarjev. — V Valenciji so priredili naši rojaki že 4. Slovenski dan.

da bo dom dom

ALI SEM NAZADNJAŠKA?

Gospa L. E. iz H. piše: „Z največjimi žrtvami sva vzgojila pet otrok. Vsi so skromni. Najin trindvajsetletni sin je bil dosedaj tudi. Že leto dni pa dela v nekem velemestu Zapadne Nemčije in od

NE VARČUJTE PRI HRANI!

Med našimi ljudmi na tujem je vedno več primerov, da zbolé na želodcu zaradi preslabe hrane. Hočejo čimprej prihraniti denar, ki ga potrebujejo za ureditev doma, pa pri tem varčujejo tam, kjer ne bi smeli: pri hrani. Posledica tega varčevanja je rana na želodcu. Na tak način privarčevani denar v resnici ni privarčevan: saj bo bolezen požrla ves ta denar in še več.

Hrana mora biti zadostna in zadosti močna, če naj človek ostane zdrav. V naslednjem navajamo živila, iz katerih naj bo naša hrana sestavljena.

Hranila smo razvrstili v šest skupin. Iz vsake skupine moramo vzeti vsak dan v vsak glavni dnevni obrok (zajtrk, kosilo, večerjo) vsaj po eno živilo, da bo hrana zadostna.

1. skupina: meso, drobovina, klobase, ribe, jajca, suh fižol, leča, suh grah.

2. skupina: mleko, skuta, jogurt, sir.

3. skupina: mast, margarina, olje, maslo.

4. skupina: kruh, moka, riž, ovseni kosmiči.

5. skupina: sadje, presna zelenjava.

6. skupina: kuhana zelenjava in sadje.

Poleg tega je dobro vsaj od časa do časa, če že ne stalno, vključiti v jedilnik še sladkor, marmelado, čaj, kavo, čokolado.

PAZITE NA ZDRAVJE!

Večkrat se naši ljudje v tujini težko prilagodijo velikim spremembam pri delu in načinu življenja. Navadno nimajo pogojev za urejeno družinsko življenje, nimajo primerne stanovanj ne urejene prehrane. Zato se že zgodaj pokažejo pri njih prvi znaki neprilagojenosti: utrujenost, razdražljivost, slabi medsebojni odnosi, nizka storilnost in bolezen. Med temi zadnjimi so najbolj pogoste prebavne motnje, rana na želodcu, glavobol, nespečnost, različne oblike živčnosti in podobno.

Prav bi bilo vse to že vnaprej

upoštevati in si urediti življenje tako, da ne bo prišlo kasneje do naštetih kriz.

Primerno bi bilo dan uporabiti takole: 8 ur za delo, 8 ur za odpočitek (sem seveda spada pot na delo in z dela, kuhanje, pranje in podobno), 8 ur za spanje.

Večina naših ljudi ne izkoristi svojega prostega časa za to, da bi se sprostili in razvedrili in si nabrali novih moči za jutrišnje delo. Čas za delo širijo na račun odpočitka in spanja. Prosti čas moti predvsem nadurno delo.

Če je naše delo statično (sede ali stoje ves čas na istem mestu), se moramo vsak dan vsaj malo sprehoditi in se naužiti svežega zraka. To je prav tako važno kot zadostna prehrana.

Tudi z zdravstvenega vidika in ne samo z ostalih bi bilo prav, da bi bila oba zakonca skupaj v tujini in ne le eden od obeh.

„ŠE GA BOMO PILI!“

Prijetne besede, pa včasih tako usodne. Kakor pri vsaki stvari, tako je tudi pri alkoholu pretiravanje lahko vzrok propada.

Danes postaja glavni vzrok alkoholizma človekovo nerazvito ali zatirano dostojanstvo. Nastajajo nova, nerešena vprašanja, ki jih človeku nalagajo sedanji tempo življenja, nezadovoljstvo, domotožje, slabo vključevanje v življenje, občutje osamelosti...

Preko predalkoholne dobe, ko človek le včasih išče alkohol ali olajšanje v alkoholu, lahko neopazno zdrsne v stanje, ko pije naskrivaj, ko se pojavi pohlep po alkoholu in občutek krivde, ko izgublja kontrolo nad použitim alkoholom, ko se od časa do časa zabriše spomin na določene dogodke.

Če gre pojav svojo pot skozi leta, zaide tak človek v spore z domačimi, zanemarja službo, se kesa in ima očitke vesti, si skuša pomagati tako, da spreminja način pitja ali vmes tudi popolnoma nič ne pije. Pogostokrat pomiluje samega sebe in je neutemeljeno maščevalen do okolice. Tak človek se neredno hrani in pojavlja se alkoholna ljubosumnost. Potreba po rednem ju-

tranjem obroku alkohola je prav tako znak težke alkoholne zasvojenosti.

Končno se lahko razvije alkoholik v bolnika s težkimi telesnimi in duševnimi motnjami, ki utegne zapasti v pravo alkoholno psihozo, občuti nedoločene bojazni, se ves trese, opešajo mu moralni čut in umske sposobnosti.

NA POČITNICE

Človek že mesece dolgo čaka na dan, ko bo odpotoval na dopust: spremenil se bo iz resnega vsakdanjega v veselega počitničarja, raztrgal vezi vsakdanjega dne in zaplaval v jezero ali v morje.

Odpotoval bo v življenje, ki si ga je v brezkončni zimi tolikokrat naslikal. Z zemljevida, s prospektov ali iz izkušenj si je izbral kraj, vanj bo postavil šotor ali se naselil v hotelsko sobo. Dom bo ostal doma, človek bo postal tujec, turist, počitničar z vsemi pravicami, dolžnostmi in veselji, ki jih prinese poletna sprememba stanovanja.

Na počitnicah naj ne bo čas vaš gospodar! Veselite se majhnih stvari: lepe školjke, dobre ribe, kozarca mrzlega piva in senčnate pinije! Veselite se rjave kože, sandal, ki ne poznajo nogavic, širokih platnenih hlač, ki človeka ne vežejo in v katerih lahko sede ali leže na tla, v grmovje, na pesek!

Mogoče pa boste ostali doma. Tudi doma ne pozabite, da ste na počitnicah. Spremenite dnevni red, spremenite hrano, spremenite obleko itd., pa boste imeli občutek spremembe, ki vas bo v resnici notranje prenovila. Spočili se boste.

AVTO

Zlasti poleti prihaja naš avto v poštev. Ker je na cestah toliko nesreč, je prav, da pazimo na nekatere stvari, ki utegnejo nesrečo preprečiti.

Pazimo, da ne bodo zavore nezadostno ali neenakomerno delovale, da ne bodo gume poškodovane, da ne bo kakšna žarnica

pregoreta, da ne bo avto preobremenjen ali da ne bo poškodovan kretni mehanizem!

Orodje, rezervne dele, varnostni trikotnik imejmo vedno na dostopnem kraju!

V avtu naj bosta pribor za prvo pomoč in aparat za gašenje požara.

Primerno je opremiti vozilo še z meglenkami in lučjo za vzvratno vožnjo.

Če imamo na strehi vozila prtljajnik, potem ga nikar ne preobremenimo preveč, ker s tem spremenimo težišče vozila.

Poleti, predvsem na dolgih vožnjah, so priporočljive rokavice, ki vpijajo vlago, če se roke potijo.

Obeski pri vetrobranskem steklu motijo voznika in zmanjšujejo preglednost.

Poleg orodja imejmo v vozilu tudi najosnovnejše rezervne dele in opremo: garnituro žarnic, varovavke, krpice za krpanje zračnic, klinasti jermen, ventilske igle in kapice, lepilni trak, ročno in priključno prenosno svetilko, krpo, kos žice in vsaj eno vžigalno svečico.

Ko avto operemo, preizkusimo vedno delovanje zavor, ker se večkrat zgodi, da zaradi vlage in vode te nekaj časa ne „primejo“.

PRVA POMOČ PRI PROMETNI NEZGODI

Premislimo, kaj moramo najprej ugotoviti, kaj in kako pomagati. Zavarovati moramo poškodovanca in sebe pred drugimi vozili, da ne bo prišlo do ponovne nezgode.

Ko smo naredili vse potrebno, nudimo poškodovancu prvo pomoč. Pri tem pazimo, da ne povzročimo več škode kot koristi za prizadetega.

Voznik avtomobila je dolžan prepeljati poškodovanca do najbližjega zdravstvenega zavoda ali zdravnika le, kadar ni nobene nevarnosti, da bi zaradi nepravilnega načina transporta škodil poškodovancu!

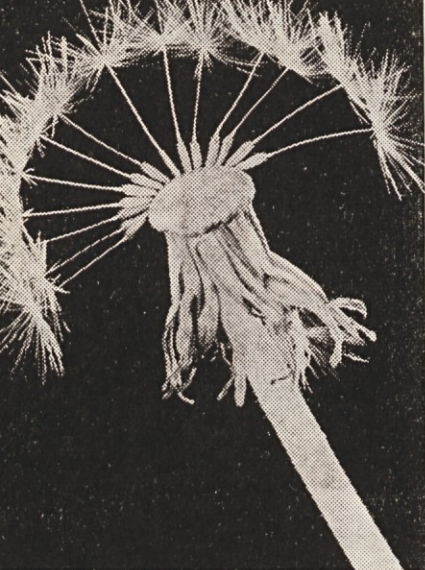
KAM NA POČITNICE?

Počitnice se začno že doma in že — pred počitnicami. Tedaj, ko

tedaj živi zelo razkošno. Dokler je bil doma, je imel v hranilni knjižici lepo vsoto, ki mu je v času vojaške službe prav prišla. Ta njegova sprememba me zelo skrbi. Menda si hoče ‚vendar enkrat nekaj privoščiti‘. Zasluži dobro, izda pa zelo veliko za zabavo. Mojim staršem, ki živijo bliž njega, se zdi to normalno. Nič čuda, če potem on misli, da dela prav. Ali se Vam zdi v redu, če zapravi mlad rokodelec zase toliko, kolikor zadostuje za vzdrževanje cele družine? Jaz mislim, da je treba pri vsaki stvari prave mere.“

Vsi pametni starši navajajo otroke k varčnemu ravnanju z denarjem, vseeno, ali razmere k temu silijo ali ne. To je edini način, da se otroci za pozneje naučijo, z denarjem prav ravnati. Vsak izmed nas pa zapade bolj ali manj vplivu svoje okolice in določenih ‚vzorov‘. To je do neke mere prav. Slabo pa postane, če si človek poišče prav najslabše vzore. Morda se giblje Vaš sin med zelo svobodnjaškimi ljudmi, morda celo nima druge izbire. Pri vsem pa ne pozabite, da je fant polnoleten in sam zase odgovoren. Če denar razsiplje, pač ne bo nikamor prišel. A je že tako, da si želi lastnih izkušenj, pa četudi na svojo škodo. Govorite s sinom o tem še enkrat, a brez očitkov, povejte mu pa le, da ne bo dobil od Vas

nobene podpore, če zabrede v težave. Nič ne storiti ali pa stalno le moledovati, bi bilo popolnoma napačno.

NIČ NI UVIDEVEN

Gospa M. G. iz M. piše: „Imava dva prav ljubka otroka in naše družinsko življenje je prijetno, le ena lastnost mojega moža mi dela stalne skrbi: pri skupnih večernih izhodih, ki so že itak redki, me največkrat po kratkem času pusti samo pri mizi, on pa gre sedaj s tem, sedaj z onim k točilnici na kozarec piva. Pri tem popolnoma pozabi name, tako da moram sedeti kar po celo uro in še več sama. Prav včeraj se je to spet zgodilo. Če mu to očitam, postane glasan in pravi, naj ga pridem iskat, če ga ni nazaj več kot pol ure. Jaz sem pa drugačnega mnenja. Zdi se mi, da kot ženska ne morem iti k baru po moža, ker bi ga to blamiralo.“

Če mož pelje po večerji svojo ženo na sprehod, ta po pravici pričakuje, da bo do nje pozoren. To zahtevata olika in obzirnost. Tudi njegovo dostojanstvo ne bo prav nič trpelo, če ob takih priložnostih ženo malo „razvaja“ s kako nežno pozornostjo. To bi bilo le majhno priznanje za njeno žrtvovanje v družini. Kot se zdi, ima na žalost tudi Vaš mož

je na vrsti vprašanje: morje ali planine, počitniški dom ali camping, hotel ali soba v zasebni hiši. Različna mnenja so razumljiva, nekulturni pa so izbruhi, ko razgovor doseže vrelišče. Začeti dopust oziroma priprave nanj s kujanjem, z zamero, s črnimi pogledi v družinskem krogu — ni niti prijetno niti lepo.

Do nadaljnjih vročih pogovorov utegne priti, ko je na vrsti pripravljavanje prtljage. Skoraj pravilo je, da hoče žena vzeti s seboj kovčke, na katere je treba sestiti, da jih lahko zapreš, mož pa bi šel najrajši na morje samo s kopalkami, brisačo, brivskim priborom in nemara še s transistorjem. Poskušajte najti srednjo pot brez hudih besedi! Skratka, strpnost in smisel za humor potrebujemo že pred odhodom na počitnice.

V POČITNIŠKEM DOMU

Čeprav vam je počitniški dom že od prejšnjih let znan in se počutite v njem že kakor doma, ne trošite počitniških sil za to, da bi dokazovali svoje pravice. Torej: ne trkajte z vilicami po krožniku, če vam strežajka ni takoj potem, ko ste pospravili glavno jed, prinesla jabolčnega zavitka! Ne izrekajte svojih pripomb tako glasno, da vas bo slišala cela jedilnica!

In čeprav ste na morju zato, da se kopljete in je kopalna obleka neogibna, se vseeno pred kosilom preoblecite!

In ko se vrnete s kopanja, ne hodite z mokrimi bosimi nogami po parketu, ne obešajte vlažnih brisač čez (lesene) posteljne stranice, skratka, ravnajte s stvarmi v domu, v katerem živite, kakor da bodo za vse večne čase vaše!

PAZLJIVI DO LJUDI

Vsakdo si je že zapomnil s počitnic bitje ženskega ali moškega spola, ki je stanovalo v sosednji sobi doma in vsak večer prestavljajo pohištvo, navijalo radioaparati do onemoglosti, se okoli polnoči prihihtalo ali prikrohotalo v sobo, nato pa še debelo uro glasno brundalo najnovejše popevke.

Kako ravnati s takšnimi ljudmi? Gotovo ne tako, da potrpiamo do zadnjih možnih mej. Taki debelokožci potrebujejo daljših in debelejših injekcijskih igel. Včasih pa zaleže resen pogovor na štiri oči.

Na dopustu nam gredo na jetra tudi drugi tipi. Raznašavci alarmantnih govoric o nevarnih zastrupitvah s sesekljanimi zrezki v sosednjem kraju, o grozljivih glivičnih boleznih, ki jih baje mimogrede stakneš na plaži, o tem, da gre ravno mimo te plaže glavno sprehajališče morskih psov. Če nase pazimo, da nismo sami taki, že precej prispevamo k lepemu razpoloženju na počitnicah.

Iz popotne torbe

ČE POTUJEŠ

Stare knjige, ki govore o lepem vedenju, imajo pod tem poglavjem povedati zelo mnogo. Recimo:

„Pametni potnik se pripravi na pot zlasti z branjem, potem šele tako, da si pripravi vse, kar bo na poti potreboval. Z branjem pomeni tako, da prihaja na cilj zadosti poučen o krajevnih zanimivostih. Le tako uspešno in prijetno potuje, ker ne prezre najvažnejšega v tem kraju.“

KO ODHAJAŠ

Če odhajaš za dalj časa od doma, daj hišnici napitnino in naslov, da lahko za teboj pošilja pošto. Plinske in vodovodne pipe dobro zapri, da ne doživiš ob povratku neviščnih presenečenj!

Močno pametno je, da si sestaviš seznam vsega, kar vložiš v kovček. Seznam pusti doma. Tako boš ob povratku lahko kontroliral, kaj vse si na potovanju izgubil.

Vzemi rajši večji kovček kakor manjšega.

Otroke puščaj, da vlagajo svojo kramo v svoj kovček sami. Le na ta način se izogneš tuljenju takoj ob prihodu na cilj.

Če prideš na postajo ali na le-

tališče ali v pristanišče prezgodaj, ni nič hudega. Hujše je, če prideš prekasno.

Najmodreje je, da te nihče ne spremlja na postajo.

NA VLAKU

Se pelješ z vlakom? Dobro. Upajmo, da voznega listka nisi pozabil doma.

Na prtljago pazi in jo položi tako, da ji sediš nasproti!

Zapomni si številko postrežčka, ki ti je nosil prtljago!

Če te navzlic tvojim protestom spremijo na kolodvor, skrbi vsaj za to, da tvoje spremstvo ne bo govorilo neumnosti, na primer: „Sporoči takoj, kako si se vozil!“ — „Pozdravi Pavlo in otroke!“ — „Naroči Anki, naj piše!“

Še nobeden ni takih in podobnih naročil v resnici izvršil. Mar ni tako?

Ne jemlji s seboj pomaranč! Prvič, napolnijo ves kupé ali pa tudi ves oddelek s svojim vsiljivim vonjem, drugič, si umažeš prste in tretjič, kupiš pomaranče lahko za isti denar na vsaki postaji. V jedilnem vozu so dražje.

Če polagaš noge na klop, podloži papir.

Kdor ima pred seboj dolgotrajno potovanje, naj si zrahlja trakove na čevljih. Zvečer naj obuje potovalne copate iz usnja.

Ne misli, da drugi ljudje nimajo poleg tebe življenjske upravičenosti. Zato odgovori vljudno na vprašanja, če je še kak sedež prost. Je! Vedno se najde prost sedež, samo malo dobre volje je treba.

ŠE TO IN ONO

„Če nimaš spalnega voza, rajši v vlaku ne spi!“

Saj tega najbrž tako ne delaš, kajti večina ljudi zatrjuje, da ne more med vožnjo zatisniti očesa niti za trenutek.

Jaz pa vem iz lastne skušnje, da ljudje nikjer ne spijo tako dobro kakor na vlaku. In še smrče zraven. Ampak to ne moti ničogar, ker vlak tudi ropoče.

Če je v kupeju ali oddelku tablica „za nekačivce“, rajši ne ka-di.

Tvoje sopotnike popađe lako-

ta. Pa razvijajo zavoje z živežem. Ne glej požrešno na te dobrote! Utegne se zgoditi, da ti kdo ponudi kokošje bedrce.

O. Šest

Uganka

LAŽI IN RESNICE

Suzana: „Torej je za piknik vse tu?“

Ambrož: „Upam. Karel je prinesel kruh in Pavel vino.“

Tina: „In Romana meso. A ni Karel prinesel kruha.“

Romana: „V resnici ga je prinesel Ambrož, Pavel pa sladkarije.“

Pavel: „In Karel meso, Ambrož pa sadje.“

Karel: „Ne, Tina sadje, Romana pa vino.“

Suzana: „Že razumem, hočete mi staviti uganko.“

Karel: „Točno. Vsakdo od nas je povedal eno resnico in eno laž. Sedaj mi povej: kaj je prinesla Romana?“ (Rešitev prihodnjič)

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE: Aleš je po poklicu slikar. Če zaznamujemo imena z odgovarjajočimi velikimi začetnicami, poklice pa z malimi, ugotovimo na osnovi podatkov, da so štirje od sedmih mlajši (A, D, F, v), starejši so pa največ trije (a, C, l): če bi bila tudi i in z starejša, bi bili štirje starejši. Zato so i, z, G in s mlajši. Če sestavimo razpredelnico, v kateri podčrtane začetnice naznačujejo tri starejše (da jih ločimo od mlajših), in izključimo na osnovi podatkov vse nemogoče kombinacije imena in poklica, dobimo tole podobo:

	<u>a</u>	<u>t</u>	<u>l</u>	<u>i</u>	<u>z</u>	<u>s</u>	<u>v</u>
A	—						—
B			—				—
<u>C</u>	—	—					—
<u>D</u>	—	—					—
E							
<u>F</u>	—	—					—
G			—	—	—	—	

Jasno postane, da C ne more biti ne a ne l, torej je t, zaradi česar je B = a, in E = l. G je lahko samo v in F samo i. Zato je D = z in A = s.

take geste za nepotrebne. — Iti ga k točilnici iskat, gotovo ni najboljše rešitev; videti bi bilo, kakor da je ves pod copato. Pozneje mu kaj očitati, bi tudi ne kazalo, ker bi tako ostal ves večer v slabem spominu. Morda bo le en izhod: zahajajta odslej le v lokale brez točilnice, brez bara, da tako na diplomatski način ta kamen nesoglasja spravita s poti.

TABORJENJE

Tudi pri taborjenju je treba paziti na nekatere vidike človeških odnosov, pa čeprav gremo na taborjenje prav zato, da se rešimo mestnih vezi.

Imejmo vsaj najosnovnejšo obzirnost do sosedov v kampingu,

imejmo obzirno vedenje do vseh,

pazimo na tišino po desetih zvečer, ob sobotah in nedeljah po enajstih,

pospravimo, kar smo nasmetili, poiščimo lastnika zemljišča in se pogodimo z njim, če taborimo zunaj kampingov,

ne hodimo v kopalkah v vas nakupovat!

kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

NAŠ TEDNIK

NEKOČ JE BILO

Kakor v pravljici se človeku zdijo dnevi, katerih obletnice se spominjamo ta teden.

Začela se je tragedija marca 1938, masovno nadaljevala aprila 1941, svoj višek, čeprav ne konec, pa dosegla aprila 1942.

Prvi so bili slovenski duhovniki in prosvetarji, katere je zajelo nasilje, potem pa so sledile družine vseprek. Brez sodbe obsojeni, so bili oropani svojih domov in svojega premoženja in pognani v tujino. Ukoreninjeni v svojo zemljo, zaljubljeni v svoj dom so komaj rojeni dojenčki in osiveli starčki v senci bajonetov zapuščali grudo, katero so z žuljavimi rokami obdelovali rodovi.

Velik je bil načrt oblastnežev, ki so se hoteli polastiti zemlje, ki nikdar ni bila njihova last.

Zmagoslavje je vladalo v krogih, ki so že dolgo prej snovali načrte, kako dokončati ponemčenje Koroške, kar se jim do tedaj pri vsej oblasti ni hotelo posrečiti. Peli so slavospeve zmagam nad vso Evropo, niso pa hoteli vzeti na znanje odpora, ki je rasel z vsakim dnem, in tudi niso verjeli v moč vere, v pravico tistih, ki so bili vsake pravice oropani.

Drug višek pa si je nasilni režim izmislil. Iz taborišč so nagnali vse, kar leze in gre, na prisilno delo za nemško zmago in celo na fronto v boj proti krivično napadenim.

Velika je bila pri izseljencih vera v prihodnost in zmago pravice in to vero so očetje in matere črpali iz svoje globoke vernosti in iz svoje ljubezni do lastne besede in pesmi.

Po žrtvah v taboriščih in na frontah smo se vrnili, kar je preživelo vojne dogodke, v domovino, na svoje deloma oropane domove in zgrabili smo zopet za koso in lopato in se zagnali z vso ljubeznijo v delo in gradnjo porušenega.

Naša naloga je, da ob obletnici tega nasilnega dejanja staro in mlado opozarjamo na ta grozodejstva.

Posebno smo še tokrat dolžni povzdigniti svoj glas, ko se v deželi zopet pojavlja duh, ki je botro-

val in vladal v letih 1938 do 1945. Napis na hiši v Dobrli vesi in zadržanje ob kulturni odrski prireditvi v Velikovcu dokazuje, da duh nestrpnosti in sovraštva v deželi še ni zamrl.

Na Brnci je bilo junija 1938 povedano: „Turki so pogazili Koroško, Francozi so jo zasedli, Slovenci pa bomo prestali tudi še nemško zasedbo. Dokler bomo zaupali vase, dokler se bomo zavedali samega sebe, tako dolgo se bodo nestrpneži in sovražniki zaman trudili. Naše korenine segajo globoko v koroško zemljo in v tej smo zakoreninjeni, če je imamo tudi le majhen košček, tej smo držali zvestobo tudi tedaj, ko so jo drugi izdajali.“ — Naš tednik, Celovec, 17. aprila 1969, str. 1.

NOVI LIST

KOROŠKIM SLOVENCEM — PRAVICO!

Čeprav je bila slovenska manjšina na Koroškem še pred nekaj desetletji številnejša kot naša današnja slovenska manjšina v Italiji, je vendar koroška (ali bolje rečeno avstrijska) uradna in neuradna politika trdno odločena, da slovensko manjšino na Koroškem čimbolj zanika in čimprej asimilira nemško govoreči večini v deželi, to je: uniči.

Če danes Slovenec iz naših krajev ali iz Slovenije potuje po južni Koroški, ki je po izvoru svojega prebivavstva v ogromni večini slovenska, bo na prvi pogled komaj še kje odkril kakšno sled o slovenstvu. Vsa imena krajev in vsi javni napisi so samo nemški, le v kakšni odročni vasi je še na kakšni gostilni ali trgovini tudi star slovenski napis. Še največkrat jih najdemo na starih znamenjih in kapelah ter v cerkvah. Nikdar pa seveda na šolah, ker slovenskega šolstva praktično sploh ni, razen gimnazije v Celovcu. Starši, ki hočejo, da dobi njihov otrok vsaj kako uro slovenskega pouka na teden, morajo svojega otroka posebej prijaviti za to, toda marsikdo se s tem izpostavi pritisku ali se vsaj boji, da se mu utegne to maščevati v službi in drugje; zato mnogi, celo velika večina slovenskih staršev, tega ne store.

Krivi pa niso toliko oni sami kakor pa ozračje narodnostne mržnje in sovraštva, ki še vedno vlada na Koroškem in ki si daje duška zlasti na podeželju. Tam izvajajo slovenski janičarji-ponemčeni Slovenci (ki s tem dokazujejo svoj kompleks), razni priseljeni nestrpneži nemškega jezika in zlasti ostanke nekdanjega nacizma in „velikonemštva“, še danes pravi teror nad zavednimi Slovenci in nad vsem prebivavstvom slovenskega izvora, z namenom, da bi preprečili vsak javni pojav in dokaz narodne zavednosti.

Od dneva, ko je sramotno končal v svojem berlinskem bunkerju vodja nacizma s svojimi najožjimi sodelavci, je minilo že 24 let in vendar nacizem v svoji najogabnejši obliki še vedno straši na Koroškem, pa čeprav se skuša maskirati z znaki in imeni raznih drugih političnih ali nepolitičnih organizacij. Duh nacizma gnezdi celo v hišah, ki bi mo-

rale biti trdnjave krščanskega duha ljubezni in pravičnosti. Tako na primer ravno celovška škofija ničesar ne stori, da bi dala zgled, kako je treba spoštovati narodnostne pravice koroških Slovencev, in več kot absurd je, da je postavljen za župnika pri Gospe Sveti, ki jo smatra vsak zaveden Slovenec za naše narodno svetišče in za veličastni spomenik prve slovenske Cerkve, države in kulture, človek, ki pri vsaki priložnosti pokaže, da sovraži Slovence.

Ne dvomimo, da prihaja glavni odpor proti temu, da bi koroški Slovenci dobili vsaj osnovne manjšinske pravice, iz teh zagrizeno protislovenskih krogov v koroški deželi sami. Toda kljub temu je čas, da se dunajska vlada zgane in da končno pošteno prizna koroške Slovence za narodno manjšino, ki ima pravico do vsega tistega, kar narodni manjšini gre. Ne moremo se ubraniti vtisa, da gre tako zagrizencem na Koroškem kot vladi na Dunaju predvsem za to, da poteče čim več časa, preden bi koroški Slovenci prišli do svojih pravic, v upanju, da bo tako ostalo le malo zavednih Slovencev, ki bi še terjali svoje pravice ali pa se jih hoteli poslužiti.

Ta taktika se je doslej pokazala — vsaj dozvedno — tudi kot uspešna, saj se je po uradnih avstrijskih statistikah število Slovencev na Koroškem zmanjšalo od leta 1846 do leta 1943 za več kot tri četrtine, od 188.171 na 26.376, in od takrat naj bi bilo po računih avstrijskih potujčevavcev spet izginilo tričetrt koroških Slovencev, da bi jih bilo danes le še nekaj tisoč.

Nedvomno se je v tem času zaradi brezobzirnih oblik potujčevanja in terorja (mnoge koroške Slovence so nacisti izselili z družinami vred in marsikaterega so tudi usmrtili) število zavednih koroških Slovencev zmanjšalo, toda v fizičnem pogledu Slovenci pač niso množično izumirali. Zato se slovenski narod ne bo odrekel in se ne more odreči koroški manjšini, ki se fizično ni mogla tako zmanjšati, pa naj jo krčijo uradne statistike na še tako pičlo število, ampak bo vedno vztrajal pri zahtevi, da dobi slovenska manjšina na Koroškem vse pravice, ki ji gredo in ki jih najbolj realistično formulirajo politični predstavniki koroških Slovencev samih. Predvsem pa mora dobiti slovensko šolstvo od otroških vrtcev naprej in sicer na osnovi jezika, ki ga govori otrok v domači hiši, ne pa na osnovi „uradnih“ statistik, sestavljenih od ljudi, ki žele Slovencem čimprejšnje izginotje; pa tudi jezikovno enakopravnost in zaščito pred asimilacijo.

To se bo nekoč nedvomno zgodilo, zato je važno, da koroški Slovenci vztrajajo in da se pri tem ne omejujejo samo na proteste proti krivicam, ampak da skušajo postopno dobiti nazaj čim več narodnostnih in političnih ter gospodarskih postojank, ki so jih v teku časa izgubili. Tega naj bi se naši slovenski Korošci vedno zavedali — in tudi tega, da se s tem, ko se bore za svoje narodnostne pravice in proti ostankom starega ali zametkom novega nacizma, hkrati bore za zmago demokratičnih načel v Avstriji in da imajo zato na svoji strani tudi vso pošteno in demokratično avstrijsko in evropsko javnost. — Novi list, Trst-Gorica, 17. aprila 1969, str. 3 in 7.

Slovenski zamejski tisk je v zadnjem času začel posvečati precejšnjo pozornost razmeram v Beneški Sloveniji. To je gotovo razveseljivo dejstvo, zlasti če pomislimo, da je še pred nekaj leti problematika naših beneškoslovenskih bratov bila večini zamejskih listov in publicistik tako rekoč tuja in se je zdelo, kot da bi Slovenci po nekem tihem dogovoru že odpisali usodo tega dela slovenskega naroda. Beneški Slovenci imajo sicer že dolgo vrsto let svoj list „Matajur“, toda za njegovo pisanje se je zanimal le ozek krog ljudi, medtem ko so slovenske množice na Tržaškem in Goriškem bile na splošno slabo informirane o dogajanju v dolinah ob Nadiži in Teru.

Glede poznavanja beneškoslovenskih razmer je danes stanje, hvala Bogu, drugačno, saj menda ni zavednega Slovenca, ki bi ne vedel, da naši rojaki v videmski pokrajini, pod Matajurjem, v Terski dolini in Reziji nimajo niti enega otroškega vrtca niti ene šole, kjer bi se lahko vzgajali in izobraževali v materinem jeziku, ter da je tudi v dušnem pastirstvu marsikaj ostalo tako, kot je bilo za časa črne diktature. Danes je nadalje tudi povprečnemu Slovencu znana strahotna gospodarsko-socialna podoba Beneške Slovenije, saj naš tisk pogosto objavlja statistične podatke o propadanju zlasti tamkajšnjih gorskih vasic in zaselkov, o njihovem postopnem izumiranju, ker se njihovi prebivavci že množično izseljujejo, povečini v inozemstvo.

V zadnji številki našega lista smo na primer pisali o vasi Vile (v občini Fojda), ki je še pred 25 leti imela 135 prebivavcev, danes pa jih je ostalo samo še šest!

Mislimo zato, da bi morale naše politične organizacije in vse tiste slovenske organizacije, ki se ukvarjajo z manjšinsko problematiko, čimprej ustanoviti poseben skupen akcijski odbor za Beneško Slovenijo. Tudi širša italijanska in mednarodna javnost pa morata prej ali slej spoznati, da kulturni narod, kakor je slovenski, ne bo mogel v nedogled mirno trpeti, da se enemu izmed njegovih sestavnih delov zanikajo najosnovnejše nacionalne pravice ter da se poleg tega še mirno dopušča, da zaradi pomanjkanja kateregakoli gospodarskega programa in kateregakoli državnega ter deželnega gospodarskega in socialnega posega dejansko kot narodna in družbeno ekonomska enota zgine z obličja zemlje. — Novi list, Trst-Gorica, 3. aprila 1969, str. 3 in 13.

MLADIKA

ŠIRINA IN ODPRTOST PA TAKA...

24., 25. in 26. marca je bila po ljubljanskem radiu vrsta oddaj, posvečenih slovenski manjšini v Italiji. Oddaje je pripravil tržaški dopisnik ljubljanskega Dela Igor Gruden. O delu slovenske prosvete je v eni teh oddaj poročal njen predsednik in naš odgovorni urednik, ki je na koncu svojega intervjuja omenil tudi, da imata svoj sedež v prostorih Slo-

venske prosvete uredništvo in uprava naše revije. Izrazil je tudi upanje, da bo mogla revija krožiti svobodno po vsem slovenskem ozemlju ali vsaj na Primorskem, tudi v matični domovini.

Žal pa je o vsem manjšinskem tisku na splošno poročal Boris Race, ki v svojem poročilu ni štedil s preživelimi frazami in oznakami (celo s klerikalizmom!) na račun tistih, ki ne mislijo kot on. Pač slaba usluga resnici in objektivnosti ter vsem tistim, ki kažejo dobro voljo za ustvarjanje nekega „prostor“.

Zgodba tedaj traja dalje. Iste stalinistične fraze, iste metode, isto samoovaževanje, ki naj Ljubljani dopove, da je samo eno slovensko, samo eno pravilno in samo eno vredno priznanja slovenske vlade, vredno podpore.

Upamo, da slovenska javnost ne bo dalje nasedala žargonu in samoljubju in samohvali znane skupine. Mi ne iščemo osebnih koristi ne privilegijev, pričakujemo pa pravičnost in objektivno informiranje. — Mladika, Trst, marec-april 1969, str. 44.

SIJ SLOVENSKE
SVOBODE

SESTAVINE SLOVENSKE SVOBODE

Ivan Cankar je v juniju 1918 v ljubljanskem Mestnem domu predaval o tedanjih nalogah slovenske kulture. Skozi misli se vleče nit, da moramo najprej doseči kulturno enakost z drugimi narodi na svetovni ravni, poskrbeti si moramo gospodarsko okrepitev in varnost in nato pravo politično samostojnost.

Cankar je bil kljub hudim vojnim razmeram skorajda navdušen nad našimi kulturnimi dosežki. Opažal je, da krepko stopamo v tekmo in uralitev na svetovni ravni. Na obzorju pa je žarela zarja „svobode“ v jugoslovanski usmerjenosti. Če jo je poskušal razumeti v narodnem in gospodarskem pomenu, pa jo je odločno odklonil v smislu kakega „kulturnega jugoslovanstva“. Znana je njegova trditev, da smo si s Srbi in ostalimi na jugu bolj tuji, kot pa sta si tuja gorenjski kmet in kmet v Tirolah...

Med važne, danes verjetno bistvene pogoje za narodno svobodo spada pravična in socialno do konca izpeljana gospodarska samostojnost. Zanj smo se borili v prvi Jugoslaviji, a se morali zadovoljevati z drobtinicami. Nad Slovenijo pa danes vlada socialistični režim, po mnogih ideologijah nazvan celo socialistični humanizem; gospodarska in socialna stiska pa je danes v domovini tolikšna, da se odteka slovenska kri v tujino v potokih, z juga pa se vriva med nas kolonizacija, podobna nemški v prvih časih nemške invazije v srednjem veku. Današnja „slovenska svoboda“ nam doma spodjeda korenine in nad vse slovensko duhovno snovanje, nad mladino se ulega strahotna peza cinizma in obupa. — Sij slovenske svobode, Buenos Aires, 21. aprila 1969, str. 1.

SVOBODNA SLOVENIJA
ESLOVENIA LIBRE

STAVKA NA JESENICAH

V obratu martinarne v železarni na Jesenicah so delavci v torek, 15. aprila, popoldne „ustavili delo“, kakor imenujejo v socialističnem izrazoslovju začetek stavke. Delavci so začeli stavkati, ker jim niso izplačali tistih plač, ki jim pripadajo. Povprečni dohodek delavca v martinarni je znašal namreč ta mesec 970 dinarjev, kar je le 10 dinarjev več kot prejšnji mesec. Ker pa je bila proizvodnja v tem mesecu za petino večja, so upravičeno zahtevali povišani produkciji odgovarjajoči povišek plač.

Predstavniki vodstva podjetja ter samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij, ki so tak povišek z raznimi izgovori odklanjali, so se na mestu samem, to je v martinarni, hoteli pogajati s stavkajočimi delavci. Ti pa niso bili dostopni za pogajanja brez zagotovila, da bodo dobili izplačan povečani produkciji pripadajoči jim povišek. V naglici se je sestal Centralni delavski svet na izredno sejo, ki je seveda obsodil stavkajoče delavce. V Ljubljani pa je Republiški svet tudi še istega dne izdal posebno izjavo, ki je bila vse prej kot v oporo delavskim zahtevam. Partija je napela vse sile in zaenkrat se ji je posrečilo, da so stavko zlomili. — Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 1. maja 1969, str. 2.

PRILAGODILO
KLIC TRIGLAVA
LONDON, 1. SEPTEMBER 1968. LETO XXII. ŠTEV. 202.

PARTIJA IN „SOCIALISTIČNA DEMOKRACIJA“

V zadnjih mesecih 1968 in januarja 1969 so se vršili v Jugoslaviji kongresi republiških partij, marca pa kongres Jugopartije. Razen manjših organizacijskih sprememb se ni kaj pomembnejšega spremenilo. Tudi ta poslednja „reforma“ partije je potrdila njeno izključno „vodilno vlogo“.

Venomer podaljševana „teorija“ o neki mistični vsevednosti in nezmotljivosti partije v primeri z nevednostjo in zmotljivostjo vseh drugih ustanov in ljudi je v nasprotju s pričevanjem zgodovine o omejenem znanju in zmotljivosti vseh človeških ustanov in ljudi.

Ker so zmotljivi vsi ljudje, je neovirano umsko tekmovanje medsebojno neodvisnih ustanov in ljudi pogoj za približevanje resnici in odkrivanju novih spoznanj. V političnem odločanju je obstoj medsebojno neodvisnih organizacij edina učinkovita varščina proti nasilju dogmatiziranih zmot.

Koncept ene same privilegirane partije ni le v nasprotju s prirojeno težnjo vseh ljudi po osnovni enakopravnosti, temveč je tudi bistvena ovira političnemu odločanju v skladu z najboljšimi človeškimi spoznanji. Brez odkritega in resnega razpravljanja o tem svojem notranjem nasprotju nastajajoča „socialistična demokracija“ v Sloveniji ne bo prišla daleč.

Ker je Zveza komunistov „vodilna“ družbeno-politična organizacija, so ostale organizacije, v kolikor so sploh dovoljene, „sledilne“. Zveza komunistov odloča o osnovnih alternativah, ostale organizacije in ustanove pa imajo „pravico in dolžnost“, da te osnovne odločitve izvajajo in pri tem delajo manjše izbire, vendar tudi o le-teh dejansko odločajo člani partije, ki popolnoma obvladujejo odločevalne organe vseh „pomožnih“ družbeno-političnih organizacij in ustanov. Tudi kritika izven posvečenega okvira partije je pripuščena le glede na drugotno (izvajalno) odločanje potem, ko je partija že bila napravila zadevno osnovno odločitev, ne prej. „Socialistična demokracija“ torej pomeni le dopustnost izvrševalnih odločanj in drugotne kritike v pripuščenih okvirih partijskih „pomožnih sil“.

Vzemimo primer volitev v republiške in zvezne skupščine aprila tega leta. Vse volilne priprave so v smislu novega volilnega zakona potekale v okviru Socialistične zveze, ki jo vodstveno popolnoma obvladujejo člani partije. Partija je šla na te priprave s svojim vnaprej izdelanim volilnim programom, kandidati in strategijo. V kolikor so kaki nepartijski imeli priložnost in pogum predlagati druge kandidate, so to mogli le improvizirati kot neorganizirani posamezniki, ne da bi se smeli o alternativnih kandidatih, njih volilnih programih, strategiji in taktiki predhodno temeljito pogovoriti in pripraviti v neodvisnem okviru lastne nepartijske politične organizacije, ker le-te jugoslovanski sistem „socialistične demokracije“ ne dovoljuje. — Klic Triglava, London, marec 1969, str. 6—11.

„VODILNI“ NEKOMUNISTI

Franc Šetinc, ki je obenem tudi član CK ZKS, je v Delu odgovoril na vprašanje, koliko nekomunistov je med „vodilnimi“ v Sloveniji. V republiški konferenci Socialistične zveze je med 211 člani 23 nekomunistov. Med 400 poslanci republiške skupščine je 37 nekomunistov. „Potemtakem,“ pravi Šetinc, „niso vsa vodilna mesta ‚rezervirana‘ samo za člane Zveze komunistov, kajti nekomunistov je po občinskih skupščinah in vodstvih še mnogo več. V delavskih svetih prevladujejo ljudje, ki niso člani ZK. Ker pri nas ni predstaviške demokracije, so najpomembnejše tiste točke, na katerih ljudje neposredno odločajo o pomembnih javnih in drugih zadevah.“

Neki R. J. pa s tem odgovorom ni bil zadovoljen. Šetincu je rekel, da je neprepričljiv in da s svojim odgovorom potrjuje vprašanje, ki mu ga je postavil neki inž. E. N. iz Švice, „kje neki sedijo tisti nekomunisti, ki imajo v naši državi ali v naši republiki kaj besede pri odločanju“. Šetinc je poklical na pomoč Bena Zupančiča, generalnega sekretarja Socialistične zveze Jugoslavije, ki je med drugim odgovoril, da „družbeni razvoj poteka tako, da ljudje vsak dan več odločajo sami in po možnosti s čim manj splošnih političnih predstavnikov“ in da je v tem pogledu Zveza komunistov „menda edina partija na svetu, ki sama sebe spravlja ob oblast.“ — Klic Triglava, London, marec 1969, str. 16—17.

KAKŠNA NAJ BO PRAVIČNA ODŠKODNINA ZA NAS, KMETE?

Po teti, ki mi je pravzaprav krušna mati, sem prevzel posestvo, ki je bilo nekoč res posestvo, zdaj pa praktično ni več. Več kot polovico zemlje je teti odvzela agrarna reforma, češ da ima dve obrti (žago in mlin) in ji potemtakem zemlja za preživljanje ni potrebna. Kmalu nato je izgubila tudi obe obrtni dovoljenji, češ da za opravljanje obrti ni strokovno usposobljena. Ne bom opisoval postopka komisije za agrarno reformo, ker to nima več pomena. Zadržal bi se pri sedanjem svojem primeru in pri primerih drugih v Novem mestu, pri tako imenovanih mestnih kmetih. Res smo bili včasih kmetje, sedaj pa nismo več, vsaj zase to lahko trdim. Z zaskrbljenostjo gledam na prihodnost, še zlasti ker še danes ne vem, kakšno odškodnino lahko pričakujem za odvzeto zemljo v gradbene namene.

Z odločbo občinske skupščine Novo mesto z dne 21. 2. 1967 sem torej izročil občini za gradbene namene okoli 2 ha zemlje. To zemljo so brez moje vednosti prodali menda najboljšemu ponudniku, meni pa še do danes ni znana odškodnina in seve tudi ne plačana. Menda je občina prodala zemljo gradbenemu podjetju po 5 din. Cenivec, ki ga je imenovala občinska skupščina, jo je ocenil na 8 din, zapriseženi sodni cenivec in izvedenec Stane Šefič iz Ljubljane pa na 20 din za kvadratni meter. S tako ceno se strinjam in pri njej tudi vztrajam. V takem postopku je namreč okrožno sodišče v Novem mestu prisodilo kot primerno odškodnino 13 din za kvadratni meter. To razsodbo pa je vrhovno sodišče razveljavilo, češ da je taka cena previsoka, zato naj sodišče ponovno razpravlja o odškodninskem zahtevku za odvzeto zemljo. Od oktobra 1968 zadeva povsem miruje in še danes ne vem, kakšna odškodnina mi gre, čeprav sta potekli že dve leti, odkar imam v rokah odločbo o odvzemu zemlje.

Popolnoma razumem, da je treba dati zemljo za gradbene namene, ker se mesto naglo širi. Proti temu nisem bil nikoli. Ne razumem pa postopka, še zlasti ne o odškodnini, in trajanja tega postopka... Star sem osemtrideset let, imam 6-člansko družino, že vrsto let sem invalid in seve brez kvalifikacije, torej brez upov na zaposlitev izven kmetijstva. Če bom kupoval zemljo, jo bom pa seveda moral plačati po tržni ceni.

Naj dodam še, da je pravična odškodnina za nas kmete, ki imamo zemljo na zazidalnih področjih, vsak dan bolj pereča. Ne strinjam se tudi s tem, da se moraš za vsako stvar boriti prek sodišč. Primer, za odvzeto zemljo (pred več kot dvema letoma) še vedno dobivam položnice za davčno akontacijo in moram vsakokrat posebej na upravo za dohodke, da dokažem, da nisem več lastnik zemlje.

PAVEL PLEŠKO, Novo mesto, Kristanova 24.
Delo, Ljubljana, 29. aprila 1969, str. 2.

novice novice novice novice novi
 ce novice novice novice novice no
 vice novice novice novice novice
 novice novice novice novice novi
 ce novice novice novice novice no
 vice novice novice novice novice
 od doma
 novice novice novice novice novi
 ce novice novice novice novice no
 vice novice novice novice novice
 novice novice novice novice novi
 ce novice novice novice novice no
 vice novice novice novice novice

BELTINCI — Avtobusni promet Maribor je tukaj uredil še eno postajališče za svoje avtobuse. Postajališče je na začetku vasi iz smeri Odranec in občanom tega predela ne bo treba v bodoče hoditi na precej oddaljeno staro postajališče.

BELTINCI — V načrtu je, da bodo leta 1971 začeli graditi novo šolo v tem kraju, in vaščani že plačujejo samoprispevek v ta namen. Lipovčani pa bi radi imeli šolo za nižjo stopnjo in svoji vasi. Toda sosednji vasi Bratonci in Gančani ne marata pošiljati svojih otrok v Lipovce, sami jih imata pa premalo. Predvidena je torej popolna osemletka le v Beltincih, ki bo imela 22 učilnic in še šest posebnih učilnic s telovadnico.

BRNIK — Zadnjega aprila je pristalo na ljubljanskem letališču letalo DC-9, ki ga je kupilo slovensko chartersko podjetje Inex Adria Avio-promet za 4.365.000 dolarjev in nosi ime „Ljubljana“. Letalo, ki leti na reaktivni pogon, ima prostora za 110 oseb in leti lahko 2.100 km brez vmesnega pristanka. Letalo je prispelo z enomesečno zamudo, ker so morali toliko časa čakati na uvozno dovoljenje. Takoj prve dni je poletelo v Pariz, Düsseldorf, Hannover, Frankfurt, Bengazi, Pulj, Zagreb in Dubrovnik.

CELJE — Na vogalu Gubčeve in Lilekove ulice, na prostoru, kjer bo stala nova trgovska hiša Tehnocomercatorja, so zaključili eno največjih arheoloških akcij, kar jih je bilo zadnja leta v Celju. Dobro sodelovanje med trgovskim podjetjem, izvajavcem gradbenih del „Gradisom“ in pokrajinskim muzejem je omogočilo, da so z izkopavanji zaključili mesec dni

pred rokom. Najdbe so presegle vsa pričakovanja in ne bodo samo izpopolnile sedanje muzejske zbirke, ampak prispevale marsikaj novega k dosedanjim spoznanjem o stari Celei.

CELJE — Od 29. maja do 1. junija se je vršil tu mladinski pevski festival, na katerem so nastopali domači in tuji zbori.

CELJE — Kreditni odbor Jugoslovanske banke za zunanjo trgovino je celjski cinkarni odobril 35 milijonov dinarjev posojila. Denar je namenjen za izgradnjo novega obrata. Posojilo bo treba vrniti v 15 letih.

DRAVOGRAD — Tukajšnja občina sporoča, da je železniška uprava poslala odpoved pogodbe za promet na progi Dravograd—Velenje.

FALA — Zgradba novega turističnega gostišča pri Hojniku je v grobem končana. Razen sob bo imelo gostišče tudi plavalni bazen. Sedaj opremljajo notranjost gostišča.

GROSUPLJE — Zaključni račun podjetja Motvoz in platno za lansko leto kaže 187.701,30 dinarjev nepokritih osebnih dohodkov, povprečni izplačani osebni prejemki lani pa so bili 598,83 dinarjev. Že ti podatki opozarjajo na težave, pojasnjujejo pa tudi nemajhno nezadovoljstvo zaposlenih. Pravijo tudi, da je bilo lansko poslovno leto najslabše po vojni.

JESENICE — Sredi aprila je v jeseniški železarni in sicer v martinarni izbruhnil štrajk. Ko so delavci dobili plačo, se jim je zdelo, da so dobili premalo. Povprečno so dobili 970 dinarjev (ca 77 dolarjev). Zahtevali so 300 do 400 dinarjev več, ker je bila proizvodnja za petino višja kot prejšnji mesec. Delavci so ostali čez noč v tovarni in jih tudi delavski svet ni mogel prepričati, da bi spet začeli z delom. Zato je vodstvo tovarne poklicalo na pomoč policijo, ki je drugega dne zvečer izpraznila martinarno. Podobne stvari so se dogajale v starih časih, samo da je delavec začetnik

dobil 1300 dinarjev plače, po šestih mesecih pa so mu jo zvišali na 1800 ali pa so ga kot nesposobnega odpustili. V starih časih je izpraznitev tovarne veljala za nasilje nad delavcem in premajhna plača za izžemanje.

JESENICE — Malo več kot 24-urna stavka v martinarni je povzročila, da so izgubili 1150 ton jekla, kar predstavlja vrednost 1,1 milijona dinarjev škode. Tovarniški direktor je izjavil, da je enodnevna stavka postavila tovarno v položaj, kakršen je bil pred začetkom sanacije pred tremi meseci. Zaradi pomanjkanja jekla je prišlo do težav v predelovalnih obratih.

KIDRIČEVO — Tovarna glinice in aluminija je razdelila 500.000 dinarjev posojila za gradnjo in dograditev stanovanj. Prosvincev je bilo 70. Posojilo pa je dobilo 48 graditeljev. Posojil so bili deležni predvsem bivši partizani, ob čemer se drugi sprašujejo, kdaj bo prenehalo to razlikovanje. Ustava določa, da so vsi državljani enaki in da imajo vsi iste pravice. Podjetje je dalo posojilo za 20 let po 2% obrestni meri.

KOČEVJE — Splošno gradbeno podjetje „Zidar“ je v Kidričevi ulici dogradilo blok, v katerem je 38 stanovanj. Stanovavci se te dni že vseljujejo v nova stanovanja.

KOPER — V koprski luki je že vse pripravljeno za nadaljnjo gradnjo obale, za tako imenovani peti pomol. S to investicijo, ki bo koprsko luko veljala okoli 12 milijonov novih dinarjev, se bo obala v luki podaljšala še za 176 metrov. Z novim podaljškom pa se bo celotna dolžina obale v koprski luki povzpela že na približno 900 metrov. Novi podaljšek bo končan do konca letošnjega leta, tako da bi ga lahko začeli uporabljati v letu 1970.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — Kljub povečanju zmogljivosti in nabave novih strojev v umetni valivnici enodnevnih piščancev v kmetijski zadrugi Mursko polje je povpraševanje po enodnevnih piščancih tako veliko, da je zmog-

ljivost nove valivnice premajhna. V valivnici izvalijo dvakrat na teden po petsto tisoč piščancev.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — Tukajšnja opekarna je že pred leti zgradila moderne sušilnice in peči na mazut. Pred kratkim so pa napravili novo zorilnico za glino. To je velik betonski bazen, ki je 60 m dolg, 18 m širok in 8 metrov globok. V zorilnici bo glina ležala 5 tednov in bo imela vedno enak procent vlage, kar bo izboljšalo kvaliteto strešnikov v taki meri, da tovarna garantira zanje 25 let. Zorilnica je veljala tri in pol milijona dinarjev.

LENDAVA — Po vojni so postala najdišča nafte lendavskemu kotu pravi gospodarski steber. Toda nafta je pritekala vedno bolj skopo in ugasnilo je upanje belih rudarjev. Lotili so se nato zemeljskega plina in začeli izdelovati metanol, formalin in umetne smole. Zdaj so v Petiševcih odkrili še termalno vodo, ki je obenem zdravilna. Občani upajo, da jim bo zdravilna topla voda privabila ljudi in z njimi tudi prepotrebni denar.

LESKOVEC — Letos se bo končno uresničila dolgoletna želja prebivavcev Leskovca v Halozah, da bi dobili zdravstveno postajo, ki bi lahko nudila prvo pomoč prebivavstvu. Sedaj se morajo voziti v 15 km oddaljeni Ptuj ali pa se podati na pot v Podlehnik, s katerim nimajo avtobusne zveze. Zdravstveni dom v Ptujju bo tu v kratkem odprl sodobno urejeno zdravstveno postajo. Zdravnik bo prihajal iz Ptujja.

LIBELIČE — Tukajšnje šolsko poslopje je zelo staro in neprijetno za pouk. Na ta problem so že večkrat opozorili dravograjsko občinsko skupščino, ki bo skušala prispevati denar, da bi položaj šole vsaj delno izboljšali. Če denarja ne bo dovolj, bo izobraževalna skupnost najela posojilo za obnovo šole.

LJUBLJANA — Od marca ni več potreben vizum jugoslovanskim državljanom, ki potujejo kot turisti v Francijo. Kdor pa želi de-

lati v Franciji, še vedno potrebuje vizum. Poleg Francije ni potreben vizum za potovanje v Švico, Nemčijo, Italijo, Avstrijo, Švedsko, Norveško in Dansko. Pa tudi za vrsto vzhodnoevropskih držav vizum ni potreben. Pogajanja za odpravo viz teko med državami Beneluxa (Belgija, Holandija, Luksemburg) in Jugoslavijo.

LJUBLJANA — V Ljubljani je gostovalo znano praško gledališče Laterna Magika. Ansambel, ki je gostoval že po vsem svetu, je tudi Ljubljančanom predstavil pisani svet v dokaj nenavadni podobi. Med najznamenitnejšimi točkami v repertoarju Laterne Magike so bile: Letališče, Fotoetude, Slovenski ljudski plesi, Pisana paleta in Športna ekskurzija.

LJUBLJANA — Vsi vozniki motornih vozil v Jugoslaviji morajo od 1. maja dalje imeti v svojih avtomobilih etuije s „prvo pomočjo“. Tisti, ki tega ne bodo imeli, bodo v primeru miličnikove kontrole morali plačati kazen (do 50 dinarjev).

LJUBLJANA — V pičlih desetih minutah je 17 barak ob cesti v Mestni log spremenil ogenj v pepel in v žalostne sajaste ostanke. Približno 60 ljudi je ostalo brez strehe nad glavo. Nič se ni dalo ukreniti. Teh 17 barak (celotno naselje jih sicer šteje 81) je bilo obsojenih na pogin.

LJUBLJANA — Podpisana je bila pogodba med dedičem pokojnega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika upokojenim prof. Karlom Matkovičem in ljubljanskim mestnim svetom, po kateri bo prof. Matkovič upravljal Plečnikovo zapuščino, to je dve hiši v Trnovem z arhitektovo korespondenco, idejnimi osnutki in načrti. Po smrti prof. Matkoviča bo obe hiši prevzel v upravljanje mestni svet.

LJUBLJANA — S 1. junijem se bodo zvišale cene v domačem letalskem prometu za 5 do 7%. JAT je namreč imel lani v domačem prometu milijon petsto tisoč dinarjev izgube, ki jo je kril iz mednarodnega prometa.

LJUBLJANA — Pred dnevi so kontrolorji Ljubljana transporta začeli pregledovati mesečne dijaške vozovnice in pri tem odkrili več drobnih goljufij. Tako so odkrili, da je od skupno 961 vozovnic na štirih ljubljanskih gimnazijah kar 238 lažnih, da ima Ljubljana transport po 7140 dinarjev škode na mesec. Krivda zadene tako starše kot vodstva šol, ki so potrdila z izmišljenim naslovom prebivališča žigosala.

LJUBLJANA — V Ljubljani se je vršila deveta redna skupščina Planinske zveze Slovenije, ki je najmočnejša slovenska množična organizacija. Skupščine so se udeležili tudi zastopniki SPD (slovensko planinsko društvo) iz Celovca, Trsta in Gorice. Celica SPD obstaja tudi v Argentini, katere člani so napravili precej prvenstvenih vzponov v Andih in na kontinentalnem ledu, ki pa na skupščino niso bili vabljeni.

LJUBLJANA — Predstavniki avtomobilске tovarne Renault je povedal, da bo njegovo podjetje začelo konec tega leta sestavljati avtomobile v sodelovanju z ljubljanskim „Litostrojem“. Prvi sporazum o sodelovanju je že sklenjen. Sedaj se vrše tehnična pogajanja za montažo Renaultovih avtomobilov, ki bodo potem v prodaji na jugoslovanskem tržišču za dinarje. Renault ima proizvodne in montažne obrate že v 26 državah, med njimi tudi v Bolgariji in Romuniji.

LJUBLJANA — Strokovna ekipa ljubljanskega Mestnega muzeja je med izkopavanjem temeljev za telovadnico osnovne šole v Gregorčičevi ulici v Ljubljani pred kratkim odkrila pomemben kos poznoantične Emone — bogate barvne mozaike in dobro ohranjeno krstilnico. Najdba zagotovo dokazuje, da je na tem prostoru stala cerkev z dokaj mogočno arhitekturo in da so prav v tej cerkvi krščevali odrasle Emone, ki so se pokristjanili.

LJUBLJANA — Ameriški filmi „Deset zapovedi“, „Most na reki Kwai“ in „Bonnie in Clyde“ so bili najbolj obiskani v ljubljan-

Ljubno ob Savinji

skih kinematografih v letu 1968, medtem ko se je med jugoslovanskimi filmi prebil med „najboljšo dvanajsterico“ samo „Sončni krik“ Boštjana Hladnika.

LJUBLJANA — Zahodnonemški Bundesrat (zgornji dom parlamenta) je potrdil sporazum med Jugoslavijo in ZRN o socialnem zavarovanju jugoslovanskih delavcev, ki delajo v ZR Nemčiji. Sporazum določa pravice jugoslovanskih delavcev do zavarovanja v primeru bolezni, pokojninsko zavarovanje in izplačevanje otroškega dodatka. Prav tako so potrdili zakonsko določilo, ki postavlja jugoslovanske delavce v enakopraven položaj z domačimi delavci v primeru brezposelnosti. Oba dokumenta mora potrditi še Bundestag (spodnji dom parlamenta), preden bosta uveljavljena.

LJUBLJANA — Lani se je število osebnih avtomobilov v Sloveniji povečalo za 9.760, tako da jih je bilo ob koncu leta vsega skupaj 94.774. Število tovornjakov skupaj z vlečnimi vozili za priklopnike pa je naraslo za 1.719 in jih je bilo skupaj 15.176. Mopedov je 77.292. Mopedi (do 50 ccm) spodbivajo motorna kolesa (nad 50 ccm). Teh je bilo lani le še 27.761. Po občinah so glede stopnje motorizacije precejšnje razlike. V petih ljubljanskih občinah je bilo lani 27.928 osebnih avtomobilov, v Mariboru pa 9.962. Tako odpade na Ljubljano in Maribor 40% vseh osebnih avtomobilov v Sloveniji. Od ostalih občin so najbolj motorizirane po vrstnem redu naslednje: Kranj, Nova Gorica, Celje, Koper, Novo mesto, Domžale, Ptuj, Radovljica, Sežana, Jesenice.

LJUTOMER — Na pobudo Gimnazije Franca Miklošiča je gostoval v Ljutomeru pevski zbor slovenske gimnazije iz Celovca. Pevski zbor ljutomerske gimnazije bo junija skupaj z oktetom „Svobode“ vrnil obisk celovškimi gimnazijcem.

ŠT. LOVRENC NA POHORJU — Kmetijska zadruga je v naselju uredila novo trgovino za prehrano in delikateso.

MAJŠPERK — Skupščina občine Ptuj je pri cestnem podjetju Maribor naročila izdelavo načrta za modernizacijo ceste od Kidričevega skozi Št. Lovrenc na Dravskem polju do Majšperka. Cesta bo dolga okrog 10 kilometrov. Predvidoma bodo z deli pričeli že letos.

MARIBOR — Tu so imeli dvodnevni občni zbor člani slovenskega zdravniškega društva. Zdravniki so predlagali dograditev novega oddelka psihiatrije v okviru splošne bolnice v Mariboru, s tem da se usposobi v te namene tudi Pohorski dvor. Opozorili so na pojav alkoholizma na Slovenskem, ki zavzema že vzemirljiv obseg. Govorili so tudi o samomoru. Vesti o tem so sicer včasih prenapihnjene, a pojava le ne gre omalovaževati, saj tekmuje naše povprečje že z najvišjimi na svetu. V zvezi s tem so predlagali osnove središča za raziskovanje in preprečevanje samomorov ter uvedbo prijavljanja poskusov. Predlagali so tudi osnove posebnih ekip, ki bi bile opremljene za primer vojne ali kake naravne katastrofe.

MARIBOR — V zadnjem času razburja Mariborčane odpiranje novih točilnic, v katerih se zbirajo ljudje k pijančevanju. Nekaj točilnic je bilo odprtih v predelih, kjer je že dovolj gostinskih obratov. Po mnenju ljudi bi bilo pametneje, če bi odpirali zajtrkovalnice in lokale, kjer bi točili brezalkoholne pijače.

MARIBOR — Tovarna avtomobilov Maribor bo letos kupila 65 družinskih stanovanj, od tega 40 stanovanj pri podjetju Gradis, 25 pa pri Stavbarju.

MARIBOR — Strokovna komisija za ocenjevanje na Kmetijskem zavodu Maribor je pregledala 71 vinskih vzorcev iz raznih okolišev obdravskega področja vse do Save. Na splošno so vinski letnik 1968 ocenili boljše kot vinski letnik 1967. Najvišjo oceno — 18,7 od 20 možnih točk — je dobil renski rizling pozne trgatve, last Kmetijske srednje šole Maribor. Rulandec Vinaga Maribor je dobil 17,7 točk in renski rizling kmetijske srednje šole 17,5 točk. Po kvaliteti sledijo renski rizling z raznih vinorodnih območij, sauvignoni predvsem iz ptujskega območja in beli burgundci, laški rizling, šiponi in druge vrste vin.

MARIBOR — Urbanistična komisija mariborske občine je med drugim razpravljala o razširitvi pokopališča. Ugotovila je, da se sedanje pokopališče na Pobrežju ne more nikamor več širiti. Največ dve leti bodo mogli še pokopavati na njem. Prostor za novo pokopališče je predviden med Ptujsko in Dogoško cesto, ki ga bo treba čimprej kupiti.

MELE — Po dolgem času so spet odprli mlekarino, v katero lahko kmetje oddajajo mleko. Za začetek prinašajo še kar precej mleka, upajo pa, da ga bodo v prihodnje prinašali še več.

NOVO MESTO — Zbor Gallus iz Celovca je pod vodstvom dirigenta prof. Franceta Cigana nastopil v Novem mestu s koncertom umetnih in narodnih pesmi. Koncert je poslušalo okoli 300 ljubiteljev petja.

PTUJ — Samoupravni organi ptujske Delte so letos namenili kar 120.000 dinarjev za posojila članom podjetja, ki si gradijo stanovanja. Ta sredstva so odobrili, kljub temu da se pripravljajo na modernizacijo tovarne, ki bo veljala nekaj nad štiri milijone dinarjev.

PTUJ — V opekarni v Žabjeku pri Ptujju bodo letos izdelali že 10 milijonov opek. To jim je omogočila rekonstrukcija, ki so jo opravili v zadnjih letih. Vso ope-

ko takoj sprti prodajo in to največ ptujskim gradbenim podjetjem in zasebnim graditeljem.

PTUJ — V ptujskem Elektrokovinarju so lani izdelali nekaj nad 80.000 mikroelektričnih motorjev. To jim je uspelo kljub nekaterim težavam pri nabavi repromateriala. Vso zalogo so tudi takoj prodali, ker je po teh motorjih v zadnjem času precejšnje povpraševanje na domačem trgu. Pri tem je tudi dokaj razveseljivo, da so pri enakem številu zaposlenih (265) ustvarili za 37,3 odstotka več bruto dohodka kot leto poprej. To pa jim je omogočilo, da so proizvodnjo še povečali, zgradili pa bodo še eno montažno dvorano.

RADGONA — Radgonsko podjetje „Avtoremont“ je bilo še pred nedavnim v velikih težavah in je bilo na robu propada. Vzroka sta bila pomanjkanje kvalificiranih delavcev in premalo preračunano gospodarjenje. Ko so pa oba vzroka odpravili, se je podjetje hitro spravilo na noge. Posebno skrb so posvetili proizvodnji karoserij za razna specialna vozila. Manjka jim prostorov in bi radi uredili delavnice v Podgradu pri Radgoni. Delajo v dveh izmenah, kar naj bi pocenilo proizvodnjo.

RAVNE NA KOROŠKEM — V železarni Ravne so v prvem četrtletju letošnjega leta izdelali in prodali izdelkov v vrednosti 78 milijonov dinarjev. Načrt za to leto predvideva 77.600 ton blagovne proizvodnje.

RAVNE NA KOROŠKEM — Iz letošnjega občinskega proračuna, ki znaša 12.839.400 dinarjev, so za šolstvo namenili 5.247.000 dinarjev.

RUŠE — Na cesti proti Lobnici dokončno urejajo pročelje in okoličico novega gostišča „Lovec“, ki ima v notranjosti sodobno urejeno gostinska prostora in kuhinjo. Gostišče, ki je v zasebni lasti in poslovno sodeluje z Vodičanko, se namerava usmeriti predvsem na riblje specialitete.

SEVNICA — Delavci cestnega podjetja so opravili zadnja dela pri krpanju dravske ceste iz Maribora proti Dravogradu. Največ dela so imeli na 2 kilometra dolgih odsekih pri Selnici, Fali, Radljah in Muti. Del ceste pri Radljah bo treba v dolžini enega kilometra popolnoma obnoviti.

SLOVENJ GRADEC — Letos bodo začeli z graditvijo vodovoda v Smartnem in Turiški vasi. Iz sklada za gospodarske investicije občine so v ta namen odobrili 350.000 dinarjev, ostalo pa bodo prispevali občani obeh naselij s samopriskupkom, ki bo znašal 600.000 dinarjev, medtem ko bodo 350.000 din prispevati še iz obresti na poslovni sklad občinskih organizacij.

ŠT. JANŽ — Vaščani bi radi v novem delu naselja uredili javno razsvetlavo, vendar za to nimajo denarja. Tudi razsvetljava v starem delu vasi je dotrajana in potrebna obnove. Računajo, da bodo letos ta problem s pomočjo krajevne skupnosti in dravograjske občine zadovoljivo uredili.

TRBOVLJE — Mešani pevski zbor Gallus iz Celovca je gostoval v Trbovljah, kjer je bil gost mešanega pevskega zbora Slavček.

VELENJE — V tovarni gospodinjske opreme Gorenje je stekla redna serijska proizvodnja novih hladilnikov. Ti hladilniki so izdelani po evropskih in ameriških normah in so na vrhu lestvice svetovne proizvodnje. Z novimi hladilniki nameravajo dopolniti program proizvodnje strojev za gospodinjstvo. Računajo, da bodo del hladilnikov tudi izvozili.

VENKOVCI — Tu so prevzeli novo motorno brizgalno. Gasilci so hkrati proslavili 70-letnico delovanja društva.

VERŽEJ — Krajevna skupnost je letos za lastnim denarjem precej prispevala k lepšemu videzu vasi. Delavci so končali z urejanjem pokopališča, ki je bilo zelo potrebno ureditve. Nasadili so lepotično grmovje, uredili cvetlične grede ter popravili poti.

Skupnost je tudi kupila nov mrliški voz, ki ga je izdelal znani ključavničarski mojster Marjan Mulec iz Veržeja.

ZLATOLIČJE — Hidroelektrarna Zlatoličje je prvi elektroenergetski objekt na Srednji Dravi in hkrati prva hidroelektrarna kanalskega tipa v Jugoslaviji. V strnjenem zaporedju od jugoslovansko-avstrijske meje pri Dravogradu je to sedma in največja dravska hidroelektrarna. Zajezitev Drave za to hidroelektrarno je v Melju pod Mariborom. Od Melja je voda speljana po 17,2 km dolgem dovodnem kanalu do strojnice pri Zlatoličju, od koder odteka po izrabi padca 33 m po 6 km dolgem odvodnem kanalu, ki se pred Ptujem steka v Dravo. S 133 megavati ima hidroelektrarna Zlatoličje večjo zmogljivost kakor obe doslej največji dravski hidroelektrarni Vuhred in Ožbalt skupaj. Od jugoslovansko-avstrijske meje imamo zdaj drugo za drugo naslednje hidroelektrarne: Dravograd 21, 2 megavata, Vuzeznica 53,4, Vuhred 60,0, Ožbalt 60,0, Fala 34,7, Mariborski otok 50,4 in Zlatoličje 133,0 megavata. Kljub tako veliki zmogljivosti ima hidroelektrarna Zlatoličje le dva turboagregata. Vsak izmed obeh generatorjev pa ima večjo zmogljivost kakor npr. Vuhred ali Ožbalt s tremi agregati in dvakrat večjo zmogljivost kakor 7 generatorjev HE Fala, ki je kot prva velika dravska hidroelektrarna začela obratovati pred dobrimi 50 leti in je bila do zadnje vojne največja hidroelektrarna v Jugoslaviji. Z vključitvijo HE Zlatoličje se poprečna letna skupna proizvodnja dravskih hidroelektrarn poveča od 1,55 na 2,20 milijarde kilovatnih ur letno.

Šoštanj

Ljudje pod bičem

Upravitelj Viktor Žalar, učiteljica Silva Miklavc in njen zaročenec Blaž Bregar se skupaj z ostalimi ljudmi v Sloveniji vsak na svoj način prebijajo skozi zadnjo svetovno vojno.

Ko komunisti ustanove Osvobodilno fronto, vsi trije reagirajo različno: Silva je iskreno zanj, ker vidi v njej le odpor proti okupatorju; Viktor je z vsem srcem za odpor, a komunistom ne zaupa; Blaž se pa previdno vključi v OF, da bi rešil očetovo trgovino za po vojni.

Medtem ko Silva ostane v Ljubljani, pošljejo Italijani Viktorja in Blaža v koncentracijsko taborišče v Gonars.

Blaž je postal na Viktorja ljubosumen zaradi Silve. V taborišču podpiše ovadbo proti Viktorju, ker je ta rekel besedo proti Italijanom.

Domov sporoči, da morajo čimprej vse storiti, da bo iz taborišča izpuščen. Bregarjevi pregovore Silvo, da gre za Blaža prosit colonnella Bissantija. Ta zmedeno Silvo opije in posili, prošnjo pa potrdi.

„Nič,“ je rekla.

„Čedalje bolj se mi zdi, da sta z Blažem šla čisto vsaksebi. Lagati noče, povedati resnice pa si tudi ne upa. Nikoli te ni hotel žaliti. Sicer boš pa videla, da se Blaž res vrne. Nekaj bo moral povedati.“

Blaž se vrne iz taborišča, toda Silva je medtem že izveklela iz Stržimarja, kako sebičen je bil Blaž v taborišču. Zavedela se je, kako brez pomena je bila njena strašna pot k Italijanom za posredovanje za Blaževo izpustitev iz taborišča.

Ob prvem srečanju z Blažem mu očita, kaj je storil Viktorju, in kmalu mu mora tudi razodeti, da je noseča. Blaž zahteva, da otroka

odpravi, a Silva se temu upre. Vrže mu v obraz, da je telesni oče otroka res tujec, duhovni oče pa on in njegova plašnost. Razideta se.

DRUGI dan Blaža ni bilo k Silvi, ki ga tudi ni pričakovala. Vedela je, da se zdaj hladno rešuje iz zanke in da se ne bo oglasil prej, dokler ne najde izhoda. Popoldne, kmalu potem, ko se je vrnila iz šole, je pričelo snežiti, toda ni snežilo dlje kakor pol ure.

Najhujše je bilo mimo. Življenje se je zrušilo in ob kadečih se razvalinah je bilo vendar treba napraviti načrt za bodočnost. Ko se ji bo nosečnost toliko poznala, da bo vzbujala pozornost, bo šola morala pustiti. Tega se je zavedala. Da bi jo pustili učiti vsaj do marca, toliko da bi prebrodila zimo, ki ji bo požrla skoraj polovico plače! V mrazu ne bo smela biti. Nato bi morda našla zaslužek pri Mayerju ali pri Ocepku, ki dajeta delo na dom. Šivanje pač, ki ga plačujeta od kosa. Toliko siromašnih učenk je že poslala k njima in skoraj vse so našle zaslužek. Nekaj bi morda zaslužila s tipkanjem, ki ga mnogi oglašajo v časopisih. Stanovanje na vsak način mora ohraniti, ker cenejšega nikjer ne bi našla. Pavčevka ji sicer preseda, toda pri sosedih bi verjetno ne prebrala ne tu ne tam. Obsojali jo bodo povsod.

Zdaj je bila hladna kakor računica.

Bregar je prišel šele četrty dan. Stopil je skoz vrata, kakor da je že na pol mrtev, in cigareta mu je nervozno potrepavala med ustnicami.

„Nisem si upal priti takoj drugi dan, Silva, oprost! Nimam več volje in še danes se mi zdi, da sem še vedno na pol nor. Ne morem in ne morem verjeti. Priznam svojo krivdo, ne bi te smel poslati k njemu, ki je razvpit po vsej Ljubljani. Toda bil sem prepričan, da...“

„Pusti opravičevanje, Blaž! Dejstva ne more spremeniti,“ ga je ustavila.

„Bogme, Silva, tistega pravega življenja, o katerem sva toliko sanjala, nisva še niti pričela. Tako vendar ne more ostati.“

Na policjo je položil štruco belega kruha, majhno steklenico medu in zavitek piškotov.

„Mnogo sem premišljal v teh dneh, ko sem prišel toliko k sebi, da sem sploh lahko razmišljal. Glej, nemogoče je, da bi imela otroka s tujcem take vrste, kakor je Bissantij. Če bi ga ljubila — oprost, da tako govorim, saj me razumeš prav — bi vsak še nekako razumel, čeprav bi bila taka ljubezen v tem času tudi ogabna. Narod crkava — saj me razumeš.“

„Kakšna naj bi bila razlika, Blaž?“ je rekla trdo. „Zdaj vem, da sem grešila v omamljeni volji; če bi grešila tako, kakor ti govoriš, bi grešila s celo in trezno voljo. In če te prav razumem — ti bi hotel...“

„Prav me razumeš, da,“ je goltnil. „Otroka je treba odpraviti. Zdaj še nihče ne ve zanj, pred ljudmi niti še ne živi. V dveh dneh bo vse, kakor je bilo. To je po moje samo samoobramba, ki je dovoljena.“

„Otrok me vendar ne napada, Blaž. Jemlje od mene samo to, kar mu pritiče.“

Ni ga hotela peljati v sobo, sedela sta v kuhinji.

„Razumi me vendar, to materinstvo ti ni v čast! Nekaj drugega je biti mati, kakor to pojmujejo po tradiciji, po... po...“

„Blaž, pri meni so samo okoliščine umazane. Materinstva pa se niso dotaknile, ker se ga ne morejo.“

„Trenutno je tvoja čast več vredna kakor življenje otroka, ki ni najin. Daj si dopovedati!“ Pričel je govoriti z ihto.

„Moj je,“ je rekla sladko. Noro je strmel vanjo.

„Tvoj?“ je hropnil. „Brez ljubezni, brez tistega, kar more v ženski užgati...“

Grabil je za besedami, toda nobene več ni našel. Cigareta mu je poplesavala med prsti.

„Pleševa okrog te stvari kakor dve večji okoli luči,“ je nazadnje izdaval. „Doktor Žerin bi naju rešil skrbi, dobro ga poznam.“

„Nov greh k staremu,“ je rekla trudno. „Tega si ne upam. Ne poznaš ženske, Blaž. Materinstvo se ne da splaviti, obsijalo me je že, vse hudo je že daleč za menoj. Ko sem sama, govorim z otrokom, ki ga še ne vidim, toda ga čutim, in zdi se mi, da mi odgovarja, da me sliši, da mi je hvaležen, ker ga pustim živeti.“

Čutil se je premaganega, ustnice so se mu trgale, rad bi planil skozi vrata in zbežal. Zbežal in pozabil, da je kdajkoli prestopil prag te hiše.

„V soboto popoldne boš prosta, kajne?“ je goltnil.

„Seveda,“ je rekla prisrčno.

„Premisli še enkrat vse, Silva! Zadevo morava rešiti.“

Pričel se je poslavljati. Prvič se je zgodilo, da je ni poljubil, ko je odhajal. Vedela je, da ne name-noma. Bil je zmeden. S pekočo boleščjo je ošinila darove, ki jih je prinesel. Bala se ga je sovražiti in vendar se ji je zdelo, da ga sovraži. Vsaj ljubila ga ni več, že dolgo ne več, morda vse od tedaj, ko je srečala Zalarja. Presunila jo je bolečina in ji parala srce. Mar ni največja tragika v tem, da jo je pokopalo usmiljenje in ne ljubezen? Ljubila je Zalarja, za Bregarjevo življenje se je samo bala. Ni upala prevzeti odgovornosti zanj.

Kaj bi rekel Zalar, ko bi zdaj prišel in bi mu padla k nogam? Ni si upala odgovoriti.

*

V soboto je Bregar prišel kmalu po kosilu. Bil je v temnosivi nedeljski obleki in spet prinesel nekaj stvari, ki jih je položil na polico pri štedilniku. Bilo ji je, kakor da jo kupuje. Čutila je njegovo obupno zadrego in želela si je, da bi dokončno rekel svojo besedo. Morda je v resnici več čutil do nje, kakor je mislila, toda njej je bil že daleč. Zelo daleč.

„Včeraj sem govoril z doktorjem Žerinom, Silva. Razložil sem mu položaj in popolnoma me je razumel.“

Govoril je naglo, kakor da bi se bal, da bi sicer besedi ne spravil čez ustnice.

„Razumem tudi tebe, Blaž, docela te razumem. Take me pač ne moreš vzeti. Nihče bi me take ne vzel. Saj nisi vezan, prosto pot imaš.“

Dobro je vedela, da se ustavlja samo ob tej ob-

veznosti in da je sam ne upa povedati. Morala mu je iti naproti.

Udarec je bil tako silen, da mu je vzel sapo. Obrnil se je proti oknu in strmel na dvorišče.

„Ne govori o tem!“ je jecnil. „Midva ne moreva vsaksebi.“ Zasukal se je in videla je, da ima solze v očeh. „Razumeš, tega ne morem napraviti.“

„Saj si že,“ je rekla mrzlo. „K Žerinu ne pojdem in z otrokom, ki ni tvoj, me ne moreš vzeti.“

Stopil je k njej in jo prijel za roke.

„Silva, mimogrede bi bilo vse končano in brez nevarnosti. Zdaj je toliko tega, ne poznaš še druge strani življenja. Toliko je deklet z isto muko, kakor je tvoja. Rešile so se je in življenje se jim zavoljo tega niti za las ni spremenilo.“

„To se zdi tebi. Jaz čutim drugače. Krivde ni mogoče izrezati in odvreči, moreš jo samo zravhati in za to so včasih potrebna dolga leta. Zavedam se tega. Ti misliš, da si se svoje znebil, ko si odšel iz taborišča in pustil Zalarja za seboj. In vendar tisto izdajstvo nosiš v sebi. Življenje ne pusti ničesar nemaščevanega.“

Nalašč mu je to vrgla v obraz, hotela je, da odide, da preneha s svojim mučenjem in da naravnost pove, da je ne more vzeti. Videla je, da ga je zadela.

„Pusti to!“ je siknil. „Nehaj že vendar z vsem tem in se napravi! Z doktorjem Žerinom sem se domenil za tretjo uro.“

Postal je surov in slišala je tisto njegovo značilno piskanje skozi nos, ki ga je imel vselej, kadar so mu pričeli popuščati živci.

„Potem pojdi in mu povej, da ne pridem!“

Rinila je proti vratom in jih odprla.

„Pojdi!“ je kriknila. „Pojdi, mene ne boš izdal!“ Segel je po suknji.

„Celo tvoje življenje je bilo samo reševanje samega sebe — za srečo drugih ti ni bilo mar.“

Zadnje besede je samo še šepetala. Ko je stopil čez prag, je zaprla vrata. Tresla se je, ko se je opotekala proti sobici, toda vendar se je počutila lažje. Hotela je še enkrat prebrati v Zalarjevem dnevniku tisto, kar je v zadnjem mesecu že tolikokrat prebrala. Odprla je predal in se z zvezkom v roki zrušila v naslonjač. Nato je začela brati:

„Včasih življenje postane tako plehko in prazno, da ne bi imelo več pomena, ko ne bi poznalo žrtev. Bojimo se jih, toda rešilne so. Samo te še lahko zganejo gnilo površino zaprtega življenja. Vsaka žrtev vsaj v bodočnosti nekje ustvari čudež.“

Tako je sedela do mraka. Nepremično, s starim zvezkom v roki. Ko se je dvignila, je videla, da zunanaj sneži.

Drugi dan si ni upala k maši, čeprav je bila nedelja. Počutila se je slabo in je ležala skoraj do enajstih. Ko se je dvignila, da bi vsaj nekaj skuhalo, se je domislila, da ima v majhni skrinjici še mnogo Bregarjevih pisem in slik. Vse to je bilo zdaj brez pomena. Usula je vsebino iz skrinjice v štedilnik in narezala treske.

V torek je prišlo Blaževino pismo, v katerem jo je prosil za nov sestanek. Ni mu odgovorila. V petek jo je čakal pred šolo. Takoj, ko je stopila na cesto,

Vače pri Litiji

ga je opazila, toda ni se mu mogla ogniti. Že je šel proti njej.

„Oprosti, Silva, morda ti ni prav. Pisal sem, verjetno pisma nisi dobila.“

„Sem,“ je rekla hladno, „toda nimava se več kaj meniti. Prišla sva pač preko, hvala Bogu.“

Ustavila se je in gledala proti tramvaju, ki je ravno ustavljal.

„Hodiva rajši, prosim te!“ je rekel vroče. „Rad bi še govoril!“

Zmignila je z rameni, vendar mu je ustregla.

„Obtičala sva vsak na svojem stališču, toda zavedam se, da sem ti mnogo dolžan. Morda se bo sčasoma dalo mnogo težav premostiti... mislim namreč... otrok bo morda živel, morda ne... saj me razumeš... toliko je stvari, ki pridejo naglo in nepričakovano.“

Bil je v strašni zadregi, iz katere ni in ni mogel priti.

„Vse to je brez pomena,“ je rekla in gledala nazaj za drugim tramvajem.

„Zakaj?“ je iskreno vzkliknil.

„Zelo enostavno,“ je rekla malomarno. Drugi tramvaj se je bližal in zavore so zoprno cvilile.

„Ne ljubim te več. Ostal je samo pepel.“ To so bile njene zadnje besede.

Hotel jo je ujeti za plašč, toda bila je hitrejša od njega. Okamenel je obstal ob črnem drogu plinske svetilke, sprevodnik je zaprl vrata.

Silva rodi punčko, ki jo krsti za Marijo. Edini prijatelj v stiski ji je učitelj Jerovšek, Viktorjev prijatelj.

V septembru 1943 Italija kapitulira in o Viktorju ni več glasu.

ČEPRAV so prvi septembrski dnevi nekam lagodno ležali nad mestom, se je vendar nemir poznal na vseh ljudeh, ki so hiteli po svojih opravkih. Z Rožnika in Golovca je blestelo prvo rumenkasto listje in zrak je bil svež, poln tistega prvega jesenskega vonja, ki je prinašal oddih po poletni vročini.

V Ljubljani so se pojavile nemške uniforme in italijanske zastave so zginile z drogov. Italijanska

kapitulacija je prišla tako nenadoma, da je prese-netila celo tiste, ki so jo pričakovali. Ljubljana je bila odrezana od podeželja in novice, ki so pronicale vanjo, so si nasprotovale, in prav to je ljudi pognalo v nemir in vohljanje. Sprememba čez noč jih je zmedla.

Sredi drugega tedna so se oglasili topovi na gradu. Bučeč grom je vzvalovil pritisnjeno tišino in ljudje so ugibali, kam lete granate. Šele zatem so prihajali prvi, resnični drobci novic.

Italijani so predali orožje partizanom in ti zdaj oblegajo Grčarice in Turjak. Beli so razbiti in partizanske edinice korakajo proti Ljubljani. Zbirajo se pri Skofljici, zato topeljanje s topovi.

Ljubljana je legala spat s strahom, toda nobeno jutro ni prineslo spremembe. Rumeno listje na Golovcu in na Rožniku se je izvilo iz megle in mirno bleščalo naprej.

Nato so časopisi razgrnili novice. Četniške Grčarice so bile sesute po topovskem ognju partizanskih edinic, Vaške straže so do zadnjega držale Turjaški grad in ga predale šele potem, ko je pričel goret. Borci so šest dni brez vode in brez hrane zadrževali napade komunističnih tolpa, ki so jih podpirali italijanski topničarji iz Ribnice.

Silva je po dolgem času spet kupila časopise, in ko je preko partizanskega zaupnika dobila tudi „Poročevalca“, se je trudila, da bi vskladila, kar je prebrala.

„Turjak — slovenski Alcazar“, je stalo čez celo stran v „Slovenskem domu“. Kako se je izvršil umor ranjenih vaških stražarjev, ki so po predaji gradu ostali v ambulanti? Zverinsko maščevanje zmage pijanih partizanov v Velikih Laščah — štiriinšestdeset umorjenih junakov v skupnem grobu.

V posebni koloni so bila natisnjena imena ubitih ranjencev in postreljenih. Samo preletela jih je: Tone Perne, Franc Rekar, dr. Kožuh, Rožanc, dr. Zalokar... bila jih je dolga vrsta. Nikogar ni poznala, o nikomer nikoli nič slišala.

Manjši članek je pisal o pobitih vaških stražarjih na Osolniku. Padli so v partizansko zasedo. In spet imena: Ignac Polajnar iz Ambrusa, France Kajžar iz Dobrega polja, Jože Stržinar z Vrhnike...

„Jože Stržinar z Vrhnike,“ je šepnila.

Roka se ji je tresla in s prstom je sledila vrstam naprej:

„Iznakažena trupla so bila zasuta tako plitvo, da so bila že načeta od živali. Zlasti roke mrtvega Stržinarja, ki je ležal najbolj na vrhu, so bile obzrte do kolen. To je torej svoboda, ki nam jo po zmagi obetajo rdeči bratje?“

Čeprav se je mučila, da bi strašno sliko pokrila s sliko, ki jo je narisal „Poročevalec“, je Stržinarjev obraz zmagovito vstajal iz papirja. Nikoli ga ni sovražila, v prvem hipu, ko je stopil v kuhinjo, se ga je samo bala. Uganil je, snel baretko in jo spravil v žep. Viktor ga je cenil, zaupal mu je pismo in pot k njej. In Stržinar je Zalarja spoštoval, niti z eno žal besedo se ga ni dotaknil. Bila sta pač vsak na svoji strani s prepričanjem, toda nista se sovražila.

Njega bi ne smeli ubiti, je pomislila. Šele zdaj je

videla, da ima mokra lica in da se ena izmed solza počasi razlezava čez drobne črne črke.

Slab razmazan tisk „Poročevalca“ je bolščal vanjo. „Strašen poraz klerofašistične sodrge na Turjaku in pravična sodba nad krvniki slovenskega naroda. Velik korak k svobodi, ki je že na pragu, in znamenje beli Ljubljani, da se ji bliža odrešenje.“

S strašno ihto je zgrabila časopise, jih zmečkala v kepo in jo nato s čudnim, spačenim obrazom vrgla v zaboj, kjer je hranila premog.

Táko je dobil Jerovšek. Bila je docela spremenjena. Ko je postavil steklenico mleka na mizo, je nedoločeno obstal ob stolu.

„Kaj se je zgodilo, Silva? Je mar z Marijo kaj narobe?“

Odkimala je.

„Nekaj je vendarle narobe.“

„Ne bi smela brati časopisov,“ je rekla tiho. „Tako dolgo jih že nisem brala, bila sem že daleč od vsega in... in...“

Nenadoma je pričela jokati.

„Ali otrok spi?“ je rekel krhko.

Samo prikimala je.

„Niso samo časopisi, Silva. Bilo je neumno, da si jih brala, toda za vsem tem je nekaj drugega. Saj sama veš.“

Gledala ga je s solznimi očmi, vsa njena moč je odšla, kake je kakor živalca, ki se nima več kam umakniti.

„Pričakuješ Žalarja in se ga bojiš,“ je rekel medlo. „Dobro veš, da so se mnogi že vrnili in zdaj iz dneva v dan misliš, da se nekoč nenadoma odpro vrata in ga zagledaš. Iščeš za opravičilom, že zdaj misliš, da se mu moraš izpovedati, da mu moraš...“

V istem hipu je vedel, da bi tega ne smel reči. Zviška ji je padla glava na mizo in njen jok, ki je bil doslej zadržan, je postal divje hlipanje, ki ga ni mogla brzdati.

„Saj tudi jaz želim, da pride,“ je jecljal. „Prišel bo kakor drugi, in ko bo videl Marijo in tvojo revščino, bo moral razumeti. Vedno je bil pameten človek.“

Slonela je z glavo na rokah in se ni premaknila. Jerovšek je želel, da bi se otrok zbudil in zajokal. Toda v strašno tišino se je zaganjalo samo Silvino hlipanje. In v tej tišini je tudi Jerovšek čutil divjo silo človeka, ki je bil še nekje daleč, toda je vendar živel tukaj. Živel je v teh prostorih, v Silvi, v času, ki je neusmiljeno šel svojo pot. Nič ga ni moglo ustaviti, šel je preko vsega in Silva vidi njegovo senco, kako pada čez celo njeno življenje.

V zadnjih dneh se je tudi njemu misel vedno pogosteje ustavljala ob Žalarju. Interniranci iz italijanskih taborišč so se vračali vsak dan, in kadar koli se je bližal Silvinemu stanovanju, ga je vedno tesnil občutek: zdaj je že morda pri njej. Prišel je in razumel in vzel bo otroka za svojega.

Toda Žalarja ni bilo. Otepal se je čudnega ugodja v notranjosti, bal se je, da bi z njim mogel Silvi pogledati v obraz.

Nekam mrtvo je stal za njo in čakal, da se je Silvino hlipanje pričelo umirjati.

„Kaj je bilo vendar v časopisu, da te je tako vrglo s tira?“ je rekel plašno.

„Ubili so Stržinarja, Andrej.“

Ni se ga mogel takoj spomniti.

„Povedala sem ti takrat. Prinesel mi je pismo od Žalarja. Bil je pri belih, edini Viktorjev prijatelj v baraki.“

„Spomnim se,“ je rekel topo. „Tudi jaz sem bral tisto v časopisu. Zdi se mi, da na obeh straneh pretiravajo — v besedah in v dejanjih. Ta morija bi se morala ustaviti. Vsaj morija, če boj že mora obstati. Predalec vsaksebi so si že, da bi se mogli pobotati.“

„Mislim, da je tudi med belimi mnogo poštenih ljudi, ki so prepričani, da imajo prav. Stržinar je bil prepričan,“ je rekla tiho.

„Verjetno je bil,“ je rekel. „Toda neumno se mi zdi, da se beli spet organizirajo in da jim bodo Nemci menda to pustili. Klanje se bo nadaljevalo.“

„Samo še za ljudi sem,“ je rekla trudno. „Za dobre dobre ljudi, najsi bo na eni ali na drugi strani.“

Zdaj šele je otrok zajokal. Naglo je vstala, in ko je šla proti sobi, je rekel:

„Prinesel sem mleko. Bil sem v Štepanji vasi. Lahko bi ga zavrela.“

Šla je v sobo samo toliko, da je otroka vzela iz koška, ga razvila in položila na posteljo. Nato se je vrnila v kuhinjo.

„Zavrela bom mleko,“ je rekla.

Vstal je in odšel k otroku, ki je veselo brcal. Pounudil mu je prst, ki ga je otrok takoj prijel in nesel proti ustom.

„Lačna si, revica, a? Mamica kuha mleko.“

Otrok je nabiral šobico, toda ni zajokal. Mirno, začudeno je strmel vanj in nato v hipu spet pričel brcati.

Ko se je Silva vrnila z ohlajenim mlekom, je nenadoma občutil vso bednost njenega položaja: šivanje in otrok, otrok in šivanje. Nobene spremembe, nobenega upanja, neusmiljena hoja v začaranem krogu.

„Mislim, Silva, da bi eno vseeno lahko poskusila. Daj poizvedbo v časopise! Stroške bi plačal jaz. Morda je med vrnjenimi interniranci vendar le kdo, ki je bil z Žalarjem skupaj do zadnjega.“

Steklenico z mlekom je tiščala k prsim, toda v očeh ji je bral samo strah. (Dalje)

Tinsko, podružnica fare Zibika (blizu Šmarja pri Jelšah)

nu pa 5. nedeljo v juniju. Poseben program glejte v prilogi! Želimo, da bi starši in vsi rojaki tej prireditvi posvetili prav posebno pažnjo. Pri vzgoji naše mladine moramo vsi sodelovati vsaj z dobrim zgledom. Našim najmlajšim moramo pokazati, da cenimo njihove napore pri učenju slovenskega jezika.

CHARLEROI—MONS— BRUXELLES

16. SLOVENSKA PRIREDITEV je izredno lepo uspela! Imeli smo jo 1. maja — praznik sv. Jožefa-Delavca oz. praznik dela — v dvorani „Familia“ v Gilly-Haies (Charleroi). Nad 350 rojakov in rojakinj je napolnilo prostorno dvorano, ki je bila zelo lepo okrašena z velikimi slikami naših narodnih buditeljev, pesnikov in pisateljev. Na odru nova kulisa: slovenska vas s kozolcem. Vsak udeleženec je prejel okusno izdelan program z našim vrlim Ribničanom na naslovnih straneh.

Po uvodnih besedah g. Ivana Kodeha, v katerih je v imenu pripravljavnega odbora pozdravil vse navzoče in poudaril, da je naš narod, čeprav majhen po številu, velik po svoji kulturi, saj smo v književnosti na evropski ravni, je slovenski pevski zbor „Jadran“ iz Charleroi zelo občuteno zapel več slovenskih pesmi

(Bleda luna, Planinska, Tam, kjer teče bistra Zilja in Ribniška).

Sledila je točka naših najmlajših. Nastopili so Andrej in Rudi Krajnc iz Dampremy, Zlatka Kossec iz Bruslja, Franc Meh iz Mont-sur-Marchienne in „trio“: Mirica Kodeh s kitaro, Jože in Erika Bizjak s klarinetom oz. harmoniko.

Glavna točka je bila veseloigra v petih dejanjih „Slaba vest“, ki jo je dovršeno uprizoril dramatski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi v režiji Ivana Kodeha. V dvorani je bilo popolnoma tiho vso igro, znamenje, da je igra vse zanimala.

Kulturnemu delu programa je sledila domača zabava s sodelovanjem ansambla „Štirje kovači“ iz Slovenj Gradca. Večer je potekal v res lepem domačem razpoloženju.

Vsem požrtvovalnim prirediteljem naše priznanje in zahvala! Ustvarili so nam košček domovine v tujini. Ohranili bomo ta dan v lepem spominu.

V prihodnji številki bo objavljenih nekaj fotografij s prireditve.

ŽALOSTNA NOVICA: Po krajši bolezni je v Hôpital St. Raphael v Louvain umrla ga. Ivanka Lekan iz Farcienes. Iskala je zdravje po raznih bolnišnicah, pa je bilo vse zaman. Lepo spravljena z Bogom je 3. maja odšla v večnost. Svojcem naše sožalje!

Pokojna Ivanka se je rodila leta 1897 v Vipavi. Od leta 1928 se je nahajala v Belgiji. Pokopali smo jo 7. maja ob večji udeležbi rojakov in rojakinj v Marchienne-La Cherie, kjer že počiva njen prvi mož Martin Naglost. Naj ji bo rahla tuja zemlja!

Francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6° (métro: Sèvres-Babylone):

do nedelje, 15. junija, ob petih popoldne

od nedelje, 22. junija, ves julij in avgust ob šestih popoldne.

(Od prve nedelje v septembru pet ob petih popoldne).

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93) je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

V nedeljo, 8. junija, bo procesija Rešnjega Telesa, h kateri ste vsi prav toplo vabljeni.

V nedeljo, 15. junija, bomo po sveti maši imeli zaključek šole, kamor prijazno vabimo vse starše z otroki, ker bo po kratki proslavi razgovor o pouku v prihodnjem letu.

Po svetem krstu so postali otroci božji in člani Cerkve: Janko Šabec, sin Janeza in Ane, roj. Zorec; Veronika Izabela Renko, hči Milana in Marije, roj. Grželj; Sandra Marija Silvija Ivančič, hči Silva in Slave, roj. Gombač; ter Bogdan Vičič, sin Ivana in Antonije, roj. Sraka.

V zakramentu svetega zakona sta potrdila svojo ljubezen Alojzija Komen iz Malega Brca v župniji Jelšane, in Ana Kotnjek, doma na Hotizi v Prekmurju. Obilo sreče!

Obisk ljubljanskega nadškofa v Parizu.

V nedeljo, 4. maja, smo imeli v Parizu veličastno cerkveno slovesnost, ko nas je obiskal ljubljanski nadškof gospod Jože Pogačnik. Njegov obisk je bil združen z birmo in prvim obhajilom.

Gospod nadškof je prišel v Pariz 28. aprila ter je takoj naslednji dan odšel v spremstvu g. Čretnika v Merlebach, kjer se je 1. maja udeležil slovenskega romanja v Habsterdicku, nato pa v Pas-de-Calais, kjer je birmal slovenske otroke v Bruay in v Sal-laumesu, od koder se je v nedeljo vrnil v Pariz.

Slovenci iz Pariza in okolice so do kraja napolnili cerkev sv. Ignacija, kjer smo imeli tokrat sveto mašo (računa se, da jih je bilo od 450 do 500).

Na čelu slovesnega spreveda v cerkev je bila slovenska zastava Društva Slovencev v Parizu, nato narodne noše, birman-

ci in prvoobhajanci, duhovniki in nadškof.

Z nadškofom so somaševali generalni ravnatelj slovenskih izseljenskih duhovnikov mons. Kunstelj iz Rima, gg. Čretnik, Makovec in Kavalar. Izbrano petje, ki je mnogo prispevalo k lepoti bogoslužja, je pripravil in vodil g. Stres, mons. Grims iz Merlebacha pa je spovedoval.

Po evangeliju je g. Čretnik najprej pozdravil nadškofa, mu čestital kot prvemu slovenskemu metropolitu ter se mu zahvalil, da se je odzval našemu vabilu in prišel med nas. Pozdravil je

tudi zastopnika pariške nadškofije in vse francoske prijatelje, ki so se nam pridružili ta dan. Nato je nadškof v izbrani domači besedi, ki je šla vsem do srca, pozdravil slovenske vernike, nam zagotovil, da slovenska Cerkev v domovini misli na Slovence v tujini, ter nam dal smernice za naše krščansko življenje, ki ga moramo ohraniti, gojiti in poglobiti v okolju, v katerem živimo. Prav posebej je še poudaril pomen evharističnega življenja in delo Svetega Duha v našem vsakdanjem verskem življenju v današnjem času, ko Cerkev sama hodi skozi krizo notranje rasti.

Nato je nadškof podelil zakrament svete birme Juriju in Neveki Mohorčič ter Zvonku in Nevenki Pavlin.

Ta dan so pri obhajilu prvič prejeli Kristusovo telo Mirko Bratož, Boris Bremec, Duško Cerkevnik, Katarina Dodič, Jožko Gombač, Jožko Hanžek, Jožko Mahne, Angelica Počkaj in

Nada Požar. Globoki občestveni smisel obhajila, ki nas v Kristusu vidno družijo in včlenja v božje ljudstvo, je bil še posebej poudarjen s tem, da so vsi prvoobhajanci pristopili k mizi Gospodovi skupaj s starši, birmanci pa skupaj s starši in botri. Za tak lep zgled smo jim vsi hvaležni, posebno še, ker smo prepričani, da bodo tudi v bodoče tako delali in tako pokazali, da je samo na družinski osnovi možno resno krščansko življenje in da je zgled staršev za otroke najlepši nauk, pa tudi največja opora.

Lepa cerkvena slovesnost je napravila na vse najgloblji vtis in je gotovo v vseh poživila našo vero ter zavest, da smo v Cerkvi po Kristusu vsi ena velika družina, kar so navzoči dokazali s tem, da so v lepem številu pristopili k božji mizi in darovali med sveto mašo 900 F za slovenski zavod v Rimu, čigar namen je vzgajati slovenske duhovnike.

Zgoraj: Začetek maše ob obisku ljubljanskega nadškofa v Parizu. — Birma v Parizu. — Spodaj: Ljubljanski nadškof in škof iz Metza med našimi ljudmi pred cerkvijo v Habsterdicku. — Birmanci iz Bruay pri večerji z nadškofom pri Kolenčevih.

Po maši je bila skupna večerja, kjer so se ob nadškofu in naših duhovnikih v domačem razpoloženju zbrali vsi birmanci in prvoobhajanci z botri in starši. V imenu vseh je nadškofa pozdravil predsednik Društva Slovencev v Parizu, g. Ivan Drenik, se mu zahvalil za obisk, govoril o težavah življenja izseljencev ter poudaril požrtvovalnost izseljenskih duhovnikov, ki v tujini delijo z nami naše veselje, pa tudi naše težave, in nam iz dneva v dan pomagajo v naših problemih. Nadškof je izrazil veselje, da je med Slovenci v Parizu, poudaril, da vedno in povsod brani proti krivičnim očitkom in napadom slovenske izseljenske duhovnike in njihovo delo, poudaril nadalje važnost in pomen slovenske skupnosti v tujini, kakor tudi našo dolžnost, da ljubimo svojo materino zemljo.

V ponedeljek, 5. maja, je nadškof v spremstvu g. Čretnika,

mons. Kunstlja in mons. Grimsa najprej obiskal pariškega nadškofa kardinala Martyja, nato pa mons. Ramondot-ja, ki v Franciji vodi dušno pastirstvo za vse izseljence, v torek pa so se slovenske redovnice zbrale k nadškofovi maši, kjer jim je nadškof govoril o pomenu redovniškega življenja ter o potrebi molitve za duhovniške in redovniške poklice.

V torek, 6. maja, popoldne je nadškof odšel v Rim, kjer so se zbrali vsi slovenski škofje, slovenski bogoslovci in romarji iz domovine, ko je sveti oče sam blagoslovil temeljni kamen za Slovenik.

Vsi pariški Slovenci smo ljubljanskemu nadškofu gospodu Pogačniku hvaležni za obisk in smo ponosni, da nadaljuje vrsto velikih ljubljanskih škofov zadnjih desetletij: Jegliča, Rožmana, Vovka, ki so nas tudi obiskali.

Pariški Slovenec

REIMS. — V torek, 22. aprila, je umrl Ivan Čepin. Pokopan je bil 24. aprila. Pokojni je bil star 78 let, doma iz okolice Celja. V Franciji je živel in delal čez 35 let. Zadnja leta je preživel v domu za onemogle, katerega vodi jo Petites Soeurs des Pauvres v Reimsu. Naj počiva v miru v tujini, kjer čaka vstajenja s Kristusom, na srečanje, s katerim se je lepo pripravil.

SREDNJA FRANCIJA (ALLIER—CREUSE). — Maša za Slovence bo v nedeljo, 22. junija, ob desetih v cerkvi v Ronnet. Vsi prijazno vabljeni!

Zgoraj: Komen Alojzij in Ana Kotnjek sta se poročila v Parizu. — Ob krstu Janka Šabec v Parizu. — Spodaj: Veronika Renko (Pariz) je pri krstu postala božji otrok. — Starši in botra so veseli ob krstu Sandre Ivančič iz St. Denis (Pariz).

Našo slovensko skupnost je obiskal *ljubljski metropolit* dr. Jožef Pogačnik. Več let so se naši otroci pripravljali na prejem sv. birme. Sobota (3. maja) in nedelja (4. maja) jim je to željo uresničila.

V petek, 2. maja, smo g. nadškofa skromno sprejeli v kapeli N. G. Lurške v Liévinu. Sledila je koncelebracija nadškofa in slovenskih in francoskih duhovnikov. Večer je potekel v razgovoru z domačim klerom.

V soboto je bil dan pripravljajnja in birme v Bruay-en Artois. Ob 8. uri zvečer je bil lep sprejem v dvoranji poleg cerkve, nato slovesna maša z birmo in slovesnim obhajilom treh birmancev. Pri večerji v gostoljubni Kolenčevi hiši je predsednik Zveze društev sv. Barbare poklonil nadškofu spominsko rudarsko svetilko.

Nedelja zjutraj, 4. maja, je bila posvečena obisku araškega škofa in birmi v Sallaumines. Proti 10. uri so se že začeli zbirati botri in birmanci pred kapelo v cité d'Artois. Nadškof je ob pesmi otrok slovesno stopil v cerkev. 37 otrok je prejelo zakrament svete birme, 20 prvo sveto obhajilo, 6 pa zakrament svetega krsta. Marsikomu se je ob mladini, ki obljublja Kristusu in Cerkvi zvestobo, utrnila solza veselja. Z našo vedno lepo „Marija, skoz' življenje“ smo končali nepozabne trenutke nadpastirjevega obiska.

Vsem, ki so velikodušno pomagali pri pripravah, Bog plačaj!

Prav tako prisrčna zahvala ljubljanskemu nadpastirju za njegov obisk, saj nam je dokazal, da slovenska Cerkev svojih sinov tudi v tujini ni pozabila.

V četrtek, 8. maja, so prvoobhajanci in birmanci napravili izlet in romanje v Dadizale v Belgiji, kjer so se res lepo zabavali.

Red službe božje za poletne mesece: Slovenska služba božja bo v juliju prvo nedeljo, 6. jul. V avgustu bo ob romanju na Loretto (15. 8.) ob 10. uri v baziliki na Loretto, kjer bomo opravili vsakoletno romanje Slovencev iz Severne Francije. — 17. avgusta bo po navadnem redu. — V septembru se začne v nedeljo, 13. septembra, zopet redno vsako nedeljo slovenska služba božja.

Zakrament sv. krsta so prejeli: v Méricourt-Mines Natalija Jedrasczyk, Natalija in Gerard Szawelski in Corine, Jean Claude, Claudine, Marie Thérèse Cordier.

29. aprila je bila pokopana v Liévinu ga. Kisovec, koroška rojakinja, tihega in dobrega značaja, ki je živela le za svoj dom. — 2. maja je bil pokopan v Sallaumines Fran Burnik. — 4. maja je v Houdain preminil Jožef Golob. Umril je na rudarski bolezn silikozi. Potrpežljiv do skrajnih meja nam je zapustil zgled dobrega krščanskega moža. Naj naši umrli počivajo v miru! Žalujemočim naše sožalje!

IZ VZHODNE LOTARINGIJE

Iz naše pisarne:

Težko smo letos čakali pomladi, pa je le prišla. Radi bi poro-

čali samo o veselih dogodkih, pa se moramo spet z žalostjo ustaviti pri naših rajnih:

7. 3. je po daljši težki bolezn umrla rojakinja Mavrovič Marija, vdova, rojena v Fari pri Kostelu. Cerkveno je bila pokopana 10. 3. v Merlebachu.

12. 3. je umrl v bolnici Hochwald Barlič Franc, rojen 21. 10. 1907 v Blagovici na Gorenjskem. 14. 3. je bil cerkveno pokopan na Hochwaldu.

23. 3. je umrl v vasi Spickern nad Habsterdickom, star 60 let, Tkalec Engelbert. 26. 3. je bil pravtam pokopan.

25. 3. je v bolnici Hochwald umrla Kotnik Vladislava, rojena Gubanski, stara 50 let. Pokopana je bila 28. 3. v Creutzwaldu, kjer je stanovala.

28. 3. je umrl naš rojak Morela Franc, rojen 27. 1. 1933 v Stiringu. Tam je bil cerkveno pokopan 1. aprila 1969.

29. 3. se je za vedno poslovila od svojega dela Kačič Matilda, por. Meier, ki je vedno med obiskom bolnikov prodajala slaščice in bombone pred bolnico Hochwald. Cerkveno je bila pokopana 31. 3. 1969.

30. 3. je umrla dobra slovenska mati Amalija Šebot v 80. letu, ki je stanovala pri svoji hčerki v Creutzwaldu. Za vse velike praznike je prosila, da smo ji slovenski duhovniki prinesli sveto obhajilo, ki ji je dajalo poguma, da je lažje prenašala več let trajajočo bolezen. Cerkveno je bila pokopana 1. 4. v Cité Jeanne d'Arc, kjer je dolgo let stanovala, preden je odšla v Creutzwald. Bila je zelo dobra do vseh, tudi do slovenskih duhovnikov, zato je imela srečo, da sta g. Dejak in podpisani izvršila pogreb ter molila zanjo.

5. 4. je odšel po večno plačilo dobri mož Avgust Plemenitaš, sin slovenskih staršev, doma v Avstriji pri Gradcu. Živel je dolgo let v pokoju in z vsem veseljem skrbel za krasni vrt okrog hiše. V 77. letu ga je zadela kap. Cerkveno je bil pokopan v Ham sous Varsberg.

23. 4. je bila pokopana slovenska mati Julijana Pestotnik, rojena Urankar. Stara 64 let je bila

Pri Vogrinčičevih v Normandiji so vedno dobre volje, ko se pri njih zberejo Slovenci.

rešena težke živčne bolezni, ki jo je mučila več kot 25 let. Cerkevno pokopana je bila v Behren Cité, kjer stanuje njen mož Franc.

Vsem dragim našim rajnim želimo večni mir in pokoj, sorodnikom pa izražamo globoko sožalje.

Iz dolgoletno žalostnega neba je včasih le posijalo sonce. Tako v družino Antona in Ljudmile v Cité des Chênes, ko sta objela prvič novorojenega sinka Friderika. Krščen je bil 30. 3. v kapeli Cité des Chênes. — 20. aprila pa je bil v župni cerkvi v Merlebachu krščen Jakob Henrik Gregorčič, sinko Alojzija Gregorčiča in Silve Hajsinger, stanujočih v Cité la Chapelle. Rojen je bil 2. 4. 1969 v Creutzwaldu. — Otrokoma in staršem želimo vso srečo v življenju.

Cerkveno poroko sta sklenila 19. marca 1969 v Creutzwaldu Cité Maroc Anton Zovič in Katarina Jelenič. Čestitamo jima iz vsega srca.

Vabimo vse tiste, ki še niso cerkveno poročeni, da storite isto. Brez stroškov to storite. V istem času pokličete na svojo družino božji blagoslov.

Druga poročila:

Velika noč je za nami in 1. maj tudi. Na oboje imamo vesele spomine.

Pri vseh mašah v Merlebachu in v vseh kolonijah smo letos z radostjo ugotovili, da so bile ne samo cerkve polne, ampak da je skoraj vsa cerkev prejela obhajilo. Za naše rojake nismo še napravili skupne spovedi in priprave, a so se vsi zavedali, da gremo k spovedi zato, da prejme naše srce notranji mir. Mnogi so silno živčni, za vsako malenkost se razburjajo. Z raznimi sredstvi moramo živce omamiti, a notranjega miru nam ta ne morejo dati. Mirna, čista vest ga nam prinese. Resnično je bilo videti na obrazih spovedanih in obhajanih mir, veselje, zadovoljstvo.

1. maja je naša dobra nebeška Mati videla okrog 1000 naših romarjev, ki so prihiteli v Habsterdick k Mariji z Brezij. Z vsem veseljem smo letos pozdravili med

nami nadškofa J. Pogačnika iz Ljubljane, popoldne pa prvikat v naši sredi škofa Schmitta iz Metz za in pa vse navzoče duhovnike, ki so pomagali v spovednici in pri oltarju, župana Botza iz Stiringa, župana Alberta iz Béninga, ki je sijajno spremljal čudovito lepo liturgično slovensko mašo, ki jo je skomponiral in vodil naš dirigent g. Sinkovec Emil, šolski ravnatelj v Farébersviller Cité. Cerkveni zbor Slomšek je ponovno popolnoma zadovoljil s petjem okrog 1000 poslušavcev. Po slovesni maši je bilo lepo skupno petje, ki so ga vodile naše dobre, navdušene pevke iz Creutzwalda. G. Jankoviču, g. Dejaku in vsem, ki so organizirali ali kakor koli pomagali pri tem lepem romanju k Mariji, se iskreno zahvaljujemo. Krasne pridige g. nadškofa iz Ljubljane, g. škofa iz Metz in g. direktorja Čretnika iz Pariza v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku so navdušile množice.

Dragi rojaki! Ohranite v trajnem spominu ta dan, vztrajajte v dobrem pa pohitimo še radi k naši nebeški Materi!

Zahvaljujoč se vsem prav iz srca za vse, kar ste dobrega storili, Vam želim vse dobro:

Stanko iz Merlebacha.

Pripomba: Za velike dobrote, ki ste mi jih izkazali za god in rojstni dan, naj Vam Bog poplača z obilnim blagoslovom.

OB LUKSEMBURGU

TUCQUEGNIEUX-MARINE. — „So pa rožce minule, minulo je vse,“ poje pesem. Mimo je obisk mons. Kunstlja, našega vrhovnega izseljenskega dušnega pastirja, mimo je pogreb pokojnega rojaka Ivana Grabeka in mimo je prvi maj.

Najprej Bog plačaj mons. Kunstlju, da nam je posvetil nekaj svojega tako omejenega časa. Z zanimanjem smo poslušali njegove besede.

Kot omenjeno je zopet posegla smrt v naše vrste. Izgubili smo 62 let starega upokojenega rudarja Ivana Grabeka iz Litije.

Kako je poteklo naše prvomajsko romanje, boste brali na dru-

gih straneh „Luči“. Jaz bi rad samo pohvalil mons. Grimsa, ki je povisil Marijin tron Brezjanske Marije v Habsterdicku, tako da smo jo vsi videli in Ona nas. Naj mislijo mladi in moderni, kar hočejo o češčenju Marije, mi vemo, da je najboljši prav imel pokojni naš izseljenski duhovnik mons. Zupančič, ki je večkrat dejal: „O Mariji se nikoli zadosti ne govori in res je, da bomo težko prišli v nebesa, če nas ne bo Ona prišla za roko in pripeljala tja gor k svojemu Sinu.“ J. J.

Italija

BLAGOSLOV TEMELJNEGA KAMNA ZA SLOVENIK V RIMU

Od 6. do 9. maja je bilo napovedano slovensko romanje v Rim v zahvalo za ustanovitev slovenske cerkvene pokrajine, za naše pokristjanjenje, saj smo se pred kratkim spominjali 1100-letnice smrti sv. Cirila, ter s prošnjo, da bi sedanji papež blagoslovil temeljni kamen za slovenski zavod v Rimu. Romarje je pripeljalo sedem avtobusov, nekateri so se pa pripeljali z lastnimi avtomobili. Pridružili so se jim tudi Slovenci iz Rima. 8. maja zjutraj so vsi slovenski škofje sodelovali na grobu sv. Cirila v spodnji baziliki sv. Klementa. Med mašo je ljubljanski nadškof razložil zgodovino groba sv. Cirila.

Kolikor je bilo časa na razpologo, so romarji porabili za ogled Rima in njegovih znamenitosti. Nekateri so prišli že v sredo k splošni papeževi avdienci v cerkev sv. Petra.

Posebna avdienca za Slovence je bila 9. maja ob pol 12. uri v dvorani papeža Klementa VIII. v Vatikanu. Petim slovenskim škofom se je pridružil kardinal Šeper, ki so ga romarji navdušeno pozdravili. Gojenci Slovenika so razložili sedanje stanje dela za Slovenik, prebrana je bila listina, ki je bila vzdana v temeljni kamen, z imeni vseh dobrotnikov. Kar je ostalo časa, so romarji sami izpolnili s petjem. Ko je pa-

V Rastattu smo
7. maja
pokopali
Alojza
Erhartiča,
doma
iz Frama.
Naj počiva
v miru!

pež vstopil v dvorano, je navdušenje rastlo. S pesmijo in ploskanjem so romarji spremljali njegove korake.

Papeža je nagovoril ljubljanski nadškof. Razložil je namen romanja. Papež je najprej govoril italijansko, potem latinsko. Po udaril je zvestobo Cerkvi, ki jo ji je slovenski narod vedno ohranil. Spomnil se je papeža Pija II., ki je ustanovil ljubljansko škofijo.

Levo: Žnidaršičeva Marica iz Gelsenkirchena je bila doma na obisku, z seboj je prinesla sliko svojega očeta s pripombo:

„UPRAVNIK VRŠI SVOJO SLUŽBO V REDU!“ — Ob pogledu na to sliko bi pesnik zapel: „Naše gorice nič več ne vrisakajo, ker so utihnile ptičice vse...“ Kljub dobri pristni vinski kapljici je bilo delo v maju težko in naporno... (Vinske gorice Plutovega strica iz Drašičev pri Metliki)

Ta je bila vedno podrejena neposredno Sv. sedežu. Navzoče je bodril, naj zvestobo Cerkvi vedno ohranijo. Ob koncu je papež podaril kardinalu in škofom posebne križce, vsem romarjem pa spominke podobice in končno blagoslovil temeljni kamen za Slovenik. Navzočim duhovnikom je dal pravico, podeliti apostolski blagoslov v domačem kraju. Skupno z kardinalom in škofi je podelil romarjem blagoslov.

Romarji so bili navdušeni in dan bo ostal vsem v nepozabnem spominu. Delo za slovenski zavod je naredilo spet velik korak naprej.

Nemčija

ESSEN

Nekateri pri nas trdijo, da je v Naši luči vse preveč slik in poročil o krstih. Zato smo mi že par mesecev molčali, danes pa čisto na kratko prinašamo samo imena otrok, ki so bili krščeni na našem področju v zadnjem času:

Toni Tevž, Robert Gabrič, Ingrid Vene, Martina Škrbina, Ana Marija Rožman, Petra Kranjc, Jožef Gabrič, Helga Friškovec, Sonja Nežič, Alojz Sinkovič, Tilka Zabukovec, Kornelija Koren, Sonja Šoba, Tomaž Janez Svete.

Bog živi vse mlade Slovence in mlade Slovenke!

Poročili so se: Pejovnik Ivan in Marija Volčanjšek, Ban Franc in Evfemija Smej, Randl Bogoljub

Presrečni Trampuževi iz Solingena: ob priložnosti prvega sv. obhajila jih je obiskala mama iz Primorske.

in Marija Ojsteršek. Vse dobro in mnogo božjega blagoslova na njihovo novo življenjsko pot smo jim želeli že v nagovoru v cerkvi.

HESSEN

V družini Jakoba Oman in Antonije, roj. Vrhovc, so dobili 7. aprila prvorojenca. Pri krstu v župni cerkvi v Dortelweilu je dobil ime Valter Rado.

BADEN

V cerkvi sv. Bonifacija v Mannheimu je bil krščen Karel Aleksander, prvorojenec Stefana Horvat in Martine, roj. Veronek.

WÜRTTEMBERG

Šmarnice v Esslingenu. — Majnik si Slovenci težko predstavljamo brez šmarničnih pobožnosti, vendar jih na Württemberškem zaradi razkropljenosti ljudi nismo mogli redno obhajati. Eno izjemo smo pa le napravili. V četrtek, 1. maja, so bile šmarnice v Esslingenu. Obisk je bil nepričakovano lep. Šmarnična pobožnost pa je imela še to izjemo, da je litanije pel naprej naš moški zbor, ki si je nadel ime „Domači zvon“. Ko so sami zapeli pesem „Ave Marija“, so z ubranimi glasovi močno ganili vse navzoče.

Pomlad je prinesla naraščaj. — Otrok božji je postal Darko Pečarič, sin prvorojenček Stanislava in Anice, roj. Pintarič, stanujočih v Hedelfingenu; krščen je bil v župni cerkvi Hl. Geist v Stuttgartu. V Nellingenu smo krstili Dobrina Jožico, hčerko An-

tona in Marije. Ob krstu Helge Frasa, prvorojenke Vinka in Kristine, v Gönningenu, je bil pravi ljudski praznik, toliko znancev se je krsta udeležilo. V Aalenu sta prinesla h krstu svojega drugega sinka Marka Bojana Čič Miroslav in Anica, v Unterrotu pa je razveselila Razborška Henrika in Anico hčerka Irenica. — Tople čestitke!

Poroke ob pomladnem cvetju. — Letošnja pomlad je zvalila posebno veliko parov pred oltar.

Zgoraj levo: Sinkovičeva Rozika iz Essena ni samo prvovrstna kuharica. Ta mesec je tudi pri krstu bratovega sina Alojza botrovala in odgovarjala na vsa vprašanja, kot če bi bila vsak dan botra... Kdo je ne bi bil vesel? (Prva od leve). — *Zgoraj desno: Krst Aleksandra Škodiča v Münchnu.* — *Spodaj levo: Sestre-sezonarke. V Stuttgartu v*

Nemčiji je na delu tudi pet slovenskih sester. Te so si izbrale posebno delo: oskrbovanje bolnikov v štirih mestnih župnijah. Kadar utegnejo, obišejo tudi slovensko mašo v mestu. Imenujejo se Marijine sestre. Njihova materina hiša stoji na Dobrovi pri Ljubljani. Na sliki jih vidimo ob velikonočni mizi na veliko soboto. Dekleta, ki bi jih želele posnemati, se lahko obrnejo na njih naslov: Krankenschwestern, 7 Stuttgart-Rot, Roßwangerstr. 8. — Spodaj desno: Pri Bukovškovih v Weilheimu na Württemberškem v Nemčiji. Za prihod prvorojenca Petrčka, ki je bil ob tej priliki krščen, sta zakonca Stanislav in Angelica lepo poskrbela. Z velikim trudom sta si prislužila hišo, katere gospodar bo po vsej verjetnosti nekoč njun prvorojenec. Petrček počiva v naročju botrice, gospod Stanislav in gospa Angelica pa sta se postavila na desni vogal slike.

V Sindelfingenu v Nemčiji sta Rotarjeva in Krajnčeva družina oskrbeli narodne noše za svoje hčerke. Na velikonočno soboto letos so se v njih lepo postavile, ko so prinesle k žegnju v Pfullingen.

Tako so se poročili: v župni cerkvi St. Maria v Stuttgartu Arnuga Jožef iz Ptuja in Laič Mira iz župnije Žakanje; v župni cerkvi Sv. Jožefa v Sindelfingenu Dežlak Ferdinand in Grešak Hedvika, oba iz Laškega pri Celju; v Waldstettenu Jerak Alojz iz Rake pri Ljubljani in Lorber Ana iz Čateža ob Savi. V Zwiefaltenu sta se poročila Mlinar Alojz iz Male Breze, župnija Sv. Rupert, in Šitar Anica iz Podjelš pri Kamniku; v Göppingenu sta si za vedno obljubila zvestobo Kogler Mirko iz Biša v Bolfenski fari in Madjimurec Rozalija, rojena v Pince-Marofu pri Lendavi; v Dettingenu sta dala potrditi svojo ljubezen pred Bogom Gombač Jožef, rojen v vasi Javorje pri Hrušici, in Levstik Karolina, rojena v Podklancu pri Sodražici. Nekaj parov je bilo že dalj časa samo civilno poročenih in so svoj zakon uredili tudi cerkveno. — Vsem naše dobre želje za bodočnost!

Velika žalost pri Hudejevih. — Za Hudejevo družino v Dusslingenu se je začela letos žalostna pomlad. Izgubila je pridno ženo

in skrbno mater, ki je na posledicah težke notranje boleznii umrla v bolnici v Tübingenu 9. marca. Gospod Stanislav in trije otroci so še dolgo upali, da bo mati ozdravela, a božja roka je drugače ukrenila in družino postavila na težko preizkušnjo.

Pokojna Justina Hudej, rojena Filej, je bila doma v Začretu pri Celju. Od leta 1961 je živela v Nemčiji, nazadnje v Dusslingenu pri Tübingenu, kjer se je z vsemi močmi žrtvovala za moža in tri otroke.

Velika udeležba na pogrebu je pričala, da je bila pokojna Hudejeva mati pri naših in pri nemških rojakih zelo priljubljena. Pogrebne obrede sta opravila oba slovenska duhovnika.

Naj rajna počiva v miru! Gospodu soprogu Stanislavu in otrokom naše iskreno sožalje!

22 milijonov letno

Naši delavci, ki imajo otroke v Sloveniji, že leta težko čakajo na otroške doklade. Tembolj jih je sedaj razveselila vest, da je nemški senat podpisal pogodbo o socialnem zavarovanju z Jugoslavijo. Za otroške doklade bo Nemčija prispevala letno 22 milijonov mark delavcem iz Jugoslavije, tako so pisali časopisi. Da bi jih že vendar začeli deliti!

Slovenski duhovnik v Stuttgartu obvešča, da si bo letos proti dosedanji navadi moral vzeti dopust meseca julija in ne avgusta.

BAVARSKA

Slovenske maše so lepo obiskane v Münchnu, Ingolstadtu, Augsburgu in Nürnbergu.

Povsod tudi lepo zapojejo, tako da nas še domačini radi prihajajo poslušat.

Šmarnice smo opravili tako, da smo vsako nedeljo po maši v Münchnu peli litanije z vmesnimi šmarničnimi pesmimi. Menda zlepa kakšna pobožnost tako ne spominja na dom kot prav ta.

Izredna je bila udeležba pri *debatni uri* v Münchnu, ki jo je vodil prof. Ambrožič. Govoril je o temi: Kristusovo vstajenje je resnični zgodovinski dogodek. Predavanje je bilo tehtno, pa obenem vsem razumljivo, tako da so bili udeleženci zelo zadovoljni.

Dekliški razgovor in fantovski večer sta imela za predmet razpravljanja, prvi tako imenovano krizo v današnji Cerkvi, drugi pa delo Cerkve za delavca. Razgovor je bil obakrat zanimiv.

Tudi *pevska vaja* je bila prijetna. Obenem pa zelo koristna. Saj je petje pri maši precej odvisno od teh vaj.

Med slovensko mašo v Münchnu sta se poročila g. Stanko Meglič in gdč. Milena Fric iz znane Fricve družine iz Garchinga, ki na naši župniji pri vseh prireditvah in ob vseh priložnostih pomaga. Lepo okrašena cerkvena, velika udeležba pri maši, lepo ljudsko petje ob spremljavi orgel — vse je dalo slovesnosti praznični značaj. — Mladima poročencema želimo na novo življenjsko pot vsega dobrega.

Krščena sta bila v Münchnu Milena Gorjup, hčerka Franca in Jožefe, roj. Šumenjak, in Bojan Škodič, sin Igorja in Zdenke, roj. Mojžeš. — Punčko in fantka naj

Krst Tomaža Vovka v Münchnu.

Bog bogato blagoslavlja v življenju!

PRAVNI NASVETI IN POJASNILA

Še v domovini so mnogi slišali o tukajšnjem dobrem zaslužku. Niso računali z različnimi socialnimi dajatvami. Marsikdo je bil zato ob prvi plači razočaran.

Med socialne dajatve spadajo: prispevki za socialno zavarovanje (Sozialversicherung), uslužbenki davek (Lohnsteuer) in cerkveni davek (Kirchensteuer).

Prispevki za socialno zavarovanje znašajo 28,3 % bruto-zaslužka, ki se razdelijo tako:

11 % za bolniško zavarovanje (Krankenversicherung),

16 % za pokojninsko zavarovanje (Rentenversicherung),

1,3 % za brezposelno zavarovanje (Arbeitslosenversicherung).

Polovico teh prispevkov nosi delavec oz. nameščenec sam, polovico pa mora prispevati delodajavec. Na vsakega pride torej 14,15 %.

Uslužbenki davek se obračuna po posebnih tabelah. Davek je progresiven, kar pomeni: kdor več zasluži, mora plačati sorazmerno višji davek. N. pr. pri DM 700.— bruto zaslužka plača samski delavec 83.— DM davka (to-

rej 11,9 %), pri DM 1.000.— pa 146.— DM (torej že 14,6 % zaslužka).

Po zakonu je določen še poseben ključ, po katerem se davčna osnova zniža, če je davčni obveznik poročen in ima otroke.

Cerkveni davek pobira država in ga odvaja zadevnim Cerkvam. Do te ureditve je prišlo v Nemčiji zato, ker država priznava krščanskim Cerkvam pomembno družbeno vlogo v javnem življenju in da se država oddolži za zaseženo cerkveno premoženje v času tako imenovane sekularizacije.

Osnova za cerkveni davek ni osebni zaslužek, ampak uslužbenki davek. Na splošno znaša 10 % (ponekod 8 %).

Praktični primeri:

(Op.: Zaradi poenostavljenja so številke zaokrožene)

Če znaša mesečni bruto zaslužek 700.— DM mora plačati

1. samski:

a) za soc. zavarovanje 99.— DM

b) uslužbenkega davka 83.— DM

c) cerkvenega davka 8,30 DM

vsota odtegljajev 190,30 DM

čisti mesečni zaslužek 509,70 DM

2. poročen brez otrok:

a) 99.— DM

b) 58.— DM

c) 5,80 DM

vsota odtegljajev 162,80 DM

čisti mesečni zaslužek 537,20 DM

3. poročen z 2 otrokoma:

a) 99.— DM

b) 16.— DM

c) 1,60 DM

vsota odtegljajev 116,60 DM

čisti mesečni zaslužek 583,40 DM

Nizozemska

Operaciji na kolenu se je moral podvreči g. Kropivšek Anton, predsednik Društva sv. Barbare v Geleenu. Po nekaj tednih bo spet pridno stopil na delo.

V Heerlerheide smo imeli veselico, pri kateri so kot godbeniki sodelovali „Štirje kovači“ iz Slovenj Gradca. Bilo je lepo in veselo.

Švedska

OBISK MONS. KUNSTLJA

Za velikonočne praznike nas je obiskal generalni direktor slovenskih izseljenskih duhovnikov mons. Kunstelj, kot že prej Slovenci v različnih deželah po svetu.

Slovenci na Švedskem smo bili tega obiska zelo veseli. Saj smo

Mons. Kunstelj s skupino Slovencev pred katoliško cerkvijo v Göteborgu.

Slovenska deklica izroča mons. Kunstlju šopek rož v Göteborgu na Švedskem.

tukaj čisto na severu, razkropljeni po tej obsežni deželi in se čutimo malo izolirane od vseh ostalih, večjih in bolj kompaktnih skupin. Ta obisk nas je poživil in utrdil v zavesti, da spadamo tudi mi k vsej slovenski skupnosti po svetu in da tudi na najvidnejšem mestu v Cerkvi, v Rimu, mislijo na nas.

Mons. Kunstlju smo hvaležni za obisk, za spodbudne besede v cerkvi v Eskilstuni, Örebro, Malmö, Landskroni, Hälsingborgu in v Göteborgu. Hvaležni smo mu tudi za vse delo, ki ga je imel z nami, in za poročila o delu Slovencev v drugih deželah.

Želimo mu, da bi še lahko mnogo let vršil težko in odgovorno službo in da bi nas prišel še večkrat obiskat.

Slovenske veselice v Landskroni (folkethus v Asmundstorpu). — Že nekaj let imajo Slovenci v Landskroni skoraj vsak mesec veselice. Tako se skupaj povese- lijo v domači družbi, pri domači hrani in „božji kapljici“, ob spremstvu slovenske godbe.

Letos bodo še veselice 16. avgusta, 20. septembra, 18. oktobra, 15. novembra ter 6. in 31. decembra (Silvestrovo).

Vsi ste lepo vabljeni. Gotovo Vam ne bo žal! Poleg tega: čim več nas bo, tem bolj veselo bo!

Švica

V Zürichu postaja vedno bolj živahno, odkar imamo samostojno slovensko nedeljo (1. in 5. v mesecu) v župniji Guthirt na Nordstraße. Udeležba pri maši je vedno večja, ker prihajajo še novi naši rojaki, ki dosedaj niso vedeli, da imamo samostojno slovensko nedeljo.

Na cvetno nedeljo smo imeli blagoslov butaric, na Veliko soboto pa blagoslov velikonočnih jedi. Velikonočna nedelja nas je zopet združila pri maši in po njej v župnijski dvorani. Kljub temu da so mnogi odšli za velikonočne praznike domov, se ni skoraj poznalo, da kdo manjka, toliko nas je bilo. Prav lepo je odmevala naša pesem tako v cerkvi kakor v dvorani. Marsikdo je rekel, da v tujini še ni doživel tako lepih velikonočnih praznikov kakor to leto v Zürichu.

V Solothurnu in Oltenu je bila prvič slovenska maša 3. nedeljo v aprilu. Udeležba bi lahko bila še večja, pa mnogi še ne vedo za mašo. V Solothurnu moramo imeti v poletnem času mašo ob 9. uri

V cerkvi Marije Lurške v Zürichu sta se poročila Polde Bevc iz Trebelnega in Anica Divjak iz Št. Janža na Dolenjskem.

zjutraj, ker bo pozneje cerkev zasedena.

Slovenci radi romamo. Tako bomo romali od 23. do 27. maja v Lurd. Vsi pa v Lurd ne morejo, zato bomo imeli naše slovensko romanje tudi v Švici 1. nedeljo v septembru in sicer v Einsiedeln. Na to romanje vas že sedaj opozarjamo, da si boste lahko pravočasno zagotovili čas. Točna navodila in program boste pravočasno prejeli. Povabljeni bodo na to romanje tudi naši rojaki iz soseščine. Celó iz Slovenije že sprušujejo, kdaj bomo v Švici priredili romanje v Einsiedeln.

Skupina naših rojakov v Švici ob priložnosti blagoslovitve velikonočnih jedi v Zürichu.

Življenje v Prekmurju

Črensovci so ena najbogatejših župnij v Prekmurju, „seveda samo za župnika“, pravijo ljudje. Morda je to tudi res.

Gospod župnik Herman je v tej fari dolga leta pastiroval z vsemi svojimi dobrimi in slabimi navadami. Toda kdo izmed nas nosi v sebi samo dobre lastnosti? Vendar pravi rek: „O mrtvih le dobro.“ Tako hočem tudi jaz o pokojnem.

„Franc, zelo lepega dekleta si ne jemlji, ker je ne boš imel sam. Brez zobe, ščerbinave tudi ne, ker je ne boš mogel prav rad imeti. Vzemi si tako, srednjo, ne preveč lepo, pa tudi ne preveč grdo,“ tak je bil modri nasvet pokojnega črensovskega župnika Hermana Kolenkovemu Francu, ki mu je leta in leta za ta nasvet v cerkvi zastoj orglal in prepeval.

Kolenkov Franc je bil sin bogatega kmeta, zato je rad poslušal nasvet svojega župnika in se je res poročil ne z brhko in lepo Bedernjakovo Cvetko iz Dolnje Bistrice, ampak se je odločil za vrlo in po srcu dobro, skrbno Fotivčevo Kristino iz Trnja.

Fotivčevi niso bili ne revni ne bogati, pač — bogati otrok: bilo jih je osem, a to za prekmurske razmere takrat ni bilo veliko, posebno tedaj ne, če so doma imeli vsaj nekaj hektarov zemlje, v Lendavi pa vinske gorice, kot je to bilo pri Fotivčevih v Trnju.

Seveda so bile še družine z več otroki. Tako so bili Ferdinandovi iz Gornje Bistrice, ki so imeli v vasi majhno trgovino, blagoslovljeni kar z devetnajstimi otroki. Zaradi tega jim po nekem kraljevem odloku ni bilo treba plačevati davka. Ljudje v vasi so jim bili seveda nevoščljivi, ker Bistričani so morali plačevati vedno visoke davke.

Tudi Balažičkina Bara, ki je bila naša sosedka, je imela osemnajst otrok in njen mož, mali „rihtar“ na Bistrici, ki je ob nedeljah pred mašo hodil okrog in strigel ljudem lase, se je rad hvalil ali pa tudi samo pošalil: „De-

vetnajstega otroka pa res ne potrebujem, saj davkov itak ne plačujemo.“ Imeli so namreč s travnikom skupaj komaj pol hektarja zemlje. Kljub temu pa je Balažičkina Bara vseh svojih osemnajst otrok spravila do kruha, do boljšega kruha, kot ga danes še sama je. Sedaj so njeni otroci, kdo bi vse našteval, raztreseni po daljnem, širnem svetu: Kanadi, Ameriki, Franciji in Nemčiji in Ifkovi mami se ne bo treba več bojati in jeziti, da bi vnukci in vnukinje Balažičkine Bare kdaj čez leseni plot skakali in pobirali z dreves padla jabolka bogatih Ifkovi, kot so to nekoč delali Barini otroci.

Draga mama, ne bodi užaljena, da sem naredil to pripombo. Morda Te bo zbolela, če boš sploh kdaj brala o tem, česar Tvoj sin, daleč od Tebe, še danes ne more pozabiti. Kdor pozna trdo kmečko življenje v Prekmurju, Ti tega ne bo zameril. Spominjam se še, kako si zgodaj zjutraj vstajala in pobirala na tleh ležeča jabolka po ogradi, potem si jih rezala in sušila na soncu, pozneje v peči, kjer si malo prej spekla koruzni kruh, in končno si jih odnesla na podstrežje v skrinjo, ki si jo skrbno zaklenila. Šele pozno pozimi si nam jih dajala za v šolo namesto kruha, ki ga je spomladi tudi pri Ifkovi zmanjkalo. To ni bilo nič čudnega, saj si morala dostikrat prodati pšenico in rž, da si nas lahko šolala.

Ferdinandovo mamo že zdavnaj pokriva zelena trava, njeni otroci pa so se poročili, eni boljše, drugi slabše. Balažičkina Bara in njen mož pa še živita skromno in zadovoljno. Sedaj spomladi sedita ob sončnih dneh zunaj na lesenem pragu svoje hiše ob koruznem kruhu in gledata preko Mure in Drave, medtem ko si pripovedujeta, kako njuni otroci Nacek in Nandi v Ameriki vozita „Buick“ in kako delata Irena in Rozina kot natakarici v nekem velikem hotelu v New Yorku. Vsako leto za božič, tik pred prazniki, dobijo Bala-

žičkini na Bistrici 18 pisem in v vsakem pismu so voščila in dobre želje rodovitni Balažičkini materi in očetu. To je dovolj, da za praznike zavlada tudi pri njih doma pod slamnato streho zopet veselje, radost in v očetovem srcu prijeten občutek in vzdihljaj: „Hvala Bogu, do kruha sva spravila vse otroke!“

Pri bogatih Ifkovi, pa se oče in mati žalostno pogovarjata in iz vsega srca obžalujeta, da jim vaška zadruga takoj po vojni ni odvzela vsega posestva. Sedaj sta pri sedemdesetih letih. Deset hektarov najbolj rodovitne orne zemlje ob deroči Muri bo kmalu brez orača in sejača, vinograd na Razkrižju pa vedno bolj porašča pevel in osat. Samo jabolka bodo v jeseni zopet padala z dreves v ogradi. Kako zelo si bo Ifkova mama takrat želela Balažičkinih otrok, pa jih od nikoder ne bo. Nekoč jih je z jezo odganjala...

Draga mama, to resnično življenje našega Prekmurja naj Ti ne bo v očitek, temveč bolj v drag, pa vendar grenak spomin...

I. I.

naši
razgovori

Spoštovani tovariš urednik!

Ob branju „Naše luči“ in pisem bravcev v njej sem se odločil, da Vam tudi jaz nekaj napišem.

Bral sem v domačem časopisu, da je bil v Gorenjah nad Slov. Konjicami izvoljen za občinskega odbornika domači župnik Štefan Voroš. Že na zboru volivcev so občani določili župnika za drugega kandidata. Pa glej: na volitvah

lučka

Vanilijev sladoled

Jutranje sonce se je v brezi s pahljačo igralo.

Moja hčerka ga je povabila, da bi skupaj brala pesmi in pila čaj.

Z breze so za soncem ptički poleteli, posedli so na plot in gledali, kako slikajo rože to jutro v novo veliko risanko.

Slikajo hitro in lepo.

Kako?

Dišeče in rdeče.

Dišeče rdeče so jagode v gozdu, dišeče rdeč je ribezov sok, rdeča je žoga, rdeč je dežnik, rdeči so mamini čevlji, dišeče rdeč je sladoled, dišeče rdeč je očetov svileni šal, rdeča je zarja, dišeče rdeča so otrokova lica in pa rože seveda — so rdeče in dišeče.

Ko so rože naslikale vse, so risanko zaprle in ves dan tiho cvele. Ko je sonce popilo čaj, se je poslovilo. Odšlo je na nebo.

In moja hčerka me je z rožami ves dan tiho čakala.

Zvečer šele sva šli na sprehod. Obula sem si rdeče čevlje, ona pa se je ogrnila z očetovim svilenim šalom. Hodili sva daleč po zeleni travi. Med potjo sva si jagod nabrali.

Bel labod na jezeru pa nama je iz velike prijaznosti postregel z vanilijevim sladoledom.

Odšli sva daleč naprej v večerono zarjo, vse do noči.

Drugo jutro je sonce spet s pahljačo prišlo in rože so slikale dan.

Ela Peroci

Hi, hop!

Hi, hop,
konjiček v kalop!
Kam pa, kam?
Ko bi vedel sam!
Čez savsko polje
po dobre volje,
čez Zidani most v Celje
po belo veselje,
malo čez Gorjance
po pečene jance,
v Celovec, Trbiž
po novce, drobiž,
a z drobižem v Trst, Gorico
po rožiče in medico.

Oton Župančič

Izpolnjena želja

Neki drvar ni mogel razklati drevesa in je zato na moč preklinjal. Tedaj je prišla mimo starka s košaro in rekla:

„Želi si nekaj in izpolnilo se ti bo!“

Mož je rekel:

„Želim, da bi se razklal vsak kos lesa, ki bi se ga dotaknil.“

Ko se je vrnil mož domov in sedel na stol — se je stol sesedel.

Nato si je nataknil cokle — in tudi te so se razklale.

Naredimo kolo na lopate in čoln!

Na sprehodu skozi gozd pride do potoka in že nam pride na um nekaj misli. A poleg misli potrebujemo še žepni nož — glej, glej, Peter ga ima. Sijajno! Sedaj lahko začnemo.

S posekanega drevesa odlučimo kos lubja. Borovo lubje je posebno uporabno. Slika 1 kaže, kako lahko iz njega izrežljamo čoln. Iz kosa papirja ali pa iz brezovega lubja izrežemo jadro, ki ga s paličico pritrdimo na čoln.

Mali mornar je narejen iz borovega storža in iz lešnika ali kakršnekoli jagode, ki slu-

ži za glavo. V storž in lešnik navrtamo luknjo in oba de-

la zvežemo s koščkom lesa. Zvončnica služi za kapo.

Kolo na lopate (slika 2) je

narejeno iz bezgovih vejic. V stržen veje (a) vtaknemo z desne in z leve tenki paličici. Trdno morata biti zasajeni v ta kolovrat. Iz olupljene in razpolovljene veje izrežemo šest do osem lopatic (b), ki jih zasadiamo v kolovrat (a). Dva količka obrežemo na enem koncu v obliki vilic ali pa namesto njih poiščemo dve rogovi. V teh bo ležalo kolo. Rogovili zasadiamo v strugo potoka in ju s kamni obdamo, da stojita trdno. Kolo sega z eno lopatico v vodo. Tako se vrti.

Seveda pa lahko v gozdu počnemo tudi kaj drugega. Lahko nabiramo gobe, borovnice in brusnice. Na gozdnih

Iz omare si je hotel vzeti no-gavice — in omara se je sesula.

Ko je hotel naviti leseno uro — je treščila s stene in se zdro-bila na tisoč koščkov.

Ko si je hotel vzeti iz miznice kruha — je miza razpadla.

A ko je hotel leči v posteljo — so se razletele deske — bum! — prekopicnil se je in zadel v lese-no steno — tako da se je zdaj sesula vsa njegova hiša!

Hotel se je zateči k sorodni-kom, a ko je potrkal pri njih na vrata — so se obenem s podboji podrla.

Odtlej ga nihče ni več pustil v hišo in moral je spati v gozdu. Med spanjem pa je zadel v neko drevo — in drevo se je pri priči podrla in ga pokopalo pod seboj, da se ni več prebudil.

S. Hutschenreuther

Žrebiček

KO JE BIL ANDREJ ŠE MAJ-HEN, ME JE PROSIL:

„MAMA, KUPI MI RUMENE-GA PIŠČANČKA!“

„NE,“ SEM REKLA. „KAM GA NAJ DENEVA, SAJ VIDIŠ, KAKO MAJHNO STANOVANJE IMAVA.“

„POTEM MI KUPI PSA!“ JE DEJAL.

„KJE BO PA STALA NJEGO-VA HIŠICA,“ SEM VPRAŠALA, „SAJ NIMAVA NE BALKONA NE VRTIČA?“

„POTEM MI KUPI VSAJ ŽRE-BIČKA,“ JE PONOVILO ODLOČ-NO IN ŽE UŽALJENO. „JAHAL GA BOM PO CESTI. CESTO PA VENDARLE IMAVA.“

Kristina Brenkova

Pregovori

ZARADI MOLKA NE BOLI GLAVA.

Drevo se upogiba, dokler je mlado.

ČLOVEK BREZ SVOBODE JE KAKOR RIBA BREZ VODE.

V kletki slavec ne poje.

KDOR DVA ZAJCA LOVI, NO-BENEGA NE UJAME.

Pogovorimo se!

Nariši zemljevid Slovenije z glavnimi cestami! Ceste lahko razdeliš v predalčke, vanje zapišeš številke in tako imaš igro, pri kateri naj kocka odloča, koliko kvadratkov se pomakneš po cesti naprej. Zmaga tisti, ki pride prvi do konca.

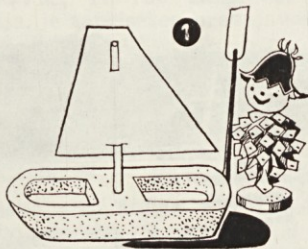
V časopisu poišči kakšno poro-

čilo o nesreči na cesti! Pojasni, kaj bi moral storiti ali kakšen bi moral biti pešec, voznik, oba voz-nika, da se nesreča ne bi bila pripetila!

Iz naslednjih besed naredi sa-mostalnike, ki označujejo osebe, in jih uporabi v stavkih: cesta, voz, konj, jezdit, klicati, paziti, peš hoditi!

posekah rastejo maline in ja-gode.

Mogoče bomo kdaj srečali kako gozdno žival, saj se tu skrivajo lisice in jazbeci, pol-hi in ježi, ponekod tudi jele-

ni, srne, kune in medvedi. Tu-di zajec išče zavetja v gozdu. In koliko različnih ptic gnez-di po gozdovih!

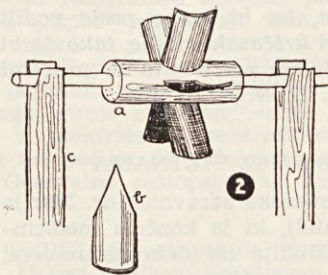
Mogoče bomo kje naleteli na veliko mravljišče. Vzemi-mo si čas in opazujemo, kako pridno in kako pametno mravlje delajo!

Koga bodo mogoče zanima-la drevesa. Naj se nauči raz-likovati pri listnatem drevju med bukvijo, hrastom, brezo, topolom, kostanjem in javo-rom, pri iglavcih pa med smreko, jelko, borom in ma-cesnom.

Dosti škode napravijo v gozdovih požari. Če otroci zažgo suho travo ob gozdu, se lahko ogenj razširi v grmovje, zajame drevje in uniči gozd.

Čeprav se gozd sam nudi za razne igre, pa vendar skri-va v sebi tudi nevarnosti.

Strupena kača je že taka ne-varnost. Druga taka nevarnost so strupene gobe. Tudi ple-zanje po drevesih je lahko kdaj usodno.

Je pa sprehod v gozd poleti eno najlepših doživetij in eden najbolj zdravih načinov oddi-ha.

NAŠA LUČ

julija in avgusta ne izide!

je dobil župnik 334 glasov, njegov sokandidat, predsednik krajevnega odbora SZDL, pa samo 36.

Zdaj se sprašujejo partijci, kako je to mogoče, da so v Gorenjah, ki da so bile ves čas „partizanska vas“, izvolili župnika. Saj to je tisto: kmetje so med vojno podpirali partizane, ker so mislili, da se ti borijo za pravo svobodo in pravico, kakor so takrat zelo vneto zatrjevali. In kaj smo dobili? Vsem so nam napravili nekakšno socialistično ureditev, ki je kmeta skoraj uničila, desetisoče delovnih ljudi pa poglala v tujino s trebuhom za kruhom.

Kmetje v Gorenjah so na volitvah izrazili to, kar je naše ljudstvo vedno v srcu čutilo in vedelo: kot v starih časih tako je tudi danes končno duhovnik tisti, pri katerem najde razumevanje in pomoč. Prav isto velja tudi za nas v tujini. Kdo pa se sploh zmeni za nas? Le naši iseljski župniki so pripravljeni, da nam pomagajo. Če drugače ne morejo, pa imajo vsaj srce in dobro besedo za nas. V tujem svetu je že to veliko vredno.

Kako drugače bi bilo pri nas doma, ko bi javne posle vodili pravi krščanski ljudje, tako da bi delali res pošteno in za pravico!
— F. L., N.

PISMA IZ VIETNAMA

Slovenska zdravnica dr. Marija Prijatelj, ki je končala medicinske študije na državni univerzi v Buenos Airesu v Argentini in bila nato nekaj let v Zahodni Nemčiji na specializaciji, je odšla lani konec julija v Vietnam, kjer vrši zdravniško službo kot zdravnica Rdečega križa na bolniški ladji Helgoland. To ladjo je po-

slal v Južni Vietnam nemški Rdeči križ z namenom, da pomaga od vojne težko prizadetemu civilnemu prebivavstvu.

Danang, 29. 9. 68.

Včeraj in danes smo imeli zopet malo več dela kot običajno. Vietnamski zdravniki si namreč čez konec tedna vzamejo prosto in jih ne briga, ali bo kaj ranjenec ali nič. Potem jih dobimo mi.

Običajno jih pripeljejo Amerikanci s helikopterji v Splošno bolnico v Danang; ker pa tam ni zdravnikov, jih odpošljejo naprej na našo ladjo. Zato rane tudi niso več sveže; včasih so že prav grdo zastrupljene.

Včeraj smo imeli šest ranjenec; neka žena je imela obe roki zlomljeni, ostalih pet pa krogle v trebuhu, da smo jih morali nemudoma operirati.

V soboto je bilo kar precej „zabave“: začeli smo ob štirih zjutraj in končali ob desetih zvečer. Ker je treba istočasno operirati vsaj po dva, sedim kot anestezistka v sredi in pazim hkrati na oba ranjenca.

Danes po maši smo si ogledali nekaj pagod v Danangu. V neki je bila ravno budistična poroka. Prav v tisti pagodi ni boncev, ampak samo boncinje in so one vodile obred. Poleg ženina in neveste sedijo na tleh še ženinovi starši, nevestini pa ne smejo biti zraven. Vse skupaj je videti prava telovadba: najprej se priklanjajo samo boncinje prav do tal,

potem pa ravno tako ženin in nevesta. Priklanjajo se Budi. Nisem mogla došteti, kolikokrat je bilo. Nevesta je bila oblečena v beli Ao dai (narodna noša), na glavi pa je imela pajčolan. To že ni čisto po domačinsko, kajti po starih navadah bi morala imeti nevesta rdeč klobuk na več oglov, od katerih vsak nekaj pomeni: eden je menda proti ljubosumnosti, za ostale pa ne vem.

Ena naših prevajavk se je poročila še po starem, pa jo je bilo sram; domačini sami so se smejali, tujcem pa je bila njena poroka zelo všeč. Ženin je imel bele hlače, modro pelerino, na glavi pa črn turban.

Ladja se je začela zopet gibati, da skače pisalni stroj sem in tja. Čez nekaj dni pride baje tajfun, ki mu bo ime Bess.

Danang, 23. 1. 69.

Dobili smo novo pošiljko iz Nemčije, zato smo odpluli iz pristanišča, kjer smo ves čas vsidrani, in se zapeljali do otoka Cu Lao Re, kakih 150 km južno od Dananga. Nemška ladja, ki je pripeljala potrebščine in zdravila, je prišla v nedeljo. Vsi od kraja smo morali prekladati in zlagati za boje. Z delom smo končali šele zvečer.

Drugi dan smo obiskali otok, kjer ni o vojski ne duha ne sluha. Ko sem šla zjutraj k maši, sem bila kot edini belec za domačine deveto čudo, tako da sem bila „obzijana“ od vseh strani in

Ladja Helgoland

so bili tokrat bolj malo pobožno pri maši.

Zadnje dni imamo zopet več ranjencev. Neka punčka je imela preluknjano vranico, prepono, jetra in pljuča, pa se je kar dobro izmazala, vsaj med operacijo. Kaj bo naprej, ne vemo.

Skoraj neverjetno je, kako ti ljudje prenesejo take grozne poškodbe. Mislim, da vzdržijo več kot mi. Izredno je tudi, da pri vseh teh strašnih bolečinah nič ne vpijejo ali tožijo. Odrasli in otroci so čisto mirni, ko jih sem prinesejo. Operacije so bolj pre-

proste in skoraj ni komplikacij, pa tudi vse prenesejo. Tudi pri narkozi je tudi bolj preprosto, saj ne pokažejo nobenega strahu, poleg tega so pa vsi suhi in zato nimajo težav z dihanjem.

(Dalje prihodnjič)

razno

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pismu tri mednarodne poštne bone (dobite jih na vsaki pošti) na: Uredništvo „Naše luči“, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt, Avstrija. Ne pošiljajte vprašanj za naslove oglaševavcev izseljenskim duhovnikom po Evropi, ker oni teh naslovov nimajo! Pisem uredništvo oglaševavcem ne posreduje.

**SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-
PREVODI**, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač Milena GRATZA, 8 München, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20.

PREVAJALSKA PISARNA V NEMČIJI. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, piše prošnje in organizira tečaje nemškega jezika dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstr. 21, tel. 54 13 702.

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

Slovensko-hrvatski sodnijsko-občinski TOLMAČ prevaja vse vrste dokumentov in razne listine v nemščino in obratno hitro in zanesljivo. MARTIN SAPOTNIK, 413 Moers-Meerbeck, Luisenstraße 23, Rhld.

Sodnijsko pooblaščen PREVAJAVEC za slovenski in srbo-hrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, tel. 69 31 43.

PREVAJAM vse listine in dokumente v nemščino iz slovenskega, srbohrvatskega in madžarskega jezika. Napišem tudi prošnje itd. Naslov: Dipl.-Ing. VIKTOR NEGRO, 5 Köln-Holweide, Gerh.-Hauptmann-Str. 31, II. Sodno zapriseženi tolmači!

SLOVENEK, star 31 let, pošten, nealkoholik, bi želel spoznati pošteno, verno slovensko dekle, staro 24 do 30 let, da bi se z njo poročil. Naslov posreduje uprava „Naše luči“. (Štev. 14)

SLOVENEK, star 35 let, v Belgiji, išče primerno dekle, ki bi se bila pripravljena v Belgiji poročiti in iti z njim v Avstralijo, kjer ima brata. Hitre ponudbe na upravo „Naše luči“. (Štev. 15)

SLOVENEK, izučen poklica, 165 cm, 30 let, zelo mirne narave, neplesavec, nekadivec in nealkoholik, že dalj časa v Nemčiji, želi spoznati sebi primerno dekle, da bi se z njo poročil. Starost od 18 do 30 let. Naslov posreduje uprava „Naše luči“. (Štev. 16)

SLOVENSKO DEKLE, 25 let, 160 cm, bivajoča v Nemčiji, želi spoznati poštenega in veselega fanta od 25 do 30 let za sklenitev zakona. Naslov posreduje uprava „Naše luči“. (Štev. 17)

PRODAM DVOSTANOVANJSKO HIŠO. Obe komfortni stanovanji sta prazni. V hiši je centralna kurjava. Poleg hiše je na sončni legi vrt s sadovnjakom. Ponudbe na naslov: Milka Kovač, Maribor, Pod gradiščem 1, Slovenija, Jugoslavija.

VISOKOPRITLIČNO PODKLETENO HIŠO (grajeno pred vojno) z garažo in malim vrtom, 15 minut peš do središča Ljubljane (Rožna dolina), prodam najboljšemu ponudniku. Naslov posreduje uprava „Naše luči“. (Štev. 13)

VIPA VC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje, Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postreže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kaysen“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalce z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželeno naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

za pa kosilu (ali pa večerji)

Žena: „Strašno sem vesela! Le kako ti je prišlo na misel, da si kupil kovček?“

Mož: „Spomnil sem se, da si hotela iti nazaj k mami, pa nisi mogla, ker nisi spravila vseh svojih stvari v kovček.“

Mali oglas: „Zaradi ženitve iščem osebo ženskega spola. Avto, hiša, denar, vikend in devize niso ovira.“

V avtomobilskem servisu.
„Bencina je dovolj, vode tudi. Olja pa se vam ne splača menjati. Rajši menjajte avto!“

Na svetu je vse več prebivalcev. In vse manj ljudi.

„Moja žena je postala nemogoča. Prav nobene volje nima več.“

„Kako da ne?“

„Že dva meseca govori, da me bo pustila, pa je še zdaj pri meni!“

„Kako pa kaj tvoja žena?“

„Ne razumem je več. Že pred dvema letoma sem ji kupil hladilnik, pa še vedno na roke pere.“

„Prosim kaj zoper gliste!“

„Za odrasle?“

„Ne vem, koliko so stare.“

„Poglej, mama, tista opica je podobna stricu Jaku.“

„Tonček, to je žalitev!“

„Saj me ni slišala.“

„Kje si pa včeraj hodil?“

„Bolan sem bil, mojster.“

„Kam si pa potem tik pred dvajnosto tekel?“

„Po zdravniku.“

„Ali imaš srečo ali smolo v ljubezni?“

„Smolo. Edina ženska, ki sem jo imel rad, je poročena.“

„S kom pa?“

„Z menoj.“

Šolski nadzornik preizkuša znanje učencev in reče učencu v prvi klopi:

„Povej mi kako dvomestno število.“

„94.“

Nadzornik napiše na tablo 49 in čaka, da mu bo kdo ugovarjal, pa nič.

Nato zahteva od drugega učenca, naj mu pove še kakšno dvomestno število.

„74.“

Nadzornik napiše 47 in spet čaka na kakšno opombo, a zaman. Poskusi še tretjič.

Tretji vprašani učenec reče: „55. Sedaj se pa res ne morete zmotiti.“

„Grozno je, če pevka opazi, da nima več glasu.“

„Še bolj grozno je, če tega ne opazi.“

Župnik pri krstu: „Kako je pa otroku ime?“

Boter: „Peter Pavel Marko Janez Matija Tomaž.“

Župnik: „Mežnar, prinesi no več vode!“

Pacient pride k zdravniku za živčne bolezni: „Gospod doktor, pomagajte mi! Postal sem tako pozabljiv, da vse sproti pozabim.“

Zdravnik: „Od kdaj pa imate to?“

Pacient: „Kaj?“

„Za čem je pa umrl vaš mož?“

„Za pijačo in ljubeznijo.“

„Za ljubeznijo tudi? Koga je pa ljubil?“

„Pijačo.“

Janez je že precej okajen, pa se v zabaviščnem parku poskusi v streljanju. Prime puško, sproži in zadene v sredo tarče. Za nagrado dobi želvo.

Čez čas se spet vrne k strelišču. Spet zadene in spet dobi za nagrado želvo.

Se tretjič ponovi isto.

Ko se vrne četrtič in spet strelja in spet zadene v sredo, ga vpraša lastnik strelišča, kaj bi rad za nagrado.

„Veste kaj,“ momlja Janez, „dajte mi, kar hočete, le ne več tistega trdega sendviča z ribo!“

V podeželski gostilni si je gost naročil zajca. Ko ga jé, začne dvomiti, da bi bil to zajec. Pa skuša petletnega gostilničarjevega sinčka:

„Kaj je tvoj ata sam ustrelil tega zajca?“

„Ja, sam, za kazen, kel je pojedel kanalcka.“

„Kako? Oženjen si, pa imaš samo en gumb na suknjiču?“

„Pa še ta je iz časov pred poroko.“

Mož pripelje odraslega psa k veterinarju s prošnjo, naj mu odreže rep.

„Kaj se vam je zmešalo?“ se čudi veterinar. „Pes bo brez repa popolnoma iznakažen.“

kaj vzbuja doma dobro (in slabo) voljo?

Kandidat za poslanca na predvolilnem zborovanju: „Izbrati morate najboljše izmed nas: poštene, spoštovane, energične, sposobne ljudi! Potem pa bom rešil vse vaše probleme.“

Prehajamo od besed k besedam.

„Konec koncev,“ je izjavil govornik, „je to šele začetek začetka!“

Govornik: „Kategorično izjavljam, da je izjava, ki jo je izjavil tovariš, sprožila vrsto drugih izjav, in pozivam prisotne, da izjavijo, kaj mislijo o teh izjavah, in končno še izjavijo, če je moja izjava upravičeno izjavljena.“

Ni vse smetana, kar plava na površini.

Predsednik volilne komisije naroča podrejenemu: „Tukaj imaš listo treh kandidatov za tri poslanska mesta, pa naj jih volivci kar izvolijo.“

Ja, pa bi bil res že čas, da začnemo planirati načrt za skico predosnutka predloga za osnutek zakona o tem problemu!

Hotel je preiti od besed k dejanjem, pa mu je zmanjkalo besed.

Živel 1. april, dan jugoslovan-
skih upokojencev!

Previdni ljudje se človeku približajo s kosom mesa v roki.

Ko je stal na ramenih ljudi, ki so se znojili od napora, je med drugim kričal tudi tole parolo: „Dol z izkoriščanjem človeka po človeku!“

Na zadnjem občnem zboru smo sprejeli sklepe:

1. Kar je bilo, je bilo.
2. Kar je, je.
3. Kar bo, pa bo.

Naloga se glasi: En kilogram radiča, ki je vreden en dinar, stane na trgu devet dinarjev. Koliko prodajavcev nastopa v kupčiji, če zasluži vsak pri enem kilogramu dvakrat toliko, kot dobi zanj kmet, ki radič pridelal?

„Dvajset let ste že v istem fotelju, a govorite o rotaciji.“

„Če se vam to ne zdi prav, bom pa kupil nov fotelj.“

„Koliko imate bruto produkta?“
„Na leto dve milijardi izgube.“

Le zakaj bi kmete silili v skupščino? Pustimo jih, da bo vsaj še kdo znal slovensko govoriti!

Pred vojno smo imeli barabe in žandarje, danes, hvala Bogu, žandarjev ni več.

Letošnja pomlad je pa čisto jugoslovska: teorija je daleč pred prakso!

Naš kolektiv je do pol devete ure volil stoođstotno. Zaposlenih nas je pet.

Na naši listi smo imeli veliko izbiro kandidatov. Eden je bil Cene Tingtangelj, drugi pa Tingtangelj Cene.

Pravijo, da imamo pri nas najstarejše direktorje na svetu. Kaj nas pa to briga, ko pa so tako sposobni?!

„Poprimimo za delo!“ je vzkliknil in zgrabil za svoj stolček.

Naše ceste, pa najsi bodo še tako slabe, imajo tudi svojo dobro plat: ob morebitni agresiji nam jih še minirati ne bi bilo treba.

Nič ne pomaga: resnico moramo začeti iskati med lažmi.

Zakaj bi rekli preprosto bobu bob, ko pa se lepše sliši: nefunkcionalni konsumni artikel ruralne populacije!

Naši odnosi v gospodarstvu so globoko krščanski. Vsakemu odpustimo grehe, da nam jih bo jutri on odpuščal.

„Očka, kaj pomeni JŽ?“
„Različno, sinko. Lahko bereš: Ježeš, Javna žalost, Jok železničarjev, Juriš na žepe, Jugoslovska žajfa ali pa še drugače.“

V časopisu smo brali: „Voditelji morajo imeti kar najširši stik z ljudmi.“

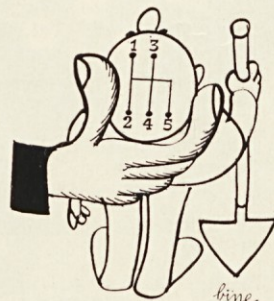
Ali voditelji niso ljudje?

Dejanja človeka lepšajo, a zveze ga dvigajo.

Vse kaže, da tisti, ki zagovarjajo zategovanje pasu — nosijo naramnice.

Če bi mu kdo prepovedal citirati Marxa, ne bi znal več izreči nobene svoje misli.

Kdor ne dela, naj ne je! Saj taki so tako in tako že siti.

Po „Pavlihi“

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 13. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta. — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark, 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron, 3.— ameriške dolarje, 2,50 avstralskih dolarjev, 3.— kanadske dolarje. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9
(Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4052 Ansfelden (O.—Ö.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Janez Hafner, Theodor-Körner-Straße 111, 8010 Graz. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0-47-62/3-34-62). — P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège. (Telefon 04/23-39-10). — Kazimir Gaberc, 19 Louis Empain, Marcinelle (Hainaut). (Telefon 07/36-77-54).

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68). — Bogdan Makovec, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Stanko Grims, rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, 00198 Roma.

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstraße 29. (Tel. 62-6-76). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonefeldstraße 36. (Telefon 29-13-05). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Telefon 06-21/2-85-00). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I. (Tel. 72-2-78). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. Stuttgart 35-31-77.) — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstraße 2/I, 8 München 15. (Telefon 53-64-53).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Telefon 016/11-31-54).

ŠVICA — P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebachstraße 15, 8052 Zürich, (Tel. Zürich 46-68-61).